

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Humanistiska Fakulteten

Institutionen för kulturvetenskaper

Om den ofeministiska jämställdheten och den ojämställda feminismen

- en diskursteoretisk analys av en feminismskritisk jämställdhetsrörelse
verksam på nätet

Göteborgs Universitet

Institutionen för kulturvetenskaper

Genusvetenskap

Självständigt arbete för Masterexamen, 30 hp.

Författare: Anna Lindeborg

Handledare: Lena Martinsson

Våren 2013

Abstract

This essay analyses text written by a gender equality movement critical of feminism. The movement is active on the Internet and through this essay I would like to show the tensions in contemporary political debates on gender equality and feminism.

350 blogposts have been deconstructed through discourse theoretical method. In the analyses I have shown the discursive struggle that is going on within the movement in giving meaning to concepts as *knowledge, society, gender, politics, feminism* and *gender equality*.

The movement is using the technical potential in blogs and common Internet forums to create a common political *we*. The movement's political identity is created in direct opposition to feminism. Knowledge is by the movement understood as neutral, objective truth and society is manifested as consisting of free, rational individuals. Politics is understood through liberal political values.

Gender is articulated through a conservative discourse where men and women are biologically different and this has a major influence on their positions in society. Feminism is seen as an ideology that is not grounded in reality, that is evil and create hatred and contempt among both women and men. The gendered power structure is manifested as a feminist imagination and contemporary gender equality politics and mass media is seen as governed by radical feminism. Gender equality is defined as equal worth and equal rights and obligations.

Through this essay I show that tensions in political debates, regarding feminism and gender equality, is created through the different political actors different understanding of society, people and politics. These different starting points generate a specific view on what gender equality is and how we should reach gender equality.

Nyckelord: jämställdhet, feminism, politik, motstånd, social rörelse, internet, nätpolitik.

Innehållsförteckning

Abstract	1
Kap 1. Inledning	4
1.1 Syfte och Frågeställningar	5
1.2 Forskningsfält	5
1.3 Teori och Metod	8
1.3.1 Kunskap om världen - teoretiska och metodologiska ingångar	8
1.3.2 Att undersöka sin motståndare - om vikten av reflexivitet	11
1.3.3 Chantal Mouffe - det politiska	12
1.3.4 Teorier om sociala rörelser och motstånd	13
1.3.5 Diskursteori - som teori och metod	15
1.3.5.1 Meningsöverskott, dekonstruktion och diskursens materialitet	16
1.3.5.2 Kampen om betydelse - att försöka dominera diskursivitetens fält	17
1.4 Material	19
1.4.1 Att fånga nätet - om internets politiska potential	19
1.4.1.1 Bloggar	20
1.4.2 Pär Ström och Pelle Billing	21
1.4.3 Urvalskriterier	23
1.4.4 Tio olika bloggar - urval blogginlägg	24
1.5 Avgränsningar	25
Kap. 2-7. En dekonstruktion av en feminismkritisk jämställdhetsrörelse	27
Analysens utformning	27
2. Hur framträder rörelsen - om skapandet av en kollektiv identitet	28
2.1 Nätets materialitet	30
2.2 Om skapandet av ett nätpolitiskt rum	32
2.3 Vilka är vi?	34
2.3.1 Aktörernas olika epitet - om rörelsens inre konflikt	35
2.3.2 Att vilja var något nytt och eget	36
2.3.3 Det är vi mot feminismen	38
2.4 Rörelsens antagonistiska dimension	39
3. Hur förstås kunskap - om neutralitet, ideologi och den fria forskaren.	42
3.1 Den neutrala ideologin	44
3.2 Det förutsättningslösa sökandet efter sanningen	45
3.3 Kunskapen situeras och forskaren får ett kön	46
4. Hur förstås samhället - om individer, strukturer och kön	50
4.1 Rörelsens förståelse av jämställdhet	52
4.2 Strukturer	54

4.3 Män och kvinnor är fundamentalt olika	56
4.3.1 Män och kvinnors olika för och nackdelar	59
5. Hur förstås feminismen - om fantasi, verklighet och radikalitet	62
5.1 De många feminismerna	63
5.2 Könsmaktsordning, patriarkat och kön som social konstruktion	65
6. Motstånd	69
6.1 Den feministiska hegemonin	70
6.2 Den svenska jämställdhetspolitiken och massmedia	71
7. Politiska visioner - avslutande ord om framtiden	75
8. Sammanfattning, slutdiskussion och frågor för framtiden	77
9. Litteraturlista	81
9.1. Övriga referenser från internet	81
Bilaga 1 - Om de tio bloggar som utgör uppsatsens material	85

Kap 1. Inledning

Att välkomna varje individ, om det så skulle vara en av medias mest hat-spyende radikalfeminister, att syna våra budskap, att lyssna och försöka förstå. Jag bjuder upp till "debattens dans". Jag vill försöka uppmana varje individ att: "Syna oss i varje sömn. Gräv i våra källor! Va skeptiska, det är sunt! Lys på oss, vi tål ljuset! Fråga och vi kommer att svara."

- Kvinnaochantifeminist, "Den gyllene bron", 2011-10-09.

Sverige har sedan lång tid tillbaka skapat en identitet kring att vara *världens mest jämställda land*. Det finns en stark konsensus i Sverige idag kring jämställdhet. Att någon är emot jämställdhet är sällan något man hör och de flesta tycks vara överens om att jämställdhet inte råder. Majoriteten, från de mest konservativa till de mest liberala på den politiska skalan, vill ha jämställdhet. Vad denna åtråvärda jämställdhet anses vara är dock sällan något uttalat.¹ Att förhålla sig till jämställdhet på detta konsensusartade sätt gör att de olika politiska betydelser som begreppet rymmer blir osynliga. En känsla av konsensus kring jämställdhet gör att olika förståelser av vad jämställdhet innebär inte framträder som olika politiska alternativ. Jag vill med den här uppsatsen problematisera den här bilden av jämställdhet idag. Jag vill undersöka hur politik görs och hur politiska medel och mål får politisk mening.

År 2005 hände ett flertal saker i Sverige, som skulle påverka debatten kring jämställdhet och feminism lång tid framöver. De nuvarande jämställdhetspolitiska målen formulerades² och trädde i kraft och samma år startades det feministiska partiet *Feministiskt initiativ*. 2005 var också året som Sveriges Television visade dokumentären *Könskriget* av Evin Rubar, som sedan startade en stor mycket kritisk debatt i Sverige om feminism, genusvetenskap och samtida jämställdhetspolitik.

Två år senare publicerade Pär Ström sin första bok *Mansförtryck och kvinnovälde* (2007).³ 2009 startade han sin blogg *Genusnytt*⁴ och etablerade därigenom en ny röst i den politiska debatten kring feminism och jämställdhet. *Genusnytt* blev starten på en rörelse som de senaste fyra åren vuxit fram i sin nuvarande form och storlek genom Internet och då framförallt genom bloggar och sociala medier. Bloggarna har formulerat politiska manifest,

---

¹ Statsvetaren Malin Rönnblom sammanfattar problematiken väl i sin artikel *Vad är problemet? - konstruktioner av jämställdhet i svensk politik* (2011) i Tidskrift för genusvetenskap nr. 2-3, 2011. s. 35-55.

² Utbildningsdepartementet, 2005-08-01, Makt att forma samhället och sitt eget liv - jämställdhetspolitiken mot nya mål, SOU 2005:66, (2013-05-25) <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/47912>

³ Pär Ström, *Mansförtryck och kvinnovälde* (Stockholm: Den nya välfärden, 2007).

⁴ <http://genusnytt.wordpress.com> (2013-02-10)

gemensamma framtidsvisioner och analyser av samtiden. Rörelsens politiska utgångspunkt är: *mot feminism - för jämställdhet*. Det är en rörelse som ifrågasätter bilden av ett Sverige där vi alla är överens kring jämställdhet. De senaste åren har dessa feminismkritiska röster uppmärksammats och diskuterats i Sveriges största dagstidningar, de har skrivit debattartiklar och bjudits in till debatter kring jämställdhet och feminism.⁵ Genom att etablera sig och ta plats i det offentliga rummet har rörelsen blivit en kollektiv röst i den politiska debatten. Det är en röst som är skarpt kritisk mot samtida jämställdhetspolitik och feminism. Rörelsen utgör ett samlat ideologiskt motstånd. Denna form av meningsskapande kring jämställdhet och feminism, genom politisk organisering på nätet, är ett nytt och relativt utforskat fenomen och därför av störst vikt att undersöka.

1.1 Syfte och Frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att genom en diskursteoretisk ansats undersöka texter skrivna av de som säger sig tillhöra en feminismkritisk jämställdhetsrörelse, verksam framförallt på internet, och genom detta visa på spänningarna i dagens offentliga politiska diskussioner kring jämställdhet och feminism.

- Hur framträder denna politiska rörelse?
- Hur använder sig rörelsen av internet för att organisera sig och sprida sina politiska idéer?
- Hur artikuleras rörelsens förståelse av kunskap, samhälle och människor?
- Hur manifesteras rörelsens förståelse av historien, samtiden och framtiden?
- Hur artikuleras kritiken mot feminismen och samtida jämställdhetspolitik?

1.2 Forskningsfält

Uppsatsen skriver in sig i forskningsfältet för *sociala och politiska rörelser*. Forskning kring rörelser bedrivs i flera akademiska discipliner, där genusvetenskapen är en och statsvetenskap, media- och kommunikationsvetenskap och sociologi är exempel på andra. Jag kommer att använda mig av rörelseforskning i denna uppsats men har i det här avsnittet valt att lyfta in annan litteratur som jag ser som central i det fält jag befinner mig.

---

⁵ Se till exempel Ström, Pär 2012-02-10: Feministerna har inte kunnat hantera sin framgång (2013-05-22) <http://www.dn.se/kultur-noje/debatt-essa/par-strom-feministerna-har-inte-kunnat-hantera-sin-framgang> och Billing, Pelle 2012-10-03: Det behövs en bredare bild av männens situation (2013-03-18) http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/det-behovs-en-bredare-bild-av-mannens-situation_7550264.svd.

En social rörelse är alltid beroende av i vilken kontext den verkar. Därför ska jag här presentera relevant forskning kring *politik på nätet*. Slutligen är det här också intressant att lyfta in tidigare forskning om rörelser som varit kritiska mot feminism och jämställdhetspolitik.

I antologin *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern* (2012)⁶ skriver ett tiotal forskare, främst inom sociologi och media- och kommunikationsvetenskap, varsin artikel om internets politiska potential och möjliga bidrag till demokratiutveckling. Den gemensamma utgångspunkten är att det nya mediaklimatet, genom internets snabba utveckling, skapar ett mer lättillgängligt publikt medieutrymme. Kommentarsfält i tidningars nätupplagor, bloggar och sociala medier har potentiellt förskjutit makten över innehållet i den offentliga debatten. Den övergripande frågan som antologin belyser är i vilken mån det sker någon *verklig* förändring på den mediala agendan. Sker det förskjutningar i vad som kan sägas, vilka diskussioner som kan och inte kan föras?⁷

Forskarna har en positiv inställning till den tekniska utvecklingens möjliggörande av nya kunskapsprocesser, informationsflöden och politisk organisering. Här betonas dock att det är viktigt att behålla ett kritiskt perspektiv och en känslighet inför ekonomiska och politiska intressen som kan skapa en hegemonisk mediediskurs på nätet.⁸ Den rörelse jag ska undersöka skapas och verkar genom politisk aktivitet på nätet. Antologin behandlar också bloggarnas potential att få inflytande över den etablerade mediala agendan, vilket också behandlas i min undersökning. Genom denna antologi har jag skaffat mig en bild av de maktrelationer som präglar internet som politisk arena. Internets rörlighet gör att politiska diskussioner kommer och går i en rasande takt. Informationsflödet genom de stora sökmotorerna är en aldrig sinande källa. Det är lätt att dras med i föreställningen kring internet som en genomgående demokratiskt god arena som möjliggör ett brett politiskt deltagande men den kan likväl användas till förmån för extremt antidemokratiska intressen.

Forskning om explicit motstånd mot feministiska rörelser, och kvinnorörelsen i stort, är i Sverige högst begränsad.

I USA däremot har det forskats en del på motstånd mot det forskarna väljer att kalla första och andra vågens feminism. Sociologerna Janet Satzman Chafetz och Anthony Gary

---

⁶ Simon Lindgren, (red.), *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern* (Malmö: Gleerups, 2012).

⁷ Kerstin Engström, Jesper Enbom och Simon Lindgren, 2012: Ett nytt medielandskap. I: Lindgren, Simon (red.), *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern*. Malmö: Gleerups. s.7.

⁸ Simon Lindgren, 2012: *Nya medier och ny kommunikation*. I: Lindgren, Simon (red.), *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern*. Malmö: Gleerups.

Dworkin publicerade 1987 artikeln *In the Face of Threat: Organized Antifeminism in Comparative Perspective*.⁹ I artikeln undersöker de gemensamma drag hos antifeministiska rörelser, framförallt icke-statliga organisationer och religiösa institutioner.¹⁰ Deras slutsats blir att "antifeministiska "bakslagsrörelser" innefattas av dem som känner sig hotade av social och ekonomisk förändring. Feminism blir symbolen för de hotfulla förändringarna, även de förändringar som kanske inte alls har något att göra med kvinnorörelsen".¹¹ De slår även fast att för att det ska bli en *rörelse* och inte enbart motstånd på ett individuellt plan, måste feminismen vara framgångsrik och få inflytande över den politiska agendan. Ju större och starkare den feministiska rörelsen är, ju mer hotfull verkar den och då blir antifeministerna mer organiserade.¹²

En bok som förtjänar uppmärksamhet i sammanhanget är boken *Backlash - the Undeclared War Against American Women* (1991) av den amerikanska journalisten Susan Faludi.¹³ I den svenska översättningen, *Backlash - Kriget mot kvinnorna* (1993)¹⁴ skriver den svenska journalisten Maria-Pia Boëthius i förordet att trots att Sverige är olikt USA på många punkter, inte minst i politisk struktur, är Faludis undersökning så djupgående och omfattande att den bör läsas över hela världen.¹⁵

Faludis bok är en omfattande undersökning av kvinnors liv, från olika samhällsklasser och kulturella bakgrunder, i USA under 1980-talet. Kärnan i hennes undersökning är att kvinnor i USA har fått två motstridiga budskap. De har å ena sidan fått höra att samhället aldrig varit så jämställt som nu och att kvinnorörelsens tid därför är förbi. Å andra sidan har de också fått höra att de aldrig varit så olyckliga, stressade och utbrända. De utbrända, arbetande kvinnorna har *feminismen att skylla för detta*. Kvinnorna har uppfyllt sina karriärdrömmar, men förlorat det största kvinnliga äventyret: att skaffa och ta hand om barn.¹⁶ Detta dubbla budskap sprids av politiker, massmedia och populärkulturen.

Forskning kring motstånd mot mer samtida feminism är bristfällig och i Sverige har det inte gjorts någon djupare forskning på ämnet.

---

⁹ Satzman Chafetz, Janet & Dworkin Gary, Anthony, 1987: In the face of threat: Organized Antifeminism in Comparative Perspective. I: *Gender & Society* 1987:1 nr. 1. s. 33-60.

¹⁰ Satzman Chafetz & Dworkin 1987, s. 34-35.

¹¹ Satzman Chafetz & Dworkin 1987, s. 56. Min översättning.

¹² Satzman Chafetz & Dworkin 1987, s. 56.

¹³ Jag har här läst "The 15th Anniversary Edition" som gavs ut 2006: Susan Faludi, *Backlash - the Undeclared War Against American Women* (New York: Three Rivers Press, 2006).

¹⁴ Susan Faludi, *Backlash - kriget mot kvinnorna* (Stockholm: Nordstedts Förlag, 1992).

¹⁵ Boëthius i Faludi 1992, s.7.

¹⁶ Faludi 2006, s.2.

De senaste åren har det dock publicerats en mängd artiklar på ämnet av journalister, författare och debattörer som ser kritiken mot feminismen och skriver om hur den tar sig uttryck. Dessa utgör ingen akademisk forskning men då forskning kring samtida motstånd mot feminismen är i princip obefintlig är ett exempel värt att nämnas.

En dryg månad i denna uppsatsprocess publicerade journalisten och författaren Maria Sveland boken *Hatet - en bok om antifeminism* (2013).¹⁷ Här går hon igenom den antifeministiska utvecklingen i Sverige från 2005 och framåt. Sveland skriver om ett debattklimat i förändring och tar olika exempel från massmedia, från politiker och från antifeministerna själva. Hon skriver om hur olika feministiska frågor debatteras i media, bland annat om hur diskussionerna tog sig uttryck de första åren Feministiskt Initiativ fanns.¹⁸ Hon lyfter frågor som hur kommer det sig att aggressiviteten mot feminister och kvinnor ökar just nu? Hur kan feministhatet förstås utifrån ett historiskt och politiskt perspektiv? Några av de antifeminister Sveland nämner ingår också i den här uppsatsens material.¹⁹ I bokens avslutande del skriver Sveland att mer forskning behövs kring dessa rösters organisering och politiska ideologi.²⁰ Genom denna uppsats kommer en del kunskap kring samtida kritik och motstånd mot feminismen att skapas.

1.3 Teori och Metod

1.3.1 Kunskap om världen - teoretiska och metodologiska ingångar

I en post-strukturalistisk förståelse av världen tas inte ordningen av världen för given. Det är genom språket som världen benämns och får mening för oss. Världen skapas genom att det finns spänningar i hur vi definierar den. Rörligheten i språket blir här central, och de till synes fasta definitionerna och benämningarna granskas kritiskt. Genom dess processliknande, rörliga, återskapande har den också en förändringspotential.

Det som framträdde som självklart i den världen jag målade upp i min inledning var att vi alla vill ha jämställdhet. Att *dekonstruera*, plocka isär, det förgivettagna är en central del i post-strukturalistisk metod. Kategoriseringar ifrågasätts och genom detta är jag intresserad av vad som händer när motsättningar och *motstånd* uppstår. Med en post-strukturalistisk utgångspunkt undersöker jag sprickor i det som framträder som självklart. I uppsatsen ska jag bland annat undersöka hur just denna rörelse benämner *jämställdhet* och granska detta

---

¹⁷ Maria Sveland, *Hatet - en bok om antifeminism* (Stockholm: Leopard förlag, 2013).

¹⁸ Sveland 2013, s. 37ff.

¹⁹ Jag har i uppsatsen valt att *inte* benämna denna rörelse som explicit *antifeministisk*. Mer om detta senare.

²⁰ Sveland 2013, s. 169.

kritiskt. Med förståelsen att språket är rörligt blir det intressant att undersöka vilka definitioner av jämställdhet och feminism som konstrueras och hur förståelsen kring olika fenomen kan förändras genom hur man benämner dem.

Med denna teoretiska utgångspunkt är det centralt att studera vad som kan sägas och vad som inte kan sägas inom olika kontexter. Vad händer när en viss förståelse av jämställdhet ses som den självklara? Vilka andra möjliga förståelser kan då inte sägas? I min undersökning är jag intresserad vad som händer i mellanrummet mellan olika betydelser, där olika benämningar av världen står i konflikt med varandra.

Genom en post-strukturalistisk förståelse av världen grundar sig min epistemologiska utgångspunkt i en kritik av den traditionella positivistiska synen på kunskap som något absolut.

En positivistisk kunskapssyn grundar sig på idén om det rationella forskarsubjektet som kan fastställa säker och absolut kunskap.²¹ Denna kunskap kan inhämtas genom två källor: det vi kan iaktta med våra sinnen och det vi kan räkna ut mer vår logik. Teoretisk spekulat

ser positivismen som värdelös.²² Den här uppsatsen skriver in sig i den numera etablerade genusvetenskapliga traditionen att se forskningen som ett kritiskt självreflexivt projekt.²³ Det handlar om att problematisera och dekonstruera vetenskapen, och visa på dess rörlighet och dess instabilitet. Detta genom en kritik av positivismens rationella forskarsubjekt, och dess övertygelse om sann, absolut och objektiv kunskap.

För feministiska forskare är kritiken av det förgivettagna en central del. Det handlar om att ha ett kritiskt förhållningssätt till kunskap och vetenskap, att vara uppmärksam på könade strukturer och processer. Det handlar om att skapa en medvetenhet kring forskarens teoretiska och ideologiska ställningstaganden. Genom denna medvetenhet kan man förstå vilken typ av kunskap som kan skapas och vilken som förblir i det fördolda.²⁴ Det handlar om att ifrågasätta det självklara, det som betraktas som ”naturligt, sant och objektivt”.²⁵

Den feministiska teoretikern Donna Haraways begrepp *situerad kunskap* lämpar sig för att beskriva denna förståelse av kunskap. Hon kritiserar den traditionella vetenskapens

---

²¹ Torsten Thurén, *Vetenskapsteori för nybörjare*. 2 uppl. (Malmö: Liber, 2007) s. 16.

²² Thurén 2007, s. 17.

²³ Nina Lykke, *Genusforskning - en guide till feministisk teori, metodologi och skrift* (Stockholm: Liber AB, 2009), s. 141.

²⁴ Anne-Charlotte Ek m.fl., *Metod, makt och kön i ett feministiskt samtalsrum*, (Umeå Universitet: Kvinnovetenskapligt forums rapportserie, nr 8, 1999) s.7.

²⁵ Malin Rönnblom, "Vad är 'god vetenskap'? En feministisk doktorand i mötet med sin disciplin" I: Ek m.fl., 1999, s. 48.

"gudstrick", att vilja se saker ovanifrån, utifrån, från vad som uppfattas vara en neutral utgångspunkt. Istället ska forskaren ta kritisk ställning till sin egen position och dessutom ta etiskt ansvar, menar Haraway. All kunskap är rumslig, plats- och perspektivberoende. Forskaren är alltid medskapare till det den analyserar. Att forska är en "historieberättande praktik",²⁶ en praktik forskaren själv är delaktig i. Att sätta sig i någon form av utifrån position, i dess fullständiga bemärkelse, är en omöjlighet.

Haraway poängterar att situerad kunskap inte handlar om relativism. "Relativism och totalisering är båda "gudstrick" som utlovar seenden från överallt och ingenstans lika mycket och lika fullständigt".²⁷ Motsatsen till relativism är inte att anamma gudstricket, utan alternativet är snarare lokalisierbara kritiska kunskaper. Dessa kunskaper upprätthåller möjligheten till ömsesidiga samtal inom kunskapsteorin.

Min förståelse att kunskap är situerad gör att en specifik form av kunskap kan framträda, där jag måste vara medveten om min egen position som feministisk forskare inom fältet Genusvetenskap. Vilken typ av kunskap kan produceras i det rum jag befinner mig?

Valet av metod är alltid beroende av både ontologi och epistemologi. Det är avgörande för det vi väljer att studera, vilken typ av material vi anser kunna ge oss kunskap, och också vilken metod vi använder när vi studerar det.²⁸

Ontologiska och epistemologiska utgångspunkter genererar också en viss typ av metodologi. Metodologi utgör de regler, principer och procedurer för produktion av kunskap.²⁹

En poststrukturalistisk metodologi letar inte efter de stora metaberättelserna, där vissa antagande om världen tas för givna, utan koncentrerar sig på mindre, kontextualiserade historier.³⁰ De regler kring kategorisering som en kvalitativ studie kräver är med den här utgångspunkten rörliga och dessa kategorier bestäms genom materialet och inte på förhand.

Det som är centralt hos kvalitativ metod är att den beaktar och fokuserar mer på öppen och mångtydig empiri. Den utgår från studieobjektens perspektiv, snarare än från forskarens idéer, i relation till vilka dimensioner och kategorier som ska stå i centrum. Det handlar

---

²⁶ Donna Haraway, *Primate Visions. Gender, race and nature in the world of modern science* (New York London: Routledge, 1989) s.4.

²⁷ Haraway 1991b, s. 191. Min översättning.

²⁸ Malin Svenningsson, Mia Lövheim och Magnus Bergqvist, *Att fånga nätet - Kvalitativa metoder för internetforskning* (Lund: Studentlitteratur, 2003)

²⁹ Lykke 2009, s. 160.

³⁰ Lykke 2009, s. 164.

således inte om att dra generella slutsatser utan snarare om att förstå ett fenomen. Att förstå vad aktörer själva lägger in i sina ord eller handlingar.³¹

Uppsatsprocessen igenom håller jag Malin Rönnbloms, statsvetare och lektor i genusvetenskap, väl valda ord i huvudet: ”Att [...] forska utifrån feministiska utgångspunkter kan beskrivas som en konstant kamp att förhålla sig kritisk - inte bara i relation till det ämne jag forskar om utan även i relation till det vetenskapliga sammanhang jag befinner mig i”.³²

1.3.2 Att undersöka sin motståndare - om vikten av reflexivitet

Att som feminist och genusvetare undersöka en rörelse som är skarpt kritisk mot både feminismen och genusvetenskapen, ställer ett stort krav på mig som forskare. Det väcker en hel del intressanta frågor kring vikten av att ha ett reflexivt förhållningssätt. Att bemöta kritik, och genom detta också förhålla sig kritisk till sin egen disciplin, är en viktig del för att forskningen kring genusfrågor ska utvecklas. Ett sådant förhållningssätt öppnar upp för ny kunskap och nya frågor.

Kritiken mot genusvetenskapen som vetenskap är inte huvuddelen av min studie. Det ingår inte i uppsatsens syfte att undersöka kritik mot genusvetenskap, utan att undersöka en rörelse som är skarpt kritisk mot feminism samtidigt som de kämpar för jämställdhet.

Det är dock oundvikligt att inte också behandla kritiken mot genusvetenskap, då mycket av kritiken av feminismen och dagens jämställdhetspolitik direkt kopplas samman med just genusvetenskapen. Kritiken är också en av de aspekter som gjorde mig intresserad av att undersöka denna feminismkritiska jämställdhetsrörelse från början, då jag visste att detta skulle ställa stora krav på mig som genusvetare och feminist. Detta genom den massiva kritik som artikuleras mot den disciplin jag befinner mig i och verkar genom men också kritik mot förståelsen av samhället och världen som jag har.

Intern kritik och extern kritik är dock två olika saker. Att bedriva kritisk, självreflexiv forskning är något annat än att kritiseras utifrån. Det är viktigt att hela tiden förhålla sig öppen men på samma gång medveten och kritisk. Öppen på det sättet att noggrant och metodiskt försöka förstå och sätta sig in i kritikerns argument. Kritisk på det sättet att man rannsakar, grupperar och ifrågasätter kritiken som kommer utifrån.

När det som undersöks ifrågasätter forskarens och dennes disciplins hela existens är ett öppet men samtidigt kritiskt förhållningssätt till det man undersöker en mycket central del.

---

³¹ Svenningsson, Lövheim och Bergqvist 2003, s. 66.

³² Rönnblom 1999, i Ek m.fl., s. 47.

Det är genom en medvetenhet om sin genusvetarroll som man kan ge det man undersöker och sig själv som forskare legitimitet och rättvisa.

1.3.3 Chantal Mouffe - det politiska

Genom min poststrukturalistiska utgångspunkt använder jag mig av teoretikern Chantal Mouffes teorier om *det politiska* och om *politik*. Dessa två begrepp skiljer Mouffe åt, när hon kritiserar den traditionella liberala politiska teorin som bygger på övertygelsen om varje individs rationalitet.

I sin bok *On the political* (2005)³³ definierar Mouffe *det politiska* respektive *politik* som följer: "...med 'det politiska' menar jag den antagonistiska dimensionen vilken jag ser som konstitutiv för mänskliga samhällen, medan 'politik' är den uppsättning praktiker och institutioner genom vilka en ordning skapas, organiserar mänskligt samlevnad i den konfliktfyllda kontext som 'det politiska' utgör."³⁴

Mouffe ser det politiska som ett fält präglad av makt, konflikt och *antagonism*. Antagonism är en *vi och de* relation som utgör en *vän och fiende-relation*, en relation där parterna inte respekterar varandra som politiska motståndare.³⁵ Mouffes utgångspunkt är att man måste inse att de konflikter som finns inom det politiska aldrig kommer att kunna raderas, att man aldrig kommer kunna ta sig bortom en konfliktfylld politik. Att göra det är inte heller önskvärt. Tvärtom är konflikter en av den demokratiska politiska praktikens förutsättningar för att kunna överleva. Det är i denna definition av det politiska som jag skriver in mitt undersökningsobjekt som en politisk rörelse. Hur den konfliktfyllda, antagonistiska dimensionen i den feminismkritiska rörelsen framträder blir således en central del av min undersökning.

Förutom antagonism är *hegemoni* ett nyckelbegrepp i Mouffes politiska teori. Eftersom det politiska präglas av antagonism kan man inte ge det ett fast fundament. En dimension av obestämbarhet genomsyrar varje politisk ordning. Varje social ordning är av hegemonisk natur vilket innebär att den präglas av en rad praktiker som syftar till att etablera en *viss* ordning, och därigenom utesluta andra. Att göra en viss specifik ordning till den givna. Det är just dessa *praktiker* jag ska undersöka i uppsatsen. Det är i dessa praktiker som konflikter framträder. Hur artikulerar rörelsen en specifik politisk ordning och vilka andra utesluts?

---

³³ Chantal Mouffe, *On the political* (London & New York: Routledge, 2005).

³⁴ Mouffe 2005, s.9. Min översättning.

³⁵ Mouffe 2005, s. 20.

Här skiljer Mouffe på det sociala och det politiska. Det sociala utgörs av avlagrade praktiker, de praktiker som döljer de politiska praktiker som en gång inrättade dem. Det sociala är de praktiker som tas för givna. Det politiska ska synliggöra det hegemoniska inrättandet av sociala relationer. Gränsen mellan det sociala och det politiska är rörlig och kräver ständiga förskjutningar och omförhandlingar av sociala aktörer. Så fort en ordning råder innebär detta att en annan utesluts. Den politiska ordningen är således ”uttrycket för en specifik ordning av maktrelationer.”³⁶ Den hegemoniska politiska ordningen löper ständig risk att utmanas av *mothegeoniska* praktiker. Det finns alltid krafter som vill lösa upp den rådande ordningen och förändra den. Det är vad det politiska handlar om och det är här konflikter och motsättningar blir en given del av den politiska praktiken.

Gränsen för vad som illegitimt och legitimt, inom demokratins ramar, är alltid ett politiskt beslut som måste vara öppet för ifrågasättande.³⁷ Först då kan olika politiska alternativ framträda, politisering ske, och då också mobilisering.

1.3.4 Teorier om sociala rörelser och motstånd

Jag har genomgående i den inledande delen av uppsatsen talat om mitt studieobjekt som en *rörelse*.

I boken *Motstånd* (2009)³⁸ skriver rörelseforskarna Mona Lilja och Stellan Vinthagen att rörelseteori utgörs av ”ett fält som studerar icke-etablerade sociala organisationer och deras bredare kollektiva sammanhang.”³⁹ Sociala rörelser utgörs av *icke-institutionaliserad kollektiv handling*. Rörelser uppstår i en konfliktsituation, i en kampsituation, inom den politiska sfären som jag genom Mouffe förstår den. I dessa situationer ställer rörelsen krav på etablerade aktörer och förhandlar om maktrelationer.⁴⁰ Genom min förståelse av det politiska präglad av makt och konflikt, förstår jag också det politiska som präglad av *motstånd*.

Motstånd används här i linje med filosofen Michel Foucaults tänkande.⁴¹ Han beskriver motstånd och makt som oskiljaktiga. Där det finns makt finns det motstånd.⁴² Då det politiska präglas av makt, präglas det också av motstånd. I forskning kring ett fenomen inom det politiska och i studier av maktrelationer, måste detta också göras i ljuset av motstånd för att

---

³⁶ Mouffe 2005, s. 18.

³⁷ Mouffe 2005, s.121.

³⁸ Mona Lilja & Stellan Vinthagen (red.), *Motstånd* (Malmö: Liber AB, 2009), s.47.

³⁹ Mona Lilja & Stellan Vinthagen, 2009: *Motståndsteorier*. I: Lilja & Vinthagen (red.), 2009. s. 61.

⁴⁰ Lilja & Vinthagen 2009, i Lilja & Vinthagen (red.), s.60.

⁴¹ Colin Gordon (red), *Power/Knowledge: Selected interviews and other writings 1972-1977* Michel Foucault. (New York: Pantheon, 1980).

⁴² Michel Foucault, 1977: *Power and strategies*. I: Gordon (red.), 1980 s.142.

bli begripligt. Lilja och Vinthagen betonar att motstånd konstituerar makt. Motstånd måste alltid, explicit eller implicit, *peka ut makt*. Utpekandet är i sig ett bekräftande av makt.⁴³

I sin avhandling *Modernitet, sociologi och sociala rörelser* (1997)⁴⁴ skriver sociologen och rörelseforskaren, Håkan Thörn att ett av de centrala begreppen inom rörelseteori är *kollektiv identitet*.⁴⁵ Också Mouffe skriver om dessa kollektiva identifikationsprocesser som en förutsättning för politik.

När man talar om kollektiva identiteter genererar det alltid ett ”vi” och ett ”de”. Detta betyder inte nödvändigtvis att *vi* och *de* måste benämnas som ”vän” respektive ”fiende”, i ren antagonistisk anda, men man måste ändå vara medveten om att en sådan typ av relation alltid *kan* uppstå. Detta sker exempelvis om den ena gruppen upplever att deras identitet är hotad eller ifrågasatt av den andra gruppen.⁴⁶

När förändringar genom människors handlingar sker i samhället, kommer det alltid finnas människor vars värld förändras på grund av *andra* människors avsiktliga handlingar. Detta genererar motsättningar och konfliktsituationer. När ett kollektiv formar sig för social förändring, kan detta leda till konflikter i relation till ett annat kollektiv, en annan grupp.⁴⁷

En social rörelse uppstår där en eller flera motsättningar omvandlas till antagonistiska och konfliktfyllda förhållanden.⁴⁸ En social rörelse måste förstås som en *process*. För att förstå uppkomsten av en social rörelse måste man se till den diskursiva dimensionen i processen. En social rörelse inbegriper kollektivt handlande som är riktat mot social förändring. En social rörelse handlar om framtiden.⁴⁹

Det kollektiva handlandet är riktat mot att förändra maktförhållanden, den politiska dimensionen, och samtidigt omdefiniera världen, den kulturella dimensionen. Det är detta som genererar social förändring. Kollektivt handlande riktat mot att förändra maktförhållanden är det som Mouffe talar om som mothegemoniska praktiker.

Inom en social rörelse måste teman, som till exempel kritiken mot feminismen, ”genom en artikulationsprocess relateras till en utopisk diskurs”.⁵⁰ En social rörelse måste alltid

---

⁴³ Lilja & Vinthagen 2009, i Lilja & Vinthagen (red.), s. 53.

⁴⁴ Håkan Thörn, *Modernitet, sociologi och sociala rörelser*. (Göteborg: Sociologiska institutionen Göteborgs universitet, 1997).

⁴⁵ Thörn 1997, s. 109.

⁴⁶ Mouffe 2005, s.15 f.

⁴⁷ Thörn 1997, s. 111.

⁴⁸ Thörn 1997, s. 112.

⁴⁹ Huruvida denna rörelse åstadkommer social förändring ligger utanför den här uppsatsens syfte att undersöka. Dock innebär etablerandet av en utopisk politisk diskurs att det finns en gemensam *riktning* mot social förändring. Detta gör att jag benämner denna grupp individer som en *social rörelse*.

⁵⁰ Thörn 1997, s.113.

artikulera hur de ser en alternativ framtid, bortom den som målas upp av dess motståndare. Genom denna förståelse av social rörelse och motstånd benämner jag dessa feminismkritiska individer som just en *motståndsrörelse*.

1.3.5 Diskursteori - som teori och metod

Det diskursbegrepp jag använder mig av i denna uppsats hämtar jag från teoretikerna Chantal Mouffe och Ernesto Laclau. I deras klassiska verk *Hegemony and socialist strategy - Towards a Radical Democratic Politics* (1985)⁵¹ utvecklar de, i relation till deras *hegemonibegrepp* och syn på *politik*, en diskursteori.

De utgår från det poststrukturalistiska fältet, och här betonas att begreppet *dekonstruktion*⁵² har haft avgörande betydelse. Att dekonstruera diskurser utgör diskursanalytisk metod. Här lyfts ett annat nyckelbegrepp in: *obestämlighet*.⁵³ Detta hämtar de från Jacques Derrida och visar på det som skiljer post-strukturalister från strukturalister. Post-strukturalistens utgångspunkt är här att det som av strukturalisterna ansågs styras av en uteslutande *strukturell bestämning* genomsyras istället av en obestämlighet. Laclau och Mouffe vill visa på att diskursen alltid är rörlig och alltid kan omdefinieras och omformas. Det finns ingen yttre totalitet som styr diskursen. Därför ersätts här strukturbegreppet med *diskurs*.

Hur skapas då en diskurs? Mouffe och Laclau beskriver själva att de lägger stor vikt vid ”den politiska artikulerings ögonblick.”⁵⁴ Artikulationen är en praktik.⁵⁵ Artikuleringen är alltid ett återskapande av konstituering, av tidigare betydelser. Artikulering definieras här som alla praktiker som etablerar en relation mellan olika *element* på ett sätt som gör att elementens identitet förändras, som ett resultat av den artikulatoriska praktiken⁵⁶. Artikuleringen är således både återskapande av betydelse men skapar också förskjutning i betydelse.

Element utgör alla differenser, skillnader, som inte är diskursivt artikulerade. De är mångtydiga. Genom artikuleringen så förändras elementen. Mångtydigheten blir entydighet.

---

⁵¹ Jag använder mig här av den andra upplagan av detta verk som publicerades 2001: Ernesto Laclau & Chantal Mouffe, *Hegemony and Socialist Strategy - Towards a Radical Democratic Politics*. 2 rev. uppl. (London & New York: Verso, 2001)

⁵² Begreppet *dekonstruktion* är hämtat från Jacques Derrida och utvecklas bland annat av Ernesto Laclau i Laclau, Ernesto, 1993: *Power and representation*. I: Poster, Mark (red.), *Politics, Theory and Contemporary Culture*. Columbia University Press, s. 277-297.

⁵³ Laclau & Mouffe 2001, s.11.

⁵⁴ Laclau & Mouffe 2001, s.10.

⁵⁵ Laclau & Mouffe 2001, s.93.

⁵⁶ Laclau & Mouffe 2001, s.105.

När ett element är diskursivt artikulerat och därigenom fått *en* fixerad betydelse blir det ett *moment*.⁵⁷ Moment är de differentiella,⁵⁸ entydiga positionerna som är diskursivt artikulerade.⁵⁹ Det är i relation till andra fixerade moment som de får mening och betydelse. När denna feminismkritiska rörelse artikulerar, och därigenom fixerar betydelsen av, *kön* tillskrivs det mening och innebörd. Denna politiska diskurs har då skapat en diskurs om kön.

Artikuleringen är av hegemonisk natur, den syftar till att etablera en viss diskursiv ordning.⁶⁰ För att besitta hegemoni krävs att element, vars egen natur inte bestämmer huruvida de ska ingå i ett sammanhang eller inte ändå flyter ihop. Hegemonin är beroende av kontingenta artikulationer samt ett konstituerande på det sättet att artikulationerna fixerar de sociala relationerna.⁶¹ Kontingens utgör något som är men som inte med nödvändighet behöver vara så. Det skapas en diskursiv struktur. Här betonas att en diskursiv ordning aldrig är given, den kan alltid förändras. Den artikulatoriska praktiken skapar en totalitet genom fixering av betydelse. En diskurs.

Det görs här ingen skillnad mellan diskursiva och icke-diskursiva praktiker.⁶² Alla praktiker är diskursiva. Inget objekt är givet utanför diskursen, eftersom dess betydelse skapas inom diskursen själv. Givet att alla praktiker är diskursiva praktiker gör detta också att subjektpositioner alltid skapas inom en diskursiv struktur. Idén om subjektet som både rationell och genomskinlig för sig själv förkastas.⁶³ Subjekt är subjektpositioner inom en diskursiv struktur. De subjektpositioner som diskursen skapar är de som görs möjliga för individen att identifiera sig med.

1.3.5.1 Meningsöverskott, dekonstruktion och diskursens materialitet

När en diskurs etableras kan den betraktas som en totalitet. Diskursen är dock aldrig helt fast, den kan alltid förändras. När en diskurs skapas kring exempelvis kön, gör den det genom en relation till andra moment, fixerade betydelse, inom diskursen, exempelvis "manligt" respektive "kvinnligt". Här är all identitet relationell och alla relationer har en, för diskursen,

---

⁵⁷ Laclau & Mouffe 2001, s.105.

⁵⁸ Differentiell position innebär att de har en *särskiljande tillhörighet*. I sitt särskiljande från varandra definierar de ändå varandra och ger varandra mening och därför har de också en *tillhörighet*.

⁵⁹ Laclau & Mouffe 2001, s.105.

⁶⁰ Laclau & Mouffe 2001, s.11

⁶¹ Laclau 1993 i Poster (red.) s.283.

⁶² Laclau & Mouffe 2001, s. 107.

⁶³ Laclau & Mouffe 2001, s. 115.

nödvändig karaktär.⁶⁴ Om artikuleringen av "kön" förändras, förändras också betydelsen av "manligt" och "kvinnligt" och vice versa.

Genom fixeringen utesluts andra möjliga diskursiva förståelser av kön. Momenten, har fått en bestämd betydelse, för stunden. För att skapa en entydighet, bortom elementens mångtydighet, måste vissa betydelser uteslutas. Diskursen existerar bara i relation till det "meningsöverskott" som undergräver den. Detta överskott av mening och betydelse är nödvändigt, diskursen är beroende av mångtydiga element. Alla de möjliga betydelser som diskursen utesluter utgör det diskursiva fältet.⁶⁵ Ett moment förhåller sig ständigt till andra moment och element inom det diskursiva fältet och förändras därmed.

Dekonstruktion är den diskursteoretiska metoden. Dekonstruktion innebär upplösning av den hegemoniska diskursen. Att dekonstruera innebär här att undersöka det hegemoniskas kontingens.⁶⁶ Det utgör den process då man visar att elementen i diskursen skulle kunna varit på ett annat sätt. Genom dekonstruktion visar sig alternativa betydelser, alternativ mening. Det är genom att dekonstruera som diskursens fixering framträder men samtidigt också de andra möjliga artikulationer som finns i det diskursiva fältet. De som görs omöjliga inom den specifika diskurs jag undersöker. När rörelsen artikulerar en viss betydelse av kön, vilka andra betydelser utesluts då?

Ett vanligt missförstånd av diskursteorin är föreställningen om diskursen som något frikopplat från materialitet. Faktumet att alla objekt upprättas inom en diskursiv praktik, har ingenting att göra med frågan ifall det finns en värld utanför tanken.⁶⁷ Att objekt som exempelvis bord och datorer existerar förnekas absolut inte här. Däremot motsätter sig diskursteoretikerna att objekten skulle kunna konstituera sig själva som objekt, bortom diskursiva tillblivelsevillkor. Alla diskursiva strukturer har inte endast en mental karaktär, utan också en materiell.⁶⁸ Det är inom den feminismkritiska diskursen som datorer och nätets materiella karaktär ges en specifik, i det här fallet politisk, mening. I en diskurs kring kopparträdens användande ges förmodligen nätets materialitet en annan mening.

1.3.5.2 Kampen om betydelse - att försöka dominera diskursivitetens fält

Även om det inte förekommer någon slutgiltig fixering hos diskursen måste det finnas partiella fixeringar, diskursen måste fixeras för stunden. Annars skulle differensflödet vara

---

⁶⁴ Laclau & Mouffe 2001, s.106.

⁶⁵ Laclau & Mouffe 2001, s. 111.

⁶⁶ Laclau 1993, s. 282.

⁶⁷ Laclau & Mouffe 2001, s. 108.

⁶⁸ Laclau & Mouffe 2001, s. 108.

omöjligt.⁶⁹ Differensflödet utgörs av alla de möjliga betydelsefixeringar som finns inom det diskursiva fältet, alla element. För att undergräva en betydelse hos en diskurs krävs det att betydelse finns i form av mångtydiga element.

Trots att en total fixering av diskursen är omöjlig existerar fortfarande försöket att konstruera detta omöjliga. Varje diskurs upprättas som ett försök att dominera diskursivitetens fält.⁷⁰ Varje diskurs vill hejda differensflödet och skapa ett centrum. Genom rörelsens artikulering av kön måste detta alltid förstås som en strävan efter att skapa en betydelse, en fixering av kön som ska dominera fältet.

Det finns element som är särskilt tomma på innehåll och därmed särskilt öppna för olika betydelser. De element som det finns många konkurrerande sätt att uppfatta och definiera. Dessa element kallas flytande signifikanter. De flytande signifikanterna fixeras "endast genom det konkreta innehållet som tillhandahålls av de antagonistiska krafterna."⁷¹ Genom kampen mellan olika betydelser får signifikanterna mening.

Vad är det då som hela tiden försöker hejda flödet av möjliga definitioner och betydelser och fixera diskursen? Det är *noder*.⁷² Noder är privilegierade moment. En diskurs kan utgöras av flera noder. Det är genom dessa privilegierade moment som andra moment får sin mening, som de görs begripliga. Kort sagt: signifikanterna är flytande men så fort de fixeras blir de noder. Signifikanterna beskriver den diskursiva kampen mellan diskurser medan noderna etablerar diskursen i sig.

Nodernas betydelsebeskrivning görs i en signifikantkedja.⁷³ Signifikantkedjan utgör den process där noderna får innehåll. Det är genom att lokalisera diskursens noder man kan förstå hur diskursen är organiserad. Det jag ska undersöka är på vilket sätt diskursens noder knyts samman med andra moment.

När rörelsen talar om kön, vad är det då som etableras som en nod som ger kön betydelse? Vilka andra moment inom diskursen är det som sätts samman i kedjan för att ge kön mening? Vilken fixering av betydelse skapas genom artikulering inom just denna specifika diskurs och vilka betydelser blir då omöjliga att artikulera? Det är i den diskursiva konflikten, i antagonismen, som diskursanalysen äger rum.

---

⁶⁹ Laclau & Mouffe 2001, s. 112.

⁷⁰ Laclau & Mouffe 2001, s. 112.

⁷¹ Laclau 1993, s. 287.

⁷² Laclau & Mouffe 2001, s. 112.

⁷³ Laclau & Mouffe 2001, s. 112.

Idén om det verkliga objektet bortom diskursen är övergivet. Så också dikotomierna diskursivt/utom-diskursivt och tanke/verklighet (mental/materiell). Detta gör att man kan undersöka motstånd och motsägelser mellan olika diskursobjekt.⁷⁴

Min förståelse av att verkligheten ges mening genom diskursiva praktiker och att sanningar är diskursivt skapade gör att min position som forskare blir lite problematisk. Att bedriva forskning handlar om att komma fram till vissa saker, att dra slutsatser. Det är genom min teori som jag ställer mina frågor och presenterar en bild av verkligheten.

Med dekonstruktionens hjälp vill jag visa på de sociala och politiska processer som alltid är med och skapar en viss bild av verkligheten och världen. Om feminism inom denna diskurs likställs med manshat är det min uppgift som diskursanalytiker att visa hur sammankopplingen sker och vilka konsekvenser det får, både för feminism och feminismkritiker.

1.4 Material

1.4.1 Att fånga nätet - om internets politiska potential

När det gäller forskning som undersöker politiska fenomen genom och på internet är ytterligare en viktig fråga att som forskare ställa sig: Hur ser relationen ut mellan nätet och det som är ”utanför” nätet, till exempel politiken? Att min förförståelse är att dessa tre idag är helt oskiljaktiga och tätt sammanvävda är en av anledningarna till att den här uppsatsen överhuvudtaget skrivs. Att dela upp samhället i ”på” och ”utanför” är enligt min mening idag omöjligt. Att definiera internet som en möjlig politisk arena, är en av uppsatsen utgångspunkter.

Det blir tydligt att internet spelar en större och större roll för människors syn på politik och möjligheten till politiskt inflytande.⁷⁵ Med detta sagt är centralt att komma ihåg att den nya tekniken inte skapar politik i sig. Det är genom den politiska diskursen som teknik och internet ges politisk mening. Det är först när människor skapar politiska bloggar, startar namninsamlingar etc. som nätet framträder som en politisk arena. Eric Carlsson fil. Dr i

---

⁷⁴ Laclau & Mouffe 2001, s. 110.

⁷⁵ I rapporten *Svenskarna och internet 2012* av Olle Findahl, utgiven av .se, visar bland annat att antalet som håller med om att internet kommer göra det lättare för folk att förstå politik har ökat från 11 % 2003 till 37 % 2012. Rapporten visar också att det är drygt 20% som idag anser att människor får ökad politisk makt genom internet.

Media- och kommunikationsvetenskap betonar att nätets betydelse måste ses som öppen, dess betydelse är alltid kopplad till de sociala former där tekniken används.⁷⁶

Sociologen Ragnar Lundström skriver att genom att använda sociala medier och bloggar för att distribuera information kan människor förmedla egna, alternativa berättelser. Dessa kan snabbt spridas över världen oberoende av kommersiella eller regeringskontrollerade intressen.⁷⁷ Det stora genomslaget för sociala medier skapar betydelsefulla förutsättningar för att utmana de traditionella nyhetsdistributörernas dominans.⁷⁸

Nätpolitik, precis som politik utanför den digitala arenan, handlar om deltagande.⁷⁹ Att driva politik på nätet sätter igång en opinionsbildning, en kunskapsprocess. Det handlar om olika former av interaktion. För att politik ska skapas på nätet krävs en nätvaro, en gemensam närvaro på internet.

Kommunikationen är inte längre lika enkelriktad som tidigare utan sker idag mer horisontellt, fragmenterat och globalt.⁸⁰ Gränsen mellan mediekonsument och medieproducent är idag inte lika skarp.

Dessa röster som framträder horisontellt kan förstås som medskapare av en kollektiv nätgemenskap. Genom att skapa digitala forum skapar människor en kunskapsgemenskap.⁸¹ Det är i detta framträdande som internet får mening som politisk arena.

1.4.1.1 Bloggar

Den rörelse jag ska undersöka har vuxit fram genom internet och då framförallt genom bloggar.

Erik Stattin skriver i antologin *Bloggtider* (2005) om faktumet att bloggar är en extremt rörlig form av kommunikation och kunskapsutbyte. Det är en del av internetanvändandet som växer sig större för varje dag som går och som också globalt sett har blivit en maktfaktor att räkna med.⁸² De typer av bloggar som utgör mitt material kan benämnas som bloggar i nyhets och opinionsbildningen.

---

⁷⁶ Carlsson, Eric, 2012: Digital aktivism. I: Lindgren, Simon (red.), *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern*. Malmö: Gleerups. s.105.

⁷⁷ Lundström, Ragnar, 2012: Medborgares egna nyhetsberättelser. I: Lindgren, Simon (red.), *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern*. Malmö: Gleerups. s. 72.

⁷⁸ Lundström 2012 i Lindgren (red.) s.75.

⁷⁹ Carlsson 2012, s.89.

⁸⁰ Carlsson 2012, s.90.

⁸¹ Carlsson 2012, s.93.

⁸² Stattin, Erik (2005) "Bloggar i nyhets- och opinionsbildningen" i Våge, Stattin och Nygren *Bloggtider*, 2005, Stockholm: Stiftelsen Institutet för Mediestudier. s.49.

När bloggar fokuserar på specifika frågor under en längre tid och genom detta påverkar andra bloggar att följa och diskutera samma fråga kan detta bloggkollektiv få inflytande över agendan för den reguljära nyhetsrapporteringen.⁸³ De kan påverka vilka debatter som förs och vilka frågor som tas upp.

Det som kännetecknar de typer av bloggar som jag undersöker är att de har ett underifrånperspektiv. Bloggarna har en *vi* och *de* relation, där *de* utgörs av mainstream media, de etablerade nyhetstidningarna och opinionsbildarna. Andra kännetecken för dessa bloggar är att det handlar om en ”decentraliserad faktagranskning och centraliserad aggregering, snabba åsikter, en hög publiceringstakt och vikten av ideologisk motivation”.⁸⁴

Bloggar karakteriseras av att de kan agera mycket snabbt, vid olika typer av händelser kan informationen genom bloggar komma fram betydligt snabbare än via reguljära medier. Det handlar mycket om att skapa reaktioner, motreaktioner och alternativa faktaunderlag.⁸⁵

För att en blogg ska få stor spridning och legitimitet handlar det om en entusiasm och ett förtroende som man bygger upp över tid. Bloggar är beroende av att andra läser och länkar vidare för att kunna växa och hitta nya läsare. Det är då massmedia kan komma över frågor som diskuteras i bloggvärlden och lyfta in dessa i sina egna forum.

1.4.2 Pär Ström och Pelle Billing

Det är framförallt två personer som återkommer när det i det offentliga rummet de senaste åren på något sätt talats om kritik mot feminism och en alternativ jämställdhetsrörelse idag. Dessa är Pär Ström och Pelle Billing.

Pär Ström har varit aktiv i jämställdhets och genusdebatten sedan 2007.⁸⁶ Från 2009 till 2012 drev han bloggen *Genusnytt* som hade underrubriken: ”Jämställdism - det jämlika alternativet mellan feminism och maskulism. Samma värde, rättigheter och skyldigheter. Inte mer, inte mindre. Att *Genusnytt* ändå skriver mest om mansfrågor beror på att dessa är så försummade.”⁸⁷ Pär Ström är utbildad civilingenjör med inriktning teknisk fysik och jobbar sedan 2006 som integritetsombudsman på tankesmedjan *Den Nya Valfärden*.⁸⁸

---

⁸³ Stattin, 2005, s. 70.

⁸⁴ Stattin 2005, s.51.

⁸⁵ Stattin, 2005, s.73.

⁸⁶ Ström, Pär, 2012-11-08: Efter hot och nidbilder tar jag nu farväl av genusdebatten. (2013-03-13) <http://debatt.svt.se/2012/11/08/efter-hot-och-nidbilder-tar-jag-nu-farval-av-genusdebatten/>

⁸⁷ <http://genusnytt.wordpress.com> (2013-03-13)

⁸⁸ <http://www.dnv.se> (2013-04-20)

Under sin tid som aktiv i debatten kring genus, feminism och jämställdhet gav Ström ut tre böcker på ämnet: *Mansförtryck och kvinnovälde* (2007),⁸⁹ *Sex feministiska myter* (2011)⁹⁰ och *Mansförbjudet - könsdiskriminering av män och pojkar* (2012).⁹¹

Pär Ström är den person som de senaste åren blivit frontfiguren i en jämställdhetsrörelse som är kritisk mot feminism. Han är den som syns mest i media, i form av debattartiklar, intervjuer och deltagande i TV-debatter av olika slag. Han är även den som blivit mest omskriven av andra journalister och debattörer på jämställdhetsområdet.⁹²

På sin blogg har Ström en text i 13 punkter med rubriken *Programförklaring för jämställdismen - den neutrala ideologin mellan feminismen och maskulismen*.⁹³ Detta säger han själv är hans ”politiska testamente” och är en sammanfattning av den ideologi han själv säger sig tillhöra: jämställdismen.

Pelle Billing är legitimerad läkare inom psykiatri och drev från maj 2009 till november 2012 sin blogg *Pelle Billing*, med underrubriken: ”Jämställdhet 2.0”.⁹⁴ Billing skriver i ett av sina sista inlägg att han nu tar avsked från den svenska debatten genom att sluta blogga och föreläsa.⁹⁵ Billing driver dock fortfarande en blogg på engelska, *pellebilling.com*, som funnits sedan januari 2009.⁹⁶ Han har också varit aktiv i andra medier, skrivit artiklar i både svenska och utländska tidningar, skrivet många artiklar på *Newsmill*⁹⁷ och deltagit i andra offentliga och TV-sända debatter kring jämställdhet. I januari 2011 startade han det ideellt drivna *Mansnätverket*.⁹⁸ Även han har skrivit en bok som gavs ut i september 2012, *Jämställdhetsbluffen* (2012).⁹⁹

---

⁸⁹ Pär Ström, *Mansförtryck och kvinnovälde* (Stockholm: Den nya välfärden, 2007).

⁹⁰ Pär Ström, *Sex feministiska myter - sann jämställdhet kan bara byggas på sanningens grund* (Stockholm: Den nya välfärden, 2011).

⁹¹ Pär Ström, *Mansförbjudet - könsdiskriminering av män och pojkar* (Stockholm: Pär Ström, 2012).

⁹² Se till exempel Sveland, Maria, 2012-03-27: I tystnaden vilar förnekelsen av orättvisorna. (2013-05-25) <http://www.dn.se/kultur-noje/debatt-essa/i-tystnaden-vilar-fornekelsen-av-orattvisorna>

⁹³ Ström, Pär, 2012-03-16: Vad vill jämställdisterna (2013-03-05)

<http://genusnytt.wordpress.com/2012/03/16/vad-vill-jamstalldisterna/>

⁹⁴ Enligt egen utsago skulle bloggen stängas ned i november 2012, men det har publicerats ett par inlägg efter detta. Dock endast recensioner av Billings bok *Jämställdhetsbluffen* (2012).

⁹⁵ Billing, Pelle, 2012-11-12: Stora förändringar i mitt jämställdhetsarbete. (2013-03-11)

<http://www.pellebilling.se/2012/11/stora-forandringar-i-mitt-jamstalldhetsarbete/>

⁹⁶ Denna blogg har dock betydligt färre inlägg och aktivitet över lag, och kommer inte att behandlas i den här uppsatsen.

⁹⁷ ”Newsmill är det första sociala mediet i Sverige som spinner kring nyheter och debatt. Vi publicerar varje dag olika personer med exklusiv kunskap om dagens viktiga händelser. Om du har egna erfarenheter av de frågor vi tar upp kan du omedelbart medverka i debatten. Newsmill är en del av TV4-gruppen.”

<http://www.newsmill.se> (2013-04-11).

⁹⁸ På hemsidans startsida står: ”Välkommen till Sveriges mansnätverk! Vare sig du är man eller kvinna såbjuder vi in dig att bli medlem. Mansnätverket arbetar med jämställdhet genom att sprida kunskap om mansfrågor, som är ett obelyst och eftersatt område i dagens samhälle. Vårt synsätt är att både mansfrågor och kvinnofrågor

Pelle Billing uppger själv att han totalt skrivit över 1500 inlägg och haft ca. 20 000 läsare i månaden på sina bloggar.¹⁰⁰ Han benämner bloggen på svenska som en politisk blogg, och på förstasidan möts man av ingressen: ”Här kan du läsa om framtidens idéer om jämställdhet samt få analyser av de senaste jämställdhetsnyheterna”.¹⁰¹ Billing har skrivit ett nitton sidor långt manifest med titeln *Från feminism till jämställdhet*.¹⁰²

Ström och Billing har båda två nu slutat blogga explicit om jämställdhetsfrågor men deras namn fortsätter att cirkulera och deras böcker och politiska idéer fortsätter att sprida sig till andra forum. Samtliga av de bloggar jag inkluderar i min studie refererar till Ström och Billing. Alla nämner båda eller någon av dem som en av huvudanledningarna till att de startade sina bloggar och sitt engagemang för att vara en alternativ politisk röst, för jämställdhet - mot feminism.

Utifrån konstaterandet att det är Ström och Billing som kan sägas vara frontfigurerna för en feminismkritisk jämställdhetsrörelse under den tiden jag har valt att undersöka, fann jag det mest lämpligt att utgå från dessa när jag gjorde mitt urval. Jag har därför använt mig av deras bloggar när jag sökt fler bloggare inom rörelsen.

1.4.3 Urvalskriterier

I urvalsprocessen har jag använt mig av följande kriterier:

- *Alla som ingår i studien ska enligt egen utsago vara "kritiska mot feminism" eller "antifeminister" och vara aktiva i sin kritik av feminismen.*
- *Alla som ingår i studien ska vara för jämställdhet och vara aktiva i sitt förespråkande av jämställdhet.*
- *Alla som ingår i studien ska vara delaktiga i offentliga diskussioner kring feminism och jämställdhet från 2007 och framåt.*
- *Alla som ingår i studien ska vara aktiva på nätet i form av bloggar.*

är viktiga - därför måste mansfrågorna komma med i debatten!” <http://mansnatverket.org> (2013-04-11).

⁹⁹ Pelle Billing, *Jämställdhetsbluffen* (Stockholm: Pelle Billing, 2012).

¹⁰⁰ Billing, Pelle, 2012-11-12: Stora förändringar i mitt jämställdhetsarbete (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2012/11/stora-forandringar-i-mitt-jamstalldhetsarbete/> Någon liknande information har tyvärr inte Pär Ström publicerat.

¹⁰¹ www.pellebilling.se/blogg/ (2013-03-11).

¹⁰² Billing, Pelle: *Från feminism till jämställdhet* (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf

- *Alla som ingår i studien ska uttalat knyta sig till andra inom rörelsen på något sätt. Detta kan till exempel göras genom att länka till andra bloggar från sin egen blogg.*

Vad gäller urvalsprocess och avgränsningar finns det ytterligare två aspekter som måste klargöras: tidsaspekten och antalet.

Eftersom mitt syfte är att undersöka en rörelse, och inte endast enstaka personers enstaka uttalande ser jag tidsaspekten och antalet bloggar som är länkade till varandra som central. Att jag valt att definiera detta om en rörelse indikerar att det är något som vuxit fram över tid och dessutom att det rör sig om en större grupp människor som aktivt relaterar till varandra. Utifrån dessa urvalskriterier har jag valt ut tio olika bloggar.

1.4.4 Tio olika bloggar - urval blogginlägg

Genom mina urvalskriterier har jag samlat in material från tio olika bloggar. Alla tio uppfyller samtliga av mina fem urvalskriterier.¹⁰³

Bloggarnas tekniska uppbyggnad skiljer sig markant åt. Vissa av dem är lätta att orientera sig på i form av att de har en ämnesordslista och/eller en sökfunktion. I listorna över ämnesord hittar man de begrepp som skribenterna själva har satt som nyckelord på olika texter. De har "taggat" inlägg med specifika begrepp. Om man vill läsa om jämställdhet kan man alltså med en enkel knapptryckning på begreppet i listan få upp samtliga inlägg som taggats med detta begrepp.

När man använder sökfunktionen får man träffar på alla de inlägg där det ordet man söker på förekommer i inlägget i sig. Detta oavsett om skribenten taggat inlägget med det ordet man söker på eller ej.

En annan skillnad mellan bloggarna är att de har mer eller mindre strukturerade arkiv. Vissa har inlägg arkiverade, år för år, månad för månad. Dessa görs lättåtkomliga genom en lista i kronologisk ordning. Andra har endast en enda lång följetång av inlägg där man enbart kan klicka sig vidare, sida för sida, genom länken "äldre inlägg". Detta underlättar respektive försvårar överblicken över inläggen och således också min urvalsprocess.

Eftersom jag söker svar på frågor kring förståelsen av olika begrepp, hur mening kring dessa skapas, känns det högst rimligt att använda sig av ämnesordslistan, då den finns tillgänglig. Här får man tillgång till alla inlägg som bloggaren själv anser behandla till exempel jämställdhet. Likaså ser jag potentialen i att använda det fria sökfältet då detta gör det möjligt att även hitta alla inlägg där exempelvis kunskap används i texten.

---

¹⁰³ Se Bilaga 1 för att läsa en mer utförlig beskrivning av de olika bloggarna.

Alla dessa bloggar har tillsammans tusentals inlägg. Flertalet av bloggarna har varit aktiva i flera år och flera av dem har publicerat minst ett inlägg om dagen. Detta gör att mitt material blir enormt, att få överblick över samtliga inlägg är således en omöjlighet.

Genom bloggarnas tekniska potential har jag formulerat två urvalskriterier till, vad gäller urval av blogginlägg:

- *Urvalet av blogginlägg görs främst genom att använda sökfunktionen och ämnesordslistan på bloggarna. Vilka sökorden blir härleds direkt från uppsatsens frågeställningar samt från de manifest och övriga texter som rörelsen själva benämner som centrala.*
- *Blogginlägg sorterade under rubriker som till exempel "Klassiska inlägg", "Viktiga inlägg", inkluderas i studien på grundval av dess, av författaren, givna centrala roll.*

Genom mina urvalskriterier har jag sammanlagt gjort ett selektivt urval av 350 blogginlägg från 2009 fram till idag.¹⁰⁴

1.5 Avgränsningar

Förutom de avgränsningar som gjorts genom mina urvalskriterier vill jag här motivera ytterligare avgränsningar jag gjort i min studie.

Jag är endast intresserad av det som sker i text skriven på nätet. Jag kommer inte att göra intervjuer och jag kommer inte att inkludera de böcker som skrivits av mina studieobjekt i mitt material, mer än att ha de som referenspunkt. Detta på grund av att det var genom aktivitet på nätet som rörelsen skapades och det är rörelsen, och inte individerna, jag vill undersöka. Ytterligare en avgränsning jag gjort är att jag inte kommer att analysera den typ av språk som bloggarna skriver i. Några av bloggarna använder sig till exempel mycket av ironi i sitt framskrivande av rörelsens idéer och politik. Jag kommer endast att fokusera på vilka diskurser som framträder i form av rörelsens förståelse av politik, samhälle med mera. Ytterligare en avgränsning som jag gjort är att jag inte valt att inkludera kommentarerna på blogginläggen i min undersökning. Detta på grund av deras enorma omfattning och på grund av att jag endast är intresserad av ett selektivt urval av de centrala rösterna i denna rörelse.

Jag har dock en stor medvetenhet om att detta aldrig varken kan ge mig en fulländad bild av personerna i studiens liv utanför respektive på nätet. Inom ramen för uppsatsen är detta inte heller intressant, då mitt fokus är på idéerna och inte på personerna. Jag har i denna

---

¹⁰⁴ Jag satte 1 april 2013 som sista publiceringsdag för de inlägg som fick ingå i undersökningen.

avgränsning inspirerats av etnologen Niklas Hanssons avhandling *Nätverkspolitik - Organisering, öppenhet och kontroll i Göteborgs Sociala Forumprocess 2003-2005* (2008)¹⁰⁵ där han i sin definition av sociala rörelser skriver: ”Jag tror inte att vi behöver förklara enskilda individer för att förstå sådana organisationer. Snarare får vi utgå från att människor med kapaciteter som intelligens, kroppar, hjärnor, språkliga färdigheter och så vidare ingår som komponenter”.¹⁰⁶ Detta är också min utgångspunkt i den här uppsatsen. Alla individuella aktörer är del av ett större politiskt kollektiv, en social rörelser, ett nätverk, och det är detta som är intressant i den här uppsatsen.

---

¹⁰⁵ Niklas Hansson, *Nätverkspolitik - Organisering, öppenhet och kontroll i Göteborgs Sociala Forumprocess 2003-2005*. (Göteborg: Mara, 2008).

¹⁰⁶ Hansson 2008, s.43.

Kap. 2-7. En dekonstruktion av en feminismkritisk jämställdhetsrörelse

Analysens utformning

Sociala rörelser presenterar sig genom manifestationer, *synliggörande*.¹⁰⁷ Genom manifestationer skapar rörelser en inre sammanhållning och synliggörs som ett kollektiv för omvärlden. Manifestationen utgör etableringen av diskursen, en temporär fixering av den identitetsskapande processen.¹⁰⁸ Etableringen sker genom definitionen av rörelsens *vi*, och också *de*, vilka som inte ingår i rörelsen. Etableringen görs också genom en gemensam berättelse om samtiden (*diagnos*), det förflutna (*historia*) och framtiden (*utopin*).¹⁰⁹

Thörn menar att det är utifrån dessa tre begrepp som en social rörelse kan studeras. En social rörelse "inbegriper målorienterat och strategiskt kollektivt handlande".¹¹⁰ Detta för att uppnå vissa specifika mål.

Genom denna utgångspunkt blir analysen av sociala rörelsers kollektiva identitet hur dess kollektiva handling framträder, hur rörelsens manifesteras och synliggörs.¹¹¹ Hur artikuleras den konfliktfyllda dimensionen av det politiska som Mouffe belyser som så centralt i skapandet av politik? Det är dessa processer som genom dekonstruktion ska undersökas i den kommande analysen.

Analysen är uppdelad i sex kapitel, vilket utgör kapitel två till sju i uppsatsen som helhet. Det första avsnittet (kap.2) behandlar frågan om hur rörelsen framträder som rörelse genom nätets materialitet och hur rörelsens gemensamma politiska identitet artikuleras genom politikens konfliktfyllda dimension. Det andra avsnittet (kap.3) behandlar frågan om hur rörelsen ser på kunskap och det tredje avsnittet (kap.4) behandlar hur rörelsen ser på samhället, politik och människor. I den fjärde delen (kap.5) behandlas de som rörelsen artikulerar som *de andra*, utanför diskursen, feministerna. I det näst sista avsnittet (kap.6) behandlas frågor kring motstånd mer specifikt och också rörelsens förståelse av samtiden genom samtida jämställdhetspolitik och massmedia. Den sista delen (kap.7) sammanfattar rörelsens politiska visioner och syn på framtiden.

---

¹⁰⁷ Thörn 1997, s. 168.

¹⁰⁸ Thörn 1997, s. 168.

¹⁰⁹ Thörn 1997, s. 123.

¹¹⁰ Thörn 1997, s.123-124.

¹¹¹ Thörn 1997, s. 123.

2. Hur framträder rörelsen - om skapandet av en kollektiv identitet

Det händer **jättemycket** just nu. Vindarna vänder.. Och det går fort! Snart är feminismen död, så vi kan ta ett tag för männens problembilder. Jag är **mycket** hoppfull. [...] Samhället bygger staket, men **vi** försöker göra något åt orsaken! Jag är extremt stolt över att vara en del i denna rörelse!

- Kvinnaochantifeminist, ”Där män begår självmord”, 2012-11-03.

Att se till vad som skapar rörelsen är det jag nu ska ta mig an. Hur görs grupperingen och hur skapas en kollektiv identitet, som är en grundläggande förutsättning för att en social rörelse ska skapas, och för att politik ska göras.

Genom sina bloggar knyter sig dessa aktörer på olika sätt till varandra. Det mest grundläggande sättet är att alla har någon form av bloggroll, det vill säga en lista över bloggar som kan prydas med titlar som: "Rekommenderas", "Min idol-lista", "Blogglista" med flera. Genom listorna länkas bloggarna samman och ett digitalt nätverk utkristalliseras. Dock kan inte detta nätverk sägas räcka för att göra detta till en rörelse.

Skapandet av en rörelse är en process. När man följer de äldsta bloggarna, ser man att dessa bloggar skrivit inlägg om andra, nystartade bloggar, där de rekommenderar sina följare att också läsa dessa.

Bloggarna skapar också ibland en dialog med varandras texter, genom att explicit säga detta och länka. Här kan man se till exempel bloggaren *Bittergubben* som i sitt inlägg *Gynocentriska vs patriarkala familjememer*¹¹² har en dialog med en text av Pelle Billing, *Patriarkatets oundviklighet i primitiva kulturer*.¹¹³ Här visar *Bittergubben* på ett görande av en gemensam fråga, en diskussion inom rörelsen. Att referera explicit till varandras inlägg kring olika frågor förekommer i samtliga bloggar.

Bloggaren *Bashflak* skriver:

Det finns en växande rörelse i Sverige som vill införa sunt förnuft i jämställdhets- debatten. De senaste uppdateringarna av ideologins principer har författats av Pär Ström som även myntat namnet Jämställdismen och publicerat ett manifest för att beskriva rörelsens värderingar. Pelle Billing, har skrivit ett mer omfattande manifest där en djupare bakgrund beskrivs.¹¹⁴

---

¹¹² Bittergubben, 2012-07-29: Gynocentriska vs. Patriarkala familjememer (2013-03-08)

<http://bittergubben.wordpress.com/2012/07/29/gynocentriska-vs-patriarkala-familjememer/>. (Mem betyder här "en idé, en tanke, en kulturell sedvänja. Den sprider sig och förökar sig, dels genom att andra anammar memen, eller genom att de som har den är mer framgångsrika och sprider sig på bekostnad av dem som inte har memen.")

¹¹³ Billing, Pelle: 2011-12-26: Patriarkatets oundviklighet i primitiva kulturer (2013-03-11)

<http://www.pellebilling.se/2011/12/patriarkatets-oundviklighet-i-primitiva-kulturer/>

¹¹⁴ <http://bashflak.wordpress.com/ekvalism/> (2013-04-30)

Att referera till dessa två nyckelpersoner, och deras formulerade politiska manifest, går igen i samtliga bloggar. Att *Bashflak* här själv talar om gruppen som en rörelse, med Pär Ström och Pelle Billing som skapare av ideologins principer, skapar en tydlig känsla av samhörighet. Han skriver också om Ströms avhopp: "Pär Ström har nu tagit beslutet att lämna genusdebatten för gott, p.g.a. alla trakasserier han fått utstå. Men stafettpippen tas över av andra och vi får inte glömma att debatten finns för att Pär startade den."¹¹⁵

Både de bloggar som startades innan och efter Ström och Billing bestämde sig för att sluta blogga om jämställdhetsfrågor nämner någon av dessa två som anledningen till att de började blogga.¹¹⁶ Det vanligaste är att de refererar till varandras olika definitioner och förståelser av politiska begrepp, idéer och problemskrivningar. Detta för att, som bloggaren *Matematik* själv skriver, inte behöva formulera allt igen.¹¹⁷

Bloggen *Vita kränkta arbiggior* skapades en vecka efter, och med direkt hänvisning till Ströms avhopp. På bloggans startsida finns en rubrik som lyder *Varför denna blogg?*¹¹⁸ och under rubriken finns det sedan olika länkar, bland annat till Pär Ströms avskedsinlägg. Att referera till varandra, ge varandra stöd och ha diskussioner, gör att bloggarna skapar en gemenskap mellan de individuella bloggarna.

Ett annat exempel på skapandet av en rörelse är att aktörerna skriver gästlägg i varandras bloggar. Detta förekommer i nästan samtliga av de bloggarna jag studerat. Att en bloggare bjuder in en annan bloggare att skriva i sin blogg, visar på samhörighet och tillit mellan dessa aktörer. I en diskussion på sitt egna inlägg *Vad händer när män börjar tala?*¹¹⁹ skriver Billing att han ser gästlägg som ett sätt att samarbeta.

Ytterligare en viktig aspekt av hur rörelsen skapas genom samarbete, är de diskussionsforum som skapats under åren som rörelsen har växt fram. Ett exempel är *Mansnätverket* som Pelle Billing var med och startade i januari 2011.¹²⁰ Dagen efter Pär Ström slutade blogga startades *Genusdebatten - där flera skribenter bjuder in till dialog om*

---

¹¹⁵ Bashflak, 2012-11-06: Den jämställdhetspolitiska skalan (2013-03-19)

<http://bashflak.wordpress.com/2012/11/06/den-jamstalldhetspolitiska-skalan/>

¹¹⁶ Detta skedde i november 2012. Pär Ström deklarerade den 8 november att han slutar och Pelle Billing gjorde detsamma den 12 november.

¹¹⁷ "Jag vill dock inte använda min tid till att skriva ner allt vad jag tycker och har heller inte bestämt mig i alla frågor än, men hänvisar till Pelle Billing som har funderat i detalj över de här frågorna. Hittills har jag inte läst något han skrivit som jag inte håller med om i stort. Hans manifest rekommenderas varmt." *Matematik*, 2010-01-25: Om feminism och jämställdhet (2013-03-15) <http://mattematiksblogg.blogspot.se/2010/01/om-feminism-och-jamstalldhet.html>

¹¹⁸ <http://vitakranktakvinnor.wordpress.com> (2013-03-21)

¹¹⁹ Billing, Pelle, 2011-01-10: Vad händer när män börjar tala (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2011/01/vad-hander-nar-man-borjar-tala/>

¹²⁰ Billing, Pelle, 2011-01-19: Mansnätverkets hemsida lanseras idag (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2011/01/mansnatverkets-hemsida-lanseras-idag/>

jämställdhet & könsfrågor. Första inlägget har titeln: *Låt oss få dom som firar idag att sätta kaffet i halsen*, och inleds med orden: "Många har ställt frågan vad skall hända nu när Pär Ström slutar? Den här bloggen har jag skapat åt dem som vill bli svaret på den frågan".¹²¹ När Pelle Billing slutade blogga skrev han i sitt sista inlägg: "Min rekommendation är att hela den community som funnits i denna bloggs kommentarsfält flyttar sig till jamstalldhet.se, och fortsätter diskussionen på det nya forum som uppstår där."¹²²

Jämställdhet.se startades i slutet av november 2012 och skriver, under rubriken *Välkommen till en sajt om jämställdhet*:

Vi har skrivit blogginlägg, kommenterat på Twitter och Facebook om än det ena och än det andra. Dock så har det saknas aktiva insatser för något konkret ändamål. Pelle Billing la iaf den första stenen när han introducerade det pågående projektet med medborgarförslag.¹²³ Detta tycker jag är en jättebra sak men vi kan åstadkomma mer. Så vad är det vi egentligen vill åstadkomma, varför nöja sig med att bara blogga om det? Delta i de olika forumen och låt oss veta vad du tycker och tänker.¹²⁴

Alla nu nämnda faktorer bidrar till att dessa bloggare länkas samman till en rörelse. Flertalet av de exempel jag här har lyft visar på en dimension i rörelsen, och skapandet av den, som är specifikt. I mitt tal kring "att länka", "bloggroll", "gästlägg" och "diskussionsforum" framträder en specifik förutsättning för att kollektiva identitetsskapande processer i den här rörelsen kan äga rum. De är beroende av *nätets materialitet*.

2.1 Nätets materialitet

För att kunna belysa medias inflytande på politiska rörelser använder jag mig här av sociologerna Ruud Koopmans och Susan Olzaks begrepp *diskursiva möjligheter*.¹²⁵ De definierar detta som: "aspekterna av den offentliga diskursen som avgör ett meddelandes chanser att spridas i den offentliga sfären".¹²⁶

Bloggar är ett nytt medium som är mindre reglerat än etablerade, traditionella politiska institutioner som massmedia och statligt styrda institutioner. För att förstå hur rörelsen kan

---

¹²¹ <http://genusdebatten.se/hello-world/>. Hämtat: 2013-04-24. Inlägget är skrivet av signaturen "Ninni", som är den som driver bloggen *Kvinnaochantifeminist*.

¹²² Billing, Pelle, 2012-11-12: Stora förändringar i mitt jämställdhetsarbete (2013-03-11)<http://www.pellebilling.se/2012/11/stora-forandringar-i-mitt-jamstalldhetsarbete/>

¹²³ Pelle Billing drog i början av 2012 igång en bloggkampanj och uppmanade andra inom rörelsen att skicka in medborgarförslag till olika kommuner i Sverige, och föreslåg att deras skrivningar kring våld i nära relationer skulle göras könsneutral. Billing, Pelle, 2012-01-05, Utmaning! Klarar vi det som Norrköping lyckats med? (2013-03-20) <http://www.pellebilling.se/2012/01/utmaning-klarar-vi-det-som-norrkoping-lyckats-med/>

¹²⁴ <http://jamstalldhet.se/2012/11/valkommen-till-jamstalldhet-se-en-sajt-om-jamstalldhet/> (2013-04-20)

¹²⁵ Koopmans, Ruud & Olzak, Susan, 2004: Discursive Opportunities and the Evolution of Right-Wing Violence in Germany. I: *American Journal of Sociology*, Vol. 110, No. 1. s. 198-230.

¹²⁶ Koopmans & Olzak 2004, s.202. Min översättning.

mobilisera genom bloggar blir det intressant att titta på vilka diskursiva möjligheter som finns genom bloggarnas tekniska uppbyggnad och genom den politiska arena de befinner sig: nätet.

I boken *Det nätpolitiska manifestet* (2010) skriver Christopher Kullenberg, doktorand i vetenskapsteori vid Göteborgs Universitet, om nätet som politisk arena.¹²⁷ Kullenberg beskriver hur vi genom att använda oss av internet, att *gå till näts*, skapar helt nya former av sociala relationer som tidigare inte varit möjliga.¹²⁸ Nätet hakar hela tiden i och sammankopplar många olika situationer och processer som sker utanför datorerna själva.¹²⁹ Detta kan förstås som en signifikantkjedja genom vilken nätet får specifik mening och betydelse. Det materiella i form av teknologi spelar här en avgörande roll, men bakom datorer världen över finns människor av kött och blod. Den digitala och den analoga världen är idag totalt sammankopplad.

Att man genom teknologisk utveckling tänjer på gränserna för vad som är teknologi och vad som är mänskliga kroppar är centralt hos Donna Haraway. I sin numera klassiska text *A cyborg manifesto: Science, Technology, and Socialist-Feminism in the Late Twentieth Century* (1991)¹³⁰ introducerar Haraway begreppet *cyborg* i den feministiska teorin. Cyborgen förstås som "en hybrid av maskin och organism, en varelse av den sociala verkligheten som levs i sociala relationer, vår mest viktiga politiska konstruktion, en världsförändrande fiktion".¹³¹

Haraway introducerar cyborgens i feministisk teori som ett redskap för att bekämpa dualismen mellan kropp och teknologi. Detta får stora konsekvenser för vår sociala verklighet.

Genom cyborgens skapas en förståelse av kommunikationstekniker som avgörande verktyg som omskapar våra kroppar. Dessa verktyg förändrar och utformar sociala relationer mellan människor. Rörelsen använder sig här av bland annat länkar, bloggrolls och diskussionsforum som olika verktyg för att skapa relationer mellan varandra.

Haraway menar att tekniska diskurser delvis kan förstås som formaliseringar, "som frysta ögonblick",¹³² av den sociala interaktion som konstituerar dessa tekniska diskurser.

---

¹²⁷ Christopher Kullenberg, *Det nätpolitiska manifestet* (Stockholm: Ink bokförlag, 2010).

¹²⁸ Kullenberg 2010, s.24.

¹²⁹ Kullenberg 2010, s.42.

¹³⁰ Donna Haraway, 1991a, "A Cyborg Manifesto: Science, Technology, and Socialist-Feminism in the Late Twentieth Century". I: Haraway, Donna, *Simians, Cyborgs, and Women - The Reinvention of Nature*. London: Free Association Books. S. 149-181.

¹³¹ Haraway 1991a, s.149.

¹³² Haraway 1991a, s.164.

Genom Haraway kan, menar jag, nätet förstås som en materialitet. Genom nätets materialitet får rörelsen mening. Nätets materialitet etableras som en nod i denna feminismkritiska jämställdhetsdiskurs, ett privilegierat moment. Det är i mötet mellan det teknologiska och den mänskliga kroppen som rörelsen manifesteras och formas. Gränserna mellan kropp och teknologi suddas ut och genom datorn framträder rörelsen och ges kollektiv mening. Individerna bakom bloggarna görs begripliga som kollektiv genom det teknologiska.

Internets vara eller icke vara är beroende av att människor går in och ut genom olika sammanhang som existerar genom nätet. Detta är förutsättningen för att nätpolitik ska kunna existera. Det handlar inte om en individualiserad politik, utan om en kollektiv företeelse.¹³³ Människor använder internet och försvarar sin gemensamma nätvaro. Den kunskapsprocess som skapas är också beroende av att man som läsare med en enkel knapptryckning kan följa länkar till all den kunskap och information som bloggarna refererar till i sin argumentation.

Genom att länka mobiliserar rörelsen också på nätet och skapar gemensamma diskussioner kring specifika frågor. Ett exempel på hur mobiliseringen kan gå till, var då nästan samtliga av aktörerna deltog i en nätdebatt om den feministiska teaterpjäsen *SCUM-manifestet* som sattes upp på TUR-teatern i Stockholm hösten 2011.¹³⁴ Föreställningen blev mycket omdiskuterad också i traditionella medier, men framförallt på sociala medier och bloggar. Diskussionen på nätet resulterade i att rörelsens två frontpersoner blev inbjudna att delta i SVTs program *Debatt* för att debattera pjäsen, utifrån sin feminismkritiska politiska ståndpunkt.¹³⁵

Detta kan ses som ett exempel på hur rörelsen mobiliserar genom det snabba sättet att mobilisera som nätet erbjuder och sedan blir uppmärksammat och träder in i ett etablerat politiskt rum. En central aspekt är också att de inte gör det i egenskap av privatpersoner utan i egenskap av en jämställdhetspolitisk röst. Plötsligt får diskussionen som fördes på bloggar och sociala medier debatteras i den statliga televisionen. Här kan man se att denna rörelse från att ha skapats på nätet i form av bloggar blir del av den offentliga debatten.

2.2 Om skapandet av ett nätpolitiskt rum

Nätblivande, internets vara, är alltid en process och detta är grunden för nätpolitikens öppna karaktär. Nätpolitiken står i direkt relation till de kommunikationshastigheter som internet

---

¹³³ Kullenberg 2010, s.24.

¹³⁴ <http://turteatern.se/scum-manifestet/> (2013-05-05).

¹³⁵ SVT-Debatten kan ses här: http://www.youtube.com/watch?v=vK_GUVgUdnM. Sändes 24 november 2011. Uppladdat på Youtube.com 11 mars 2012. (2013-05-05).

möjliggjort. På endast några timmar kan man mobilisera tusentals människor i en stor demonstration eller manifestation.¹³⁶ Efter endast några timmar kan massmedia gå ut och tala om en ”twitterstorm” kring en specifik politisk fråga som kanske inte lyfts i den breda offentligheten tidigare, men som genom människors deltagande på Twitter, blir uppmärksammas i massmedia. *Matematik* lyfter den nätpolitiska utvecklingen:

Jag tror det är svårt att spekulera i hur stora konsekvenser dagens nya informationsflöden redan har för samhället, men stora är de redan, och större kommer de att bli. Nya källor har etablerats de senaste åren - makten har förskjutits från media till enskilda bloggare och diskussionsforum [...] de som faktiskt vill skaffa sig en bild av vad som händer i världen idag har helt andra möjligheter än förr. Måtte det fortsätta så.¹³⁷

Här visar sig rörelsens egna tro på att skapa politik på nätet. Att samtida förändrade nätpolitiska klimat gör att makten förskjuts. Människor kan idag, genom att använda sig av nätet, på ett lättare sätt få en annan bild av verkligheten än den som etablerade, traditionella tidningar och politiker förmedlar. Genom att använda sig av sociala medier och skapa alternativa berättelser, bortom massmedias dagordning, kan människor skapa nya kunskapsprocesser och andra bilder av världen.¹³⁸ Här tillskriver rörelsen nätet politisk mening. Elementet bloggar artikuleras här som en kunskapskälla och maktfaktor, och fixeras som ett moment inom diskursen.

Det flöde av information och kunskap som internet kan tillhandahålla är givetvis inte enbart till godo för de som är nätpolitiskt aktiva. Internet utgör en radikaldemokratisk arena, men är samtidigt också väldigt rörlig. Internet lider till mångt och mycket av ett kortidsminne och det gör det svårare att skapa politisk kontinuitet. För att kunna vinna politisk kraft på internet måste de engagerade därför skapa engagemang genom att vara ständigt närvarande, men rörelsens måste också förvalta det arkiv man skapat på nätet.¹³⁹

Förvaltandet av rörelsens arkiv visar sig som tydligast när de talar om sig själva som en rörelse. Ett exempel på detta är de gemensamma diskussionsforum som har skapats för att på ett lättare sätt kunna samlas och diskutera. Genom att bjuda in till diskussion och debatter, i samma nätpolitiska rum, skapas en plattform för rörelsen att utvecklas och det uppstår mer direkta samtal än tidigare.

Det rumsliga förknippas oftast med det materiella, det fysiska. Nätpolitik är beroende av det materiella, i form av nätverk, datorer, servrar med mera, men det klassiska, traditionella

---

¹³⁶ Kullenberg 2010, s. 35.

¹³⁷ *Matematik*, 2011-04-04: Jävla värld (2013-03-15) <http://matematiksblogg.blogspot.se/2011/04/javla-varld.html>

¹³⁸ Lundström 2012, s.72.

¹³⁹ Kullenberg 2010, s. 29.

rummet är inte relevant. Var dessa bloggare befinner sig, hemma, på ett dansgolv eller i en politisk möteslokal har i det här fallet ingen betydelse. Denna form av rumslighet ger sig inte till känna där de politiska processerna sker.¹⁴⁰ När nätpolitik skapas är det själva kanalen mellan de analoga, fysiska rummen som utgör kontaktytan, eller med andra ord, det politiska nätrummet.

Genom ett gemensamt nätpolitiskt rum utvecklar rörelsen sina idéer och länkar till de kunskapskällor de använder sig av. Kunskapsprocessen lägger grunden för rörelsens uppkomst och överlevnad.

Genom internets utveckling, med sina låga trösklar för deltagande och sitt konstanta flöde av kunskapsprocesser och öppna forum, skapas en ny politisk arena. En arena utan traditionella mediernas grindvakter. Genom att skapa nätpolitik skapas också nya politiska diskursiva möjligheter. Detta görs också genom att rörelsen själva tillskriver internet politisk betydelse. Det mångtydiga "nätet" får inom diskursen politisk mening. De nya möjligheterna utgörs av den tillgänglighet till kunskap och information som nätet erbjuder. Detta tillsammans med den lätthet internet ger att finna likasinnade människor, skapa kontaktytor och mötas. Var du än befinner dig i världen.

2.3 Vilka är vi?

För att skapa ett gemensamt kollektivt politiskt *vi* krävs dock mer än endast den gemensamma kontext ett nätverk skapas inom, i detta fall på nätet. Ett manifesterande av en kollektiv identitet innehåller alltid både inklusion- och exklusionsprocesser.¹⁴¹ Dessa är en viktig del av skapandet av den sociala rörelsen och för dess överlevnad.

Att en kollektiv identifikationsprocess skapar ett *vi* och ett *de* innebär inte att det *vi* som skapas är homogent. Skapandet av ett *vi* kan delas upp i två processer. Den första handlar om att konstruera ett *vi* och *de*, medan den andra processen finns inom rörelsen och handlar om en differentiering av detta *vi*. För att rörelsen och dess kollektiva identitet ska överleva krävs det att det upprätthålls en motsättningsfylld process med konfliktfylld karaktär. Utan konflikter och motsättningar, ingen politik.

Det är genom att rörelsen tillskriver sina idéer, visioner och begrepp politisk mening som både konflikter inom och utom rörelsen skapas och framträder.

---

¹⁴⁰ Kullenberg, 2010, s. 37.

¹⁴¹ Thörn 1997, s.158.

Genom exklusion- och inklusionsprocesser manifesteras tydligt vilka som inte befinner sig inom rörelsen men också skillnader och motsättningar inom rörelsen. Dessa processer kan förstås som en diskursiv kamp, en kamp mellan olika betydelsetillskrivningar.

I avsnittet som följer ska jag dekonstruera de motstridiga, diskursiva kamperna inom rörelsen.

2.3.1 Aktörernas olika epitet - om rörelsens inre konflikt

Hur motstridigheter och mångtydighet skapas inom rörelsen visar sig främst genom de olika aktörernas benämning på denna politiska diskurs och sin egen roll i den. Bloggen *Kvinnaochantifeminist* manifesterar detta tydligt både i namnet på bloggen och i texterna. Tillskillnad från flera av de andra väljer hon att explicit benämna sig som *antifeminist*.

I inlägget "*Vad är det som får oss att 'attackera feminismen?'*" skriver hon, under rubriken *Antifeminist och stolt kvinna*: "Jag kan också se att vi [hon och feministerna] i sakfrågor har många och avgörande gemensamma faktorer. Men för mig, som ser ett tydligt samband mellan "feminismen" och "genuset: offer", är det en kränkning att överhuvudtaget placeras in under den termen".¹⁴²

Hon frågar sig sedan: "Varför är en total förkastning av "feminism som helhet" viktigt för mig?" Huvudanledningen till att hon förkastar feminismen är dess historia, dess "bagage".

Detta baggage utgör det som *Kvinnaochantifeminist* ser som huvudproblematiken i feminismen:

Man har kört på de myter¹⁴³ som sänder ut signaler "stackars kvinnor"/ "hemska män". Och just dessa signaler och könsdiskrimineringen som feminismen sysslar med har skapat den nya sociala konstruktionen kring genus som vi lever med idag. Och ju längre feminismen drivs vidare ju starkare kommer dessa nya genus befästas. [...] Så länge man ställer sig under feminism-parollen kommer man bidra till att våra nutida genus cementeras, menar jag.¹⁴⁴

I samma inlägg hänvisar hon också till en tidigare diskussion inom rörelsen om "vilken term vi skulle kunna enas under". Hon skriver: "Jag sa då typ: Jag kör mitt under "liberalism", men den dagen feminismen gått längre kommer jag ställa mig på maskulinismens sida. Den

---

¹⁴² Kvinnaochantifeminist, 2011-09-13: Vad är det som får oss att attackera feminismen (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2011/09/13/vad-ar-det-som-far-oss-att-attackera-feminismen/>

¹⁴³ Myterna menar hon är: "att män misshandlar kvinnor i parrelationer trots att könen misshandlar i (mer eller mindre) lika stor utsträckning, att kvinnor tjänar 80% av männen, utan att visa på att de helt avgörande faktorerna för löneskillnaden är annat än kön. osv. osv. Ta av er feministglasögonen och läs om Pär Ströms bok som går att ladda ner gratis eller köpa här". Kvinnaochantifeminist, 2011-09-13: Vad är det som får oss att attackera feminismen (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2011/09/13/vad-ar-det-som-far-oss-att-attackera-feminismen/>

¹⁴⁴ Kvinnaochantifeminist, 2011-09-13: Vad är det som får oss att attackera feminismen (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2011/09/13/vad-ar-det-som-far-oss-att-attackera-feminismen/>

dagen är här nu! (Sån tur är hitta jag ett annat ord, jämställdist. Då slipper jag maskulinismen, vilket också känns fel.)¹⁴⁵ Inlägget avslutas med orden: "Jag är liberalist, jämställdist och antifeminist".

Ett liknande resonemang återfinns hos *Bittergubben*. I inlägget *Jag är antifeminist* resonerar han som följer:

Att vara anti en ideologi innebär att man ser den ideologin som destruktiv och skadlig [...] skall man säga att någon är en antifeminist så måste detta motstånd mot ideologin vara ett tongivande inslag i vederbörandes diskurs.¹⁴⁶

I samma inlägg definierar han "feminism": "För mig handlar feminism om att bry sig om kvinnor, men inte bry sig om män, att värdera kvinnor, men inte värdera män...".¹⁴⁷ Sedan följer ett liknande resonemang som hos *Kvinnaochantifeminist*, med slutsatsen att han också kallar sig "jämställdist, liberal och antifeminist".

Här ser vi två exempel på röster inom rörelsen som på allvar vill motsätta sig feminismen, genom att benämna sig som antifeminister. Dock skapar detta en konflikt inom rörelsen då det ska visa sig att rörelsens två frontfigurer är skeptiska till epitetet antifeminist.

2.3.2 Att vilja var något nytt och eget

Ström och Billing vill inte benämna sig som antifeminister. I inlägget *Skiljelinjerna i jämställdhetsdebatten - var ställer du dig?* resonerar Billing kring olika epitet:

Ord som feminist, jämställdist, likhetsfeminist, särartsfeminist, mansrättsaktivist och dylikt, är i slutändan relativt trubbiga och ger inte någon djupare förståelse för vad personen egentligen tycker. Med detta inte sagt att dessa ord inte kan vara användbara, för det är de. Särskilt i samhällsdebatten.¹⁴⁸

Pelle Billing vill inte benämna sig själv med något epitet alls. Han säger sig endast stå för idéerna som utgör *Jämställdhet 2.0*. Idéerna utgörs av hans vision kring jämställdhet, något jag återkommer till lite längre fram. Det är genom hans politiska idéer och inte genom sitt epitet som Billing inkluderas i denna rörelse.

---

¹⁴⁵ Kvinnaochantifeminist, 2011-09-13: Vad är det som får oss att attackera feminismen (2013-03-18)
<http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2011/09/13/vad-ar-det-som-far-oss-att-attackera-feminismen/>

¹⁴⁶ Bittergubben, 2012-02-05: Jag är en antifeminist (2013-03-20)
<http://bittergubben.wordpress.com/2012/02/05/jag-ar-en-antifeminist/>

¹⁴⁷ Bittergubben, 2012-02-05: Jag är en antifeminist (2013-03-20)
<http://bittergubben.wordpress.com/2012/02/05/jag-ar-en-antifeminist/>

¹⁴⁸ Billing, Pelle, 2012-08-29: Skiljelinjerna i jämställdhetsdebatten var ställer du dig (2013-03-11)
<http://www.pellebilling.se/2012/08/skiljelinjerna-i-jamstalldhetsdebatten-var-staller-du-dig/>

Ström förklarar sitt avståndstagande mot epitetet antifeminist i inlägget *Det är jämställdister mot antijämställdister - inget annat*, att det handlar om att inte göra feminism till norm:

Genom att kallas oss jämställdister för antifeminister försöker de [feministerna] slå fast att det är feminismen som är normen. Det naturliga, det självklara. Feministerna är för något, vi är bara mot något, vill de ge intryck av. Vi ska inte gå i den fällan. Vi ska kalla oss jämställdister, efter det vi kämpar för: jämställdhet. Det är feministerna som är antijämställdister.¹⁴⁹

I sitt manifest skriver Billing om sin syn på feminismen ur ett historiskt perspektiv:

Feminismen föddes som en reaktion på att kvinnor inte hade samma möjligheter ute i samhället som män hade. Kvinnor och män var inte lika inför lagen, och kvinnor hade inte tillgång till arbetsmarknaden på samma sätt som män. Den ursprungliga feminismen var därmed helt enkelt en rörelse som kämpade för att kvinnor skulle få samma rättigheter som män ute i samhället samt att arbetsmarknaden skulle öppnas upp även för kvinnor. De ursprungliga feministiska målsättningarna har även infriats på ett mycket framgångsrikt sätt.¹⁵⁰

Lite längre fram skriver han: "Den tidiga feministiska rörelsen kan knappast kritiseras för sakligheten och relevansen i sina krav, medan den senare (sk radikalfeministiska) rörelsen kan kritiseras just för avsaknaden av saklighet och för relevansen i sin framställning."¹⁵¹

Billings slutsats blir att "det allra bästa skulle varit om man från början hade skapat en jämställdhetsrörelse istället för en feministisk rörelse."¹⁵² Detta för att den feministiska rörelsen endast fokuserat på kvinnor. I sin *Programförklaring för jämställdismen*¹⁵³ har Ström ett liknande resonemang om att den samtida feminismen i Sverige är onödig och att den fortsätter att glömma bort männen, men att dess historia är relevant.

Både Ström och Billing vill tacka feminismen för dess arbete för att stärka kvinnors rättigheter, men vill samtidigt betona att det var ett misstag att glömma bort männen. Här skriver de båda fram ett resonemang om att feminismen "har gjort sitt". Den har idag blivit osaklig, radikal och förlorat sin relevans.

Ytterligare ett epitet förekommer inom rörelsen och det är *ekvalist*. Bloggarna *Ekvalist* och *Bashflak* kallar sig för detta. Båda använder det genomgående som en synonym till jämställdism, och har även liknande resonemang kring antifeminism, som Ström och Billing:

---

¹⁴⁹ Ström, Pär, 2011-12-04: Det är jämställdister mot antijämställdister inget annat (2013-03-05) <http://genusnytt.wordpress.com/2011/12/04/det-ar-jamstalldister-mot-antijamstalldister-inget-annat/>

¹⁵⁰ Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.1-2.

¹⁵¹ Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.2.

¹⁵² Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.2.

¹⁵³ Ström, Pär: Programförklaring för jämställdismen (2013-03-05) <https://genusnytt.wordpress.com/programforklaring-for-jamstalldismen/>

Ett genomgående tema bland ekvaliströrelsens motståndare är att ekvalister ofta kallas antifeminister, som om det inte fanns en egen agenda utan bara ett destruktivt hat. Påståendet stämmer förvisso i den mån att ekvalisterna inte kallar sig feminister och att många av dem hyser olika grad av ogillande inför feminismen. Å andra sidan ligger ekvalismen nära de värderingar som den ursprungliga feminismen stod för, d.v.s. samma juridiska spelregler för de båda könen.¹⁵⁴

Här kan man se att rörelsens avståndstagande gentemot feminismen skiljer sig lite åt genom vilket epitet man vill använda. Vissa vill direkt opponera sig mot feminismen och kalla sig antifeminister medan andra vill manifesteras som något nytt och eget, jämställdister eller ekvalister. Vare sig de vill kalla sig antifeminister eller ej, görs det här tydligt att feminismen faller utanför diskursen kring vad som behövs i samtida jämställdhetspolitik.

2.3.3 Det är vi mot feminismen

Bittergubben tar mer ingående upp konflikten om hur man väljer att definiera sig inom rörelsen. Han menar att de inom rörelsen har olika definitioner av begreppet antifeminist¹⁵⁵ och visar förståelse för varför man kanske inte vill kalla sig antifeminist. Han skriver:

Ordet används ofta av feminister som en härskarteknik, för att bunta ihop kritiker och reducera dem till "näthatare", [...] Man gör en nidbild, att kritik av den moderna feminismens manshat innebär att man tycker kvinnor skall vara fastkedjade vid spisen. Med orsak av detta är det många kritiker till feminismen som vill undvika att kalla sig antifeminister.¹⁵⁶

Men han avslutar med, efter att ha kritiserat Ströms inkonsekvens (se fotnot 155): "Jag tycker inte vi skall skämmas för att vara antifeminister. [...] Feminister ägnar sig ibland åt att de skall erövra/omdefiniera ord och ge dem nytt värde och betydelse.[...] Låt inte feministerna bestämma vad antifeminism står för. Det bestämmer vi."¹⁵⁷ Här manifesterar *Bittergubben*, trots deras meningsskiljaktigheter, ett gemensamt *vi* där både Ström och Billing explicit inkluderas.

Jag har i den här uppsatsen valt att inte benämna rörelsen som antifeministisk, utan talar om den som *feminismkritisk*. Anledningen till detta är de meningsskiljaktigheter rörelsen själv har i frågan om epitet och benämning, som jag visat ovan. Mina frågeställningar

---

¹⁵⁴ Bashflak: Ekvalism, (2013-03-22) <http://bashflak.wordpress.com/ekvalism/>

¹⁵⁵ Här menar han att Ströms definition är inkonsekvent: "Ströms användning av orden blir inte bara avvikande från min, utan inkonsekvent. Om feminister är antijämställdister, då borde rimligen jämställdister vara antifeminister. [...] Vill han hävda att alla feminister är antijämställdister så får han rimligen tillstå att han är (bland annat) antifeminist. Vill han definiera antifeminist så snävt att han själv är exkluderad, vem kvalificerar då som antijämställdist?" *Bittergubben*, 2012-02-05: Jag är en antifeminist (2013-03-20) <http://bittergubben.wordpress.com/2012/02/05/jag-ar-en-antifeminist/>

¹⁵⁶ *Bittergubben*, 2012-02-05: Jag är en antifeminist (2013-03-20) <http://bittergubben.wordpress.com/2012/02/05/jag-ar-en-antifeminist/>

¹⁵⁷ *Bittergubben*, 2012-02-05: Jag är en antifeminist (2013-03-20) <http://bittergubben.wordpress.com/2012/02/05/jag-ar-en-antifeminist/>

behandlar inte heller frågan att ta reda på om de är antifeminister eller inte, utan snarare visa på det som rörelsen uttrycker, de diskussioner som förs, och vad som framträder, och inte framträder, i texterna.

Diskussionen om vilket epitet som bör användas konstruerar rörelsen. De diskuterar med och förhåller sig till varandra. Meningsskiljaktigheter vrids och vänds på men samtliga landar i den gemensamma nämnaren: kritiken mot feminismen.

Utifrån Thörns teorier om sociala rörelser är meningsskiljaktigheter en förutsättning för att en rörelse ska bestå och fortleva. Thörn betonar här att det är viktigt för rörelsens överlevnad att det upprätthålls en "motsättningsfylld, mångdimensionell och mångtydigt kommunikationsprocess, i vilken en eller flera diskurser skapas".¹⁵⁸ Det är genom inlägg som de som behandlar frågan om antifeminist eller inte, som man kan se en motsättningsfylld och mångtydig kommunikationsprocess. Genom processen skapas ett flertal diskurser. Genom att de olika bloggarna skiljer sig åt i vad feminismen har bidragit med historiskt och hur man bör förhålla sig till den skapas en antifeministisk diskurs och en feminismkritisk diskurs.

De skapar dock också en gemensam diskurs. Den gemensamma diskursen skapas genom att samtliga är överens om att feminismen har gått för långt, den har blivit överflödigt, hatisk och spelat ut sina kort. Genom att skapa en gemensam kritik av feminismen fixeras diskursen. Det som är mångtydigt, feminismen, fixeras här till ett entydigt moment i form av icke-önskvärd. Moment blir privilegierat då det konstruerar rörelsens *vi* och *de*. Det är genom denna nod som rörelsens politiska identitet manifesteras och får betydelse. Rörelsen har nu fixerats som en feminismkritisk diskurs.

Jag har nu visat på diskursens skapande av ett *vi* och ett *de*. Oavsett epitet antifeminist eller ej, blir den gemensamma politiska identiteten rörelsen samlas kring ett *vi* mot *feministerna*. Att artikulera förkastandet av feminismen som helhet gör att alla feministiska betydelsetillskrivningar blir omöjliga.

2.4 Rörelsens antagonistiska dimension

Så kära feminister, vill ni ha könskrig så blir det könskrig. Tro inte att vi inte tänker förvara oss. Det kanske är dags att få lite nytta av det där bortkastade värnpliktåret? Det kanske till och med är dags att börja beväpna sig.

- Medborgarperspektiv, "Manshatarna på skabbteatern", 2012-06-20.

---

¹⁵⁸ Thörn 1997, s. 123.

Inom rörelsen finns det konflikter som är nödvändiga för att rörelsen ska överleva. Den stora konflikten skapas dock gentemot de som befinner sig utanför rörelsen.

Relationen mellan *vi* och *de* är alltid full av motsättningar. När dessa motsättningar omvandlas till antagonistiska och konfliktfyllda förhållanden uppstår en social rörelse.¹⁵⁹ Det är den antagonistiska dimensionen jag nu ska ta mig an. Hur görs en konflikt mellan *vi* och *de*? Hur berättas det om konflikten med feministerna?

Flertalet bloggare skriver om relationen till feminismen som en öppen konflikt, vissa skriver om den som ett direkt krig. Bloggen *Rockibarocki* skriver i sitt inlägg "*Jämställdister" i alla läger förenen eder!* om konflikten som finns mellan dem och feministerna. Här refererar hon till den feministiska författaren och debattören Maria Sveland, som hon menar har talat om relationen som en krigssituation.

Rockibarocki skriver: "Om vi nu utgår ifrån Svelands syn på det hela som en krigssituation så är vi fortfarande i ett läge där vi måste samla våra "trupper". Vi är fortfarande under "anfall" och då finns det inte utrymme för inbördes tjafs".¹⁶⁰ Här konnoteras det tydligt till krig och konflikt. Pär Ström skriver i ett inlägg om att använda statistisk som ett vapen. "Inte minst i det könkrig som feministerna startat".¹⁶¹ För att spå på känslan av krig än mer refererar flertalet av bloggarna till det berömda Mahatma Gandhicitatet: "First they ignore you. Then they laugh at you. Then they fight you. Then you win".¹⁶²

Andra bloggare försöker att ta sig bort ifrån krigsretoriken och skyller den helt på feminismen. *Kvinnaochantifeminist* skriver: "Jämställdismen är en jämställdhetskamp för män & kvinnor, sida vid sida, i könsfred!"¹⁶³ Här bemöter även bloggerskan kritiken av jämställdismens avståndstagande från "strukturer", och menar att "Motståndet beror också på att just dessa ord används som *vapen mot* männen i ett könkrig."¹⁶⁴

---

¹⁵⁹ Thörn 1997, s. 112.

¹⁶⁰ Rockibarocki, 2012-11-14: Jämställdister i alla läger förenen eder (2013-03-22)
<http://rockibarocki.wordpress.com/2012/11/14/jamstalldister-i-alla-lager-forenen-eder/>

¹⁶¹ Ström, Pär, 2009-05-04: Män drabbas hårdast av arbetslöshet (2013-03-03)
<http://genusnytt.wordpress.com/2009/05/04/man-drabbas-hardast-av-arbetsloshet/>

¹⁶² Se till exempel: Ström, Pär, 2012-03-15: Jag slutar med genusnytt (2013-03-05)
<http://genusnytt.wordpress.com/2012/03/15/jag-slutar-med-genusnytt/>

¹⁶³ Kvinnaochantifeminist, 2011-11-21: Feministisk ideologi kontra vetenskap del 5 (2013-03-18)
<http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2011/11/21/feministisk-ideologi-kontra-vetenskap-del-55/>

¹⁶⁴ Kvinnaochantifeminist, 2011-11-21: Feministisk ideologi kontra vetenskap del 5 (2013-03-18)
<http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2011/11/21/feministisk-ideologi-kontra-vetenskap-del-55/>

Könskrigsmetaforen går igen i majoriteten av bloggarna. Detta krig är det feministerna som startat och något som denna nya rörelse säger att de måste förhålla sig till, men samtidigt lyfta att de står för ett fredligt alternativ.

Det politiskas antagonistiska karaktär blir här tydligt. Olika politiska diskurser skapas i motsättningar till varandra.

Konflikt är nödvändig för att politiska alternativ ska skapas och genom detta synliggöra de politiska alternativ som finns. Det är genom tydliga politiska alternativ som människor kan mobilisera och bli politiskt engagerade.

Det politiska är kopplat till det hegemoniska inrättandet av sociala relationer. Den sociala ordningen präglas alltid av sin hegemoniska natur, den präglas av praktiker som syftar till att etablera en *vis*s ordning genom vilka andra utesluts. Den politiska ordningen som artikuleras är således alltid ett uttryck för specifika strukturer av maktrelationer och i den hegemoniska politiska ordningen finns det ständig risk att den utmanas av mothegegoniska praktiker. Strukturerna är således aldrig helt fastas utan alltid föränderliga. Mothegegoniska praktiker syftar till att förändra, lösa upp och skapa en ny hegemoni. Rörelsen artikulerar genom sina krigsmetaforer och genom sin kollektiva politiska identitet ett motstånd mot en redan existerande politisk diskurs, feminismen. Rörelsen kan genom sin kollektiva identitet sägas vilja utmana den politiska ordning feminismen representerar.

Konflikten som präglar det politiska behöver inte, som Mouffe poängterar, resultera i en direkt "vän-fiende" relation utan kan omvandlas till två politiska motståndare. I den här rörelsen blir det dock tydligt att vän-fiende relationen till mångt och mycket består. Så hur kan då fienderelationen förstås?

För att förstå denna vän och fiende-relation måste man dekonstruerar rörelsens ontologiska och epistemologiska utgångspunkter. Endast ett förtydligande av vad rörelsen utgår ifrån för verklighets- och kunskapsteori kan göra den andra parten i konflikten begriplig.

Hur rörelsen förstår historien, samtiden och framtiden är beroende av rörelsens syn på hur världen är beskaffad och hur man kan skaffa sig kunskap om den. Det är utifrån detta de formar sina politiska idéer och visioner. I följande avsnitt ska jag dekonstruera rörelsens förståelse av kunskap för att sedan gå vidare med förståelsen av samhället och människor.

3. Hur förstås kunskap - om neutralitet, ideologi och den fria forskaren

Anledningen till att jag kallar den pseudovetenskap är att den inte försöker utgå förutsättningslöst från världen som den är utan i förväg har starkt politiska idéer om hur man tycker att världen skall vara.

- Matematik, Om feminism och jämställdhet, 2010-01-25.

I rörelsens kritiska tal om samtida feminism och i förlängningen svensk jämställdhetspolitik är *fakta* och *kunskap* begrepp som återkommer. Politik måste bygga på fri forskningsverifierad fakta och kunskap. På samtliga bloggar utgör det ett av de politiska krav rörelsen har¹⁶⁵, vilket bidrar till att en diskurs skapas om att dagens jämställdhetspolitik inte präglas av forskning och fakta. Hur ser då rörelsen på kunskap? Vilken kunskapssyn framträder och vilken kunskap konstruerar rörelsen själv?

Billing skriver i sitt manifest: "Normalt sett grundar sig svensk politik på den forskning och kunskap som finns inom ett visst område, och jämställdhetspolitiken bör inte vara något undantag".¹⁶⁶ I sitt manifest skriver Billing om att den "kunskapskälla" man valt inom svensk jämställdhetspolitik är genusvetenskapen. Han sammanfattar sin kritik mot denna disciplin genom att framhålla att "kunskapsunderlaget från genusvetarna är starkt ideologiskt färgat (och därmed inte pålitlig kunskap)."¹⁶⁷

Kritiken av genusvetenskapen, och den kunskap genusvetenskapen producerar, är inom den här rörelsen massiv.¹⁶⁸ Att genusvetenskapen är kunskapsbasen för dagens jämställdhetspolitik, utgör grunden till kritiken av jämställdhetspolitiken i sig.

---

¹⁶⁵ "Jämställdhetspolitiken måste bygga på forskning och fakta." står det till exempel under rubriken *Jämställdhet 2.0* på förstasidan på bloggen *Medborgarperspektiv*. <http://medborgarperspektiv.blogspot.se>
Hämtat: 2013-03-25

¹⁶⁶ Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.7.

¹⁶⁷ Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.8.

¹⁶⁸ Se bland andra Billing, Pelle, 2012-03-13: Genusvetenskapen dras med problem och här är beviset (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2012/03/genusvetenskapen-dras-med-problem-och-har-ar-beviset/>, Kvinnaochantifeminist, 2012-08-07: Varför gör jag det här? (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/08/07/varfor-gor-jag-det-har/> och Bittergubben, 2012-07-22: Hjernevask, Jørgen Lorentzen och genusvetenskapen (2013-03-20) <http://bittergubben.wordpress.com/2012/07/22/hjernevask-jorgen-lorentzen-och-genusvetenskapen/>

Det ligger utanför uppsatsens syfte att gå till botten med den forskning rörelsen menar är fri, neutral och faktabaserad. Det blir här inte intressant att undersöka de "faktaexempel" som lyfts, då jag genom min diskursteoretiska ingång inte är intresserad av att finna vad som är "rätt eller fel" beskrivningar av verkligheten.¹⁶⁹

Det som är intressant är att dekonstruera rörelsens syn på vad kunskap är och hur kunskap görs. Om inte genusvetenskapens forskning kan skapa fakta och kunskap, vilken typ av forskning kan? Hur menar rörelsen att forskning bör bedrivas? Vilken är rörelsens epistemologiska utgångspunkt?

I sitt inlägg *Ett konkret exempel på statsfeminism* skriver Billing, med anledning av att han läst hur man använder sig av jämställdhetsintegrering på en skola: "Varje gång termen genus används ska man alltså komma ihåg att innebär en viss övertygelse om social konstruktion, samt om maktförhållanden mellan könen. Det är alltså ingen neutral term, utan en term som är framsprungen ur en ideologisk övertygelse."¹⁷⁰

Billing talar också om fri forskning: "Sverige är på många vis ett progressivt land, där vi klarar av att kombinera demokrati, fri forskning och en humanistisk människosyn."¹⁷¹

Här har nu två intressanta begrepp tagits upp: *fri forskning* och *neutralitet*. Hur Billing menar att forskningen är fri är ingenting han närmare definierar. När han själv presenterar olika typer av forskning skriver han inte om den som fri, utan hänvisar endast till den som forskning "*som på ett tydligt sätt visar att det finns skillnader mellan män och kvinnor*"¹⁷² (min kursivering). Avsnittet om medfödda könsskillnader i Billings manifestet avslutas med: "Således är det som vi i dagens samhälle kallar för 'stereotypa gamla könsroller' inte bara gamla floskler, utan till viss del även *korrekta insikter* om att det finns medfödda könsskillnader."¹⁷³ (Min kursivering)

Genusvetenskapen utgörs inom rörelsen av ideologi och därmed inte kunskap medan den kunskap Billing lyfter fram utgör neutrala, korrekta insikter.

Litteraturvetaren Nina Björk skriver i sin bok *Under det rosa täcket* (1996) att "Vi bär alltid på en kulturell ryggsäck, som talar om för oss vad vi ska se och hur vi ska värdera det

---

¹⁶⁹ Här bör det dock noteras att exemplen från den genusvetenskapliga forskningen är extremt få, i förhållande till den massiva kritik som återkommer mot denna disciplin.

¹⁷⁰ Billing, Pelle, 2012-01-02: Ett konkret exempel på statsfeminism (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2012/01/ett-konkret-exempel-pa-statsfeminism/>

¹⁷¹ Billing, Pelle, 2009-05-23: Statsfeminismen del 1 (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2009/05/statsfeminismen-del-1/>

¹⁷² Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.6.

¹⁷³ Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.6.

vi ser".¹⁷⁴ *Bittergubben* lyfter detta citat och menar att Björks kunskapssyn är anti-intellektuell.

Det finns en verklighet därute, och den kan studeras, den kan undersökas. Att det kan vara svårt, att man kan göra fel, att man kan vara blind för sådant man inte tittar efter, och att värderingar är en helt annan fråga, sådant ursäktar inte att skita i naturen, att förkasta den kunskap som producerats, och istället bara hitta på att saker och ting är så som man av politiska skäl känner för att de skall vara.¹⁷⁵

Bittergubben lyfter svårigheten för forskaren att vara neutral, men landar ändå i att det finns en absolut, sann verklighet därute. Om man inte hittar den handlar det om att "det kan vara svårt, och att man kan göra fel".

Även Pär Ström delar denna syn på kunskap och vetenskap i sitt förkastande av samtida genusforskning. Inlägget *Krav på feminism när genusvetare rekryteras* inleds med:

"Vid Centrum för genusvetenskap finns en välutvecklad forskning med förankring i feministisk teori och metodologi" Jaha. "Feministisk teori". Jag som trodde att forskare skulle vara neutrala och absolut inte ha förutfattade meningar om det de forskar om. [...]Fristående och neutral forskning?¹⁷⁶

Här återkommer talet om den neutrala forskaren och att forskning ska vara fri. Neutralitetsbegreppet har, som jag visat här, en framträdande roll i rörelsens förståelse av kunskap. Genusvetenskapen förstås inte som neutral då den präglas av ideologin feminism och kan därför inte ge jämställdhetspolitiken den neutrala kunskap den behöver för att bedrivas på ett korrekt sätt.

3.1 Den neutrala ideologin

Neutralitet i relation till *ideologi* är något som framträder på ett väldigt intressant sätt inom rörelsen. Förutom antagandet att en korrekt forskning inte ska påverkas av ideologi präglas också rörelsen av att tala om sin egen ideologi som neutral. Som underrubrik till sin programförklaring för jämställdismen skriver Ström: "Den neutrala ideologin mellan feminismen och maskulinismen."¹⁷⁷ Här menar Ström att han varken är partisk för kvinnor eller män, som de två nämnda ideologierna då sägs vara.

---

¹⁷⁴ Nina Björk, *Under det rosa täcket* (Wahlström & Widstrand: 1996) s.57.

¹⁷⁵ *Bittergubben*, 2013-01-27: *Under det rosa täcket* (2013-03-20)

<http://bittergubben.wordpress.com/2013/01/27/under-det-rosa-tacket/>

¹⁷⁶ Ström, Pär, 2012-08-06: *Krav på feminism då genusvetare rekryteras* (2013-03-05)

<http://genusnytt.wordpress.com/2012/08/06/krav-pa-feminism-da-genusforskare-rekryteras/>

¹⁷⁷ Ström, Pär, 2012-03-16: *Vad vill jämställdisterna* (2013-03-05)

<http://genusnytt.wordpress.com/2012/03/16/vad-vill-jamstalldisterna/>

En artikulering av att förespråka det neutrala alternativet, den neutrala ideologin, går igen även i Billings manifest när han skriver om att han gärna ser "ett förhållningssätt till jämställdhetsarbete som inte är överdrivet ideologiskt laddat, utan som istället låter forskning och fakta visa vilka problem och möjligheter som finns (så långt det är möjligt, inte ens den mest pragmatiska personen kan sägas vara fri från värderingar och ideologi).¹⁷⁸

Här förespråkas således en neutralitet i politiskt arbete *snarare* än ideologi. Billing ser det som eftersträvansvärt att i jämställdhetsarbete vara fri från värderingar och ideologi.

Att artikulera sin egna politiska övertygelse som neutral, till skillnad från andra politiska ideologier är intressant. En neutral ideologi är en motsägelse. En ideologi kan aldrig vara neutral. Den präglas alltid av en *specifik* förståelse av samhället och människor. En politisk ideologi utgörs av politiska idéer om hur samhället och dess invånare ska styras, eller inte styras. Så också i denna rörelses ideologiska övertygelser. Jag återkommer till detta i avsnittet om hur rörelsen förstår den feministiska ideologin.

3.2 Det förutsättningslösa sökandet efter sanningen

Billing och *Bittergubben* talar om sin syn på kunskap som något absolut, något man kan finna som en sanning därute. Detta kan man finna förutsättningslöst och fritt. Billing skriver att det finns forskare som "förutsättningslöst söker kunskap om olika fenomen relaterade till kön och könsroller."¹⁷⁹ Hur denna forskning bedrivs konkret är något Billing inte utvecklar vidare.

Att rörelsen själv inte presenterar hur vetenskap ska bedrivas mer exakt blir ett problem i deras argumentation mot genusvetenskapen och övrig vetenskap som på något sätt undersöker fenomen i relation till kön.

Rörelsens forskningsexempel visar dock på att vissa typer av undersökningar inte kan ge oss rätt kunskap. Ett exempel är från inlägget *Men are from mars women are from venus del 4b*. Här presenterar *Kvinnaochantifeminist* en kandidatuppsats som gjorts av två studenter på JMG som undersökt kränkningar mot manliga och kvinnliga krönikörer.¹⁸⁰ Här citerar hon uppsatsen:

" 41 procent bland kvinnorna i undersökningen uppger att de 'någon gång i månaden' eller oftare får kommentarer som är riktade mot deras kön. Samma siffra bland männen uppges vara

¹⁷⁸ Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.9.

¹⁷⁹ Billing, Pelle, 2011-12-06: Genusvetenskapen stöter på patrull (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2011/12/genusvetenskapen-stoter-pa-patrull/>

¹⁸⁰ Linnea Andersson & Kaisa Andersson, 2011: *För lite kuk? En studie om kränkningar och kvinnliga krönikörer*. Kandidatuppsats. JMG- Institutionen för Journalistik, Medier och Kommunikation, Göteborgs Universitet. (2013-05-05) http://expo.jmg.gu.se/sites/default/files/pdf/andersson_andersson_pa2_0.pdf

5 procent.' Att kvinnor *uppges* en högre frekvens säger inte ett smack om huruvida de faktiskt får motta dessa kommentarer i högre utsträckning. Då får man med deras *subjektiva upplevelse* [...] (Det säger naturligtvis inte heller att det inte stämmer. Det säger just inget alls.)"¹⁸¹

Här är ett exempel på vilken typ av kunskap som ses som illegitim vilken som fixeringen av diskursen omöjliggör. Att närmare hälften av kvinnorna i studien uppges något de upplever säger enligt *Kvinnaochantifeminist* ingenting. Här utesluter rörelsen att intervjuer kan ge oss kunskap om hur något *faktiskt* är. Hur man skulle kunna ta reda på om kvinnorna i studien verkligen får fler kommentarer baserade på deras kön, än sina manliga kollegor, är något bloggerskan inte kommenterar.

Kunskapsförståelsen som framträder i rörelsen bygger på en stark övertygelse kring den objektiva forskaren, som studerar samhället och bara "hittar det den hittar", utan riktning och förförståelser. Det forskaren hittar är då något neutralt och sant. Det är då man uppnår fakta.

Rörelsen artikulerar genomgående en positivistisk kunskapsdiskurs. Kunskap är en sanning som går att finna utan människors upplevelser av den. Diskursen om den neutrala, objektiva forskaren är stark. Detta är det enda sättet att uppnå sann kunskap om hur det verkligen är. Det mångtydiga elementet kunskap fixeras här som neutral sanning.

Eftersom det framförallt är det genusvetenskapliga kunskapsfältet i bred bemärkelse som förkastas som icke korrekt kunskapsproduktion förefaller det sig nu lämpligt att gå vidare till hur rörelsen skriver om sin egen förståelse kring kunskap om kön. Här kan man då se hur kunskapsdiskursen ändras betydligt och diverse motsägelsefullheter mot den positivistiska utgångspunkten framträder.

3.3 Kunskapen situeras och forskaren får ett kön

Kvinnaochantifeminist har en serie bestående av sju inlägg med titeln *Men are from mars women are from venus*. I följetången av formulerar hon sin syn på kunskap och vetenskap.

Genomgående i dessa inlägg skriver hon om att det är sig själv hon utgår ifrån: "Jag vill börja med att säga att jag inte är någon 'expert på männens könsroll'. Det är män som är experter på den. Detta är hur jag *upplever* att männens sociala samvaro fungerar och hur den skiljer sig från kvinnornas dito."¹⁸²

Trots reservationen gentemot läsaren, skriver *Kvinnaochantifeminist* om sina iakttagelser som fakta som hon sedan använder för att falsifiera feministers och genusvetares kunskap.

Feminismen menar att skillnaderna mellan Mars och Venus beror (ibland, mestadels) på könsocialisering. Nu vänder jag mig till er feminister, i synnerhet genusvetare, som tror att

¹⁸¹ Kvinnaochantifeminist, 2012-08-03: Men are from mars and women are from venus del 4b (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/08/03/men-are-from-mars-women-are-from-venus-del-4b/>

¹⁸² Kvinnaochantifeminist, 2012-03-08: Men are from mars and women are from venus del 3 (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/03/08/men-are-from-mars-women-are-from-venus-del-3/>

dess skillnader beror på könssocialisering. Hur förklarar Du att denna man "var lite lost" när han kom "Mars", hur förklarar Du att jag, en kvinna, upplevde detsamma som om jag hamnat "in heaven on earth". Det är vad som inom seriös vetenskap kallas anomalier.¹⁸³

Mannen som kände sig "lost" som hon skriver i citatet är beskrivningen av en man som hela sin uppväxt umgåtts med tjejer och sedan "känt sig lost" när han senare befann sig i den mansdominerade branschen bilmekaniker. Hennes egna upplevelse av "In heaven on earth" handlar om hennes "flytt från venus till mars".¹⁸⁴ Det är så hon beskriver sin väg "från feminist till jämställdist och antifeminist".

Kvinnaochantifeminist använder sina egna upplevelser för att falsifiera teorier, och genom detta förkastar hon hela den genusvetenskapliga disciplinen. Hon berättar vidare om när hon satte sig in i forskning kring biologiska skillnader mellan könen. "Där snubblade jag över andra förklaringsmodeller till feminismens många axiom. Fler och fler av de anomalier jag stött på tidigare fick en trovärdig förklaring i denna forskning."¹⁸⁵

Kvinnaochantifeminist skriver mer om sin egen utgångspunkt:

Istället för teorier som grundar sig i feminismens könsordning/ patriarkat osv. har jag idag ett annat utgångsperspektiv i dessa frågor, där min ståndpunkt grundar sig i att det sociala samspillet fungerar lite olika för gruppen män (individualism) och gruppen kvinnor (kollektivism). Detta perspektiv ger andra förklaringsmodeller för sociala fenomen(feminismens "strukturer") i samhället. Med detta perspektiv upplevde jag att mina tidigare anomalier föll på plats och jag har än inte ramlat över några nya anomalier.¹⁸⁶

Här har det nu utkristalliserats två intressanta begrepp som är direkt relaterade till vetenskapsteori: *axiom* och *anomali*. Axiom syftar inom vetenskapsteorin till de antaganden som man utgår ifrån, vetenskapens grundantaganden. Anomalier är en avvikelse, en oregelbundenhet. Dessa kan i vetenskapsteorin ses som "brott mot de förväntningar som en förhärskande teoribildning skapar".¹⁸⁷ Här skriver *Kvinnaochantifeminist* om hur "hennes anomalier föll på plats", att hon genom sin ståndpunkt fick sina iakttagelser bekräftade.

Här presenterar hon att hon har en "ståndpunkt", utifrån vilken hon skaffar sig kunskap. Ståndpunkten är att kvinnor och män är fundamentalt olika, att "män är från mars och kvinnor är från venus". Att ha denna utgångspunkt är ingenting som problematiseras närmare,

---

¹⁸³ Kvinnaochantifeminist, 2012-03-08: Men are from mars and women are from venus del 3 (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/03/08/men-are-from-mars-women-are-from-venus-del-3/>

¹⁸⁴ Kvinnaochantifeminist, 2012-08-03: Men are from mars and women are from venus del 4b (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/08/03/men-are-from-mars-women-are-from-venus-del-4b/>

¹⁸⁵ Kvinnaochantifeminist, 2012-02-24: Men are from mars and women are from venus del 1 (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/02/24/men-are-from-mars-women-are-from-venus-del-1/>

¹⁸⁶ Kvinnaochantifeminist, 2012-02-24: Men are from mars and women are from venus del 1 (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/02/24/men-are-from-mars-women-are-from-venus-del-1/>

¹⁸⁷ <http://www.ne.se/lang/anomali/115299> (2013-05-02)

intressant nog inte heller när hon beskyller genusvetenskapen för att endast ha en låst, fast utgångspunkt i sin forskning, feministisk teori.

Det är fler än *Kvinnaochantifeminist* som manifesterar den kunskap de själva utgår ifrån, genom att situera den i sig själva. *Bittergubben* skriver:

Personligen tror jag att pojkarna under evolutionär tid blev ungefär lika begeistrade första gången de såg en mammut eller gnu, som dagens pojkar blir när de för första gången ser bilar och dylikt. [...] Det finns skillnader i vad som efterfrågas hos motsatta könet, män är mer benägna att efterfråga skönhet och snällhet, kvinnor är mer benägna att efterfråga förmåga och social status. Jag tror att skillnaderna i vad som efterfrågas i åtminstone någon grad har biologisk grund, och vill man bli uppskattad av det motsatta könet, får man ta hänsyn till vad det motsatta könet efterfrågar.¹⁸⁸ (Mina kursiveringar)

Här skriver *Bittergubben* om kunskap, vilket återkommer i många av bloggarnas resonemang kring kön och könsskillnader, med utgångspunkten i "jag tror att". Uttalanden likt detta konstruerar en kunskapsdiskurs, bortom kopplingen till den sanna verkligheten till förmån för en individs trosuppfattningar. Fler exempel kan hittas i talet om samhället då många resonemang börjar med "jag upplever att..." för att sedan presentera en bild av verkligheten och dra långtgående slutsatser utifrån denna egna upplevelse av verkligheten.

Flertalet av bloggarna bortser från kön när det gäller just forskaren. För de flesta av bloggarna är forskaren en könlös och erfarenhetslös varelse. Andra ser att kön spelar in forskarrollen. Detta argumenteras för genom att tillexempel säga att de två kvinnliga studenterna, från exemplet med uppsatsen om kränkningar, eventuellt skulle vara partiska:

Vi kvinnor känner genast könsbundna kränkningar riktade mot oss. Det vi inte har fått med könssoialiseringen är samma känsla för könsbundna kränkningar på den manliga sidan. Risker är att dessa två kvinnor därför missar en del av männens kränkningar.¹⁸⁹

Här reduceras studenterna till kännande kvinnor som kanske endast kan förstå (läs känna) kvinnors situation och därför inte komma fram till korrekta resultat i sin studie.

De få inom rörelsen som pratar om forskarens kön, gör detta när de vill lyfta exempel från den typ av kunskap de vill dementera. Den kunskap som man ska förstå som ideologisk och ofri är således också den som är könad.

Ytterligare ett exempel på talet om den könade forskaren är rörelsens återkommande massiva kritik mot att det är övervägande kvinnor inom den genusvetenskapliga disciplinen. Detta gör vetenskapen partisk till kvinnors fördel. Pär Ström skriver:

---

¹⁸⁸ Bittergubben, 2013-02-19: Könsroller biologi och lite om vetenskaplighet (2013-03-20)

<http://bittergubben.wordpress.com/2013/02/19/konsroller-biologi-och-lite-om-vetenskaplighet/>

¹⁸⁹ Kvinnaochantifeminist, 2012-08-03: Men are from mars and women are from venus del 4b (2013-03-18)

<http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/08/03/men-are-from-mars-women-are-from-venus-del-4b/>

För övrigt måste man fråga sig hur lämpligt det är att en verksamhet som helt kretsar kring relationen män/kvinnor drivs av nästan enbart kvinnor. Hur blir det med opartiskheten? Kan man vara säker på att dessa kvinnor även förstår mäns situation och tillvaratar deras intressen i sin genusstrid?¹⁹⁰

Här framkommer återigen ett tal om att könen inte kan förstå varandra. Att som kvinna forska på mäns "situationer och intressen" framställs som en omöjlighet, om man vill visa på hur det faktiskt är. När rörelsen lyfter den forskning som de själva säger sig bygga sin argumentation på har forskaren aldrig ett kön. Det som framträder här är hur rörelsen förstår sin egen kunskap och utifrån den förkastar den genusvetenskapliga och den feministiska kunskapen.

Två motstridiga kunskapsdiskurser artikuleras således inom rörelsen. Å ena sidan återkommer talet om den objektiva, neutrala forskaren som hittar den sanna kunskapen genom att distanserat och neutralt ta in fakta från omvärlden. Kunskap fixeras här och tillskrivs mening genom betydelsen neutral sanning. Å andra sidan bildar rörelsen sin kunskap om verkligheten genom att *situera sig själva* och genom denna situering skaffa sig kunskap. De drar slutsatser om hur verkligheten och omgivningen är genom sin egen position i den. Här framträder en bild av kunskap som inte är fri och objektiv utan grundar sig i personliga erfarenheter hos individerna inom rörelsen. Genom detta artikuleras en konkurrerande kunskapsdiskurs där elementet kunskap fixeras som situerad, personlig erfarenhet.

Här visar sig en diskursiv kamp mellan hur kunskap ska manifesteras och fixeras. Utifrån slutsaten att det finns två konkurrerande, motsägelsefulla kunskapsdiskurser inom rörelsen, ska jag nu gå vidare och se hur rörelsen talar om sin förståelse av samhället.

---

¹⁹⁰ Ström Pär, 2009-02-15: Hur jämställd är Tiina Rosenbergs jämställdhetsgrupp (2013-03-05) <http://genusnytt.wordpress.com/2009/02/15/hur-jamstalld-ar-tiina-rosenbergs-jamstalldhetsgrupp/>

4. Hur förstås samhället - om individer, strukturer och kön

Jag ska nu dekonstruera de texter som beskriver samhället för att få en djupare förståelse för rörelsens ontologiska antaganden. Hur menar rörelsen att världen är beskaffad? Hur förstår rörelsen politik?

I inlägget *Statsfeminismen del 1*.¹⁹¹ skriver Billing:

Sverige är på många vis ett progressivt land, där vi klarar av att kombinera demokrati, fri forskning och en humanistisk människosyn. Sverige har även en lång tradition av att hylla rationalitet och logisk tänkande, inte minst genom att samhället förlitar sig på forskningen för att få ett korrekt beslutsunderlag i viktiga frågor. Man kan säga att vi har en målsättning och tradition av att fatta beslut som baseras på rationalitet och forskningsverifierade fakta. Av någon anledning så gäller inte dessa välbeprövade principer när det gäller jämställdhetsområdet, utan här har den svenska regeringen en längre tid valt att sätta ideologi och retorik före den kunskap som forskarsamhället kan bidra med.¹⁹²

Inlägget fortsätter sedan med kritik av den svenska jämställdhetspolitiken. Här framträder en bild över Billings förståelse av relationen mellan politik och forskning, och hur dessa också fungerar separerade från varandra. Detta genom att han talar om Sverige som ett progressivt land på grund av att landet uppfyller vissa saker som Billing också värdesätter, *rationalitet* och *logiskt tänkande*. Rationalitet och logiskt tänkande har enligt Billing gått förlorat inom samtida jämställdhetspolitik. Här framträder förståelsen av svensk jämställdhetspolitik som irrationell, snarare än rationalitet som enligt rörelsen bör prägla politiken. Det logiska tänkandet är något som samtliga inom rörelsen skriver om som centralt. Pär Ström skriver:

Men nu har vi ju fått jämställdismen, som vill bekämpa jämställdhetsbrister för alla människor, inte bara för halva befolkningen. Därför har feminismen spelat ut sin roll. Tack för det ni åstadkom! Jag undrar om det här inlägget betraktas som provocerande. Själv tycker jag bara det är logiskt. Vi civilingenjörer har ju väldigt svårt att hålla oss borta från logiskt tänkande. Det kanske är en nackdel i genusdebatten?¹⁹³

Här talar Ström om sitt egna tänkande, sin utgångspunkt i politik, som logiskt tänkande. *Matematik* skriver: "Att se könet som en social konstruktion samtidigt som man accepterar idén att män är överordnade kvinnor ser jag som en logisk motsättning."¹⁹⁴

---

¹⁹¹ Billing, Pelle, 2009-05-23: Statsfeminismen del 1 (2013-03-11)

<http://www.pellebilling.se/2009/05/statsfeminismen-del-1/>

¹⁹² Billing, Pelle, 2009-05-23: Statsfeminismen del 1 (2013-03-11)

<http://www.pellebilling.se/2009/05/statsfeminismen-del-1/>

¹⁹³ Ström, Pär, 2012-10-16: I Botswana behövs verkligen jämställdism (2013-03-05)

<http://genusnytt.wordpress.com/2012/10/16/i-botswana-behovs-verkligen-jamstalldism/>

¹⁹⁴ Matematik, 2010-01-25: Om feminism och jämställdhet (2013-03-15)

<http://matematiksblogg.blogspot.se/2010/01/om-feminism-och-jamstalldhet.html>

Att använda sitt förnuft är också något som skrivs fram som centralt i rörelsens förståelse av samhället. Ström skriver: "Jag har kommit på ett nytt talesätt, med anledning av alla tokerier som förekommer på genusområdet: 'Där genus går in går förnuftet ut'."¹⁹⁵

Här konstrueras rörelsens egna politiska och kunskapsmässiga bas, på genusområdet som präglad av förnuft. Ytterligare ett exempel på detta finner man i en av bloggarnas underrubrik i bloggtiteln. "*Bashflak - sunt förnuft i samhällsdebatten*".¹⁹⁶ Att dra en distinktion mellan förnuft, i form av rationalitet, och sunt förnuft är ingenting som rörelsen gör.

Billing menar dock att liberala värderingar fortfarande är gällande i politiken, men att de är under hård attack från "så gott som alla riksdagspartier", bland annat på grund av det politiska förslaget om kvotering till bolagsstyrelser.¹⁹⁷

Medborgarperspektiv skriver i inlägget *Jämställdhet är frihet!*:

Jämställdhet handlar, precis som Pelle Billing skriver, om att alla individer ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Även detta är en fråga om frihet. Friheten att få bli betraktad och bedömd som den individ man själv är. Den kvoteringsiver och den pekpinneiver som den rödgröna makteliten uppvisar handlar däremot om att begränsa individernas frihet. En friheten som är grunden för hela jämställdheten. En frihet som är grunden för en väl fungerande demokrati.¹⁹⁸

Här framträder en traditionell liberal retorik kring att staten ska ha minimalt inflytande över individens liv. Liberala värderingar skriver även *Mattematik*¹⁹⁹ om som centralt och också *Kvinnaochantifeminist* betonar detta i sin politiska övertygelse: "Alla människors lika värde kombinerat med en respekt för individens fria val är grundfundament i min politiska själ."²⁰⁰

Förståelsen av politik inom rörelsen är baserade på traditionellt liberala värderingar. En liberal förståelse av frihet är ett av denna politiska rörelses nyckelbegrepp. I talet om politik är det individens frihet att välja och frihet från statlig inblandning som står högst upp på rörelsens politiska agenda. Politik fixeras här och får mening genom artikuleringen av den liberala förståelsen av individuell frihet, rationalitet och logiskt tänkande.

---

¹⁹⁵ Ström, Pär, 2012-03-06 Feministisk mygel tvingade minister att avgå (2013-03-05)
<http://genusnytt.wordpress.com/2012/03/06/feministisk-mygel-tvingade-minister-att-avg/>

¹⁹⁶ <http://bashflak.wordpress.com> Hämtat: 2013-03-22.

¹⁹⁷ Billing, Pelle, 2012-02-23: Vad betyder jämställdhet för olika ideologier (2013-03-11)
<http://www.pellebilling.se/2012/02/vad-betyder-jamstalldhet-for-olika-ideologier/>

¹⁹⁸ Medborgarperspektiv, 2010-02-07: Frihet är jämställdhet (2013-03-25)
<http://medborgarperspektiv.blogspot.se/2010/02/frihet-ar-jamstalldhet.html>

¹⁹⁹ "Med statsfeminismens mått mätt kan man fråga sig om det är jämställt att mannen hela livet ska försörja kvinnan. Personligen tycker jag att det är något varje par får göra upp om själva..." Mattematik, 2010-04-03: Feminismens ensidighet missar mycket (2013-03-15)
<http://mattematiksblogg.blogspot.se/2010/04/feminismens-ensidighet-missar-mycket.html>

²⁰⁰ Kvinnaochantifeminist, 2012-02-24: Men are from mars and women are from venus del 1 (2013-03-18)
<http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/02/24/men-are-from-mars-women-are-from-venus-del-1/>

I dekonstruktionen av rörelsens förståelse av samhället framträder att det oftast artikuleras i direkt relation till rörelsens förståelse av jämställdhet. Därför är det nu på sin plats att redogöra för denna.

4.1 Rörelsens förståelse av jämställdhet

Trots att Ström och Billing benämner sin politiska identitet olika har de samma definition av jämställdhet. För båda handlar jämställdhet om lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för män och kvinnor. Båda talar också om vikten av att båda könen ska ha samma värde.

Att alla människor ska ha lika rättigheter och skyldigheter är något samtliga inom rörelsen skriver under på. När det kommer till *lika möjligheter* är de dock inte lika överens. *Bashflak* skriver:

Män och kvinnor ska ha lika rättigheter, lika skyldigheter och lika värde

En del vill lägga till 'lika möjligheter', men då är man ute på hal is, eftersom det uttrycket kan misstolkas och förvrängas på ett sätt som leder till åtgärder som motsäger lika rättigheter och skyldigheter, t.ex. krav på kvotering. Alla HAR inte lika möjligheter. Talang är medfött.²⁰¹

Bashflak vill inte inkludera lika möjligheter i sin definition. Här framträder en skillnad inom rörelsen. Rörelsen förkastar dock gemensamt den definition av jämställdhet som finns på institutionell, nationell politisk nivå. Detta genom den gemensamma oviljan att tala om *makt*.

Bashflak skriver:

Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det förutsätter samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter på livets alla områden. (SCB)

Men här finns några ledord som är tveksamma. Det första är *makt*. Som jag konstaterade i inlägget om normalfördelningskurvan, så krävs det IQ och ambitioner för att skaffa makt. Den som saknar någotdera eller båda kommer aldrig att få någon väsentlig makt i samhället, utan får nöja sig med att gå till valurnan vart fjärde år och välja vem makten ska gå till.²⁰²

Makt skaffar man sig, enligt *Bashflak*, genom att man har högt IQ eller höga ambitioner. Här manifesteras att tillgången till makt ligger i individen själv.

Billing hänvisar till Nationalencyklopedins definition av jämställdhet, för att visa på konflikten mellan rörelsens och den nationella politiska definitionen av jämställdhet. I Nationalencyklopedin står det: "Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma

---

²⁰¹ Bashflak, 2012-11-06: Den jämställdhetspolitiska skalan (2013-03-22)

<http://bashflak.wordpress.com/2012/11/06/den-jamstalldhetspolitiska-skalan/>

²⁰² Bashflak, 2012-11-08: Vad har SCB med jämställdhet att göra (2013-03-22)

<http://bashflak.wordpress.com/2012/11/08/vad-har-scb-med-jamstallldhet-att-gora/>

rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla väsentliga områden i livet. [...] Jämställdhet förutsätter en jämn fördelning av makt och inflytande..."²⁰³

Här menar Billing att den första "delen" av definitionen är den han själv utgår ifrån, medan "den andra definitionen (samma ställning och inflytande) är däremot den som helt förefaller ha tagit över inom statsfeminismen och när jämställdhet tas upp i debattartiklar..."²⁰⁴

Värt att notera här är att Billing talar om "samma ställning" istället för "jämn fördelning av makt". Detta är ett återkommande drag i denna rörelses texter. Begreppet makt förekommer sällan eller skrivs om till något annat precis som i det här exemplet.

Även Pär Ström motsätter sig formuleringen "makt och inflytande".

...skrivningen "jämn fördelning av makt och inflytande" är problematisk, eftersom den leder tankarna till krav på exakt lika många män som kvinnor i olika beslutande församlingar, något som i förlängningen alltid leder till krav på kvotering (som är antijämställdhet). Biologiska olikheter mellan könen gör att det är osannolikt att könen någonsin kommer att vara lika fördelade i alla sammanhang, om människor själva får välja (vilket de naturligtvis ska få göra – vi ska väl ha frihet i landet?).²⁰⁵

Rörelsens definition av jämställdhet konstrueras sammanfattningsvis som "lika värde, lika rättigheter och lika skyldigheter" för kvinnor och män.

Här artikuleras en liberal jämställdhetsdiskurs genom att utgångspunkten för rörelsens politiska ideologi är strikt liberala politiska värderingar. I talet om den politiska sfären betonas individers frihet från statlig inblandning som det mest centrala. Genom denna utgångspunkt görs ett avståndstagande från positiva rättigheter till förmån för endast negativa rättigheter. Negativa rättigheter är rätten till frånvaro av inblandning, från stat och andra individer. Positiva rättigheter är däremot något som ges av andra, till exempel välfärdsstatlig service. Då rörelsen inte manifesterar jämställdhet som inkluderande lika utfall eller liknande, görs positiva rättigheter till icke-önskvärda inom denna jämställdhetsdiskurs.

Övertygelsen om alla individers möjlighet att göra fria val utgör den politiska grunden i hela rörelsen. Förståelsen att samhället är uppbyggt kring dessa rationella, fria individer gör att andra möjliga förklaringar kring orättvisor och diskriminering blir omöjliga att artikulera. Att tala om jämställdhet i termer av makt görs också omöjligt. Makt manifesteras som inneboende i individen själv och ingenting som staten ska eller kan se till att människor får tillgång till.

---

²⁰³ <http://www.ne.se/jamstalldhet> (2013-04-16)

²⁰⁴ Billing, Pelle, 2009-12-18: Hur definieras jämställdhet? (2013-03-11)
<http://www.pellebilling.se/2009/12/hur-definieras-jamstalldhet/>

²⁰⁵ Ström, Pär, 2011-05-12: Nationalencyklopedin fast i genusträsket (2013-03-05)
<http://genusnytt.wordpress.com/2011/05/12/nationalencyklopedin-fast-i-genustrasket/>

Det som utgör den viktigaste jämställdhetsfrågan inom rörelsen är könsneutral lagstiftning.²⁰⁶ Så fort man har gjort lagen könsneutral är varken män eller kvinnor beroende av några politiska åtgärder för att vara jämställda.

Genom det ontologiska antagandet att samhället består av fria, rationella individer omöjliggörs andra berättelser om hur världen är beskaffad. Andra möjliga ontologiska diskurser görs omöjliga. Fixeringen av det fria subjektet, tillsammans med kritiken av feminismen, gör att rörelsen förkastar ett av feminismens centrala, ontologiska antaganden: att samhället består av strukturer.

4.2 Strukturer

Genom rörelsens liberala förståelse av samhället och dess fria individer framträder en skeptisk hållning gentemot det feministiska förståelsen att samhället består av strukturer.

Medborgarperspektiv skriver:

Tyvärr präglas allt mer av svensk politik av offerrollsglorifierande. Det ska ständigt refereras till "strukturer" och "normer" som ligger som en enda enorm hämsko över landets alla utsatta grupper. Alla är de "offer", men störst "offer" av alla är landets alla kvinnor. Så snart en kvinna har en motgång så beror det på könsdiskriminering. Aldrig kan det bero på hennes individuella brister och tillkortakommanden. Det har årtionden av feministisk propaganda fastlagt.²⁰⁷

Här sätter *Medborgarperspektiv* likhetstecken mellan "att göras till offer av samhället" och "människor påverkas av strukturer och normer i samhället". Bloggaren menar att kvinnor har egna brister och tillkortakommanden, som gör att de möter motgångar i livet. Vad dessa brister beror på är inget bloggaren utvecklar vidare. Vidare skriver *Medborgarperspektiv* om vad föreställningen om normer och strukturers påverkan på individen gör:

Men är det verkligen en positiv utveckling för ett samhälle att dess medborgare ständigt matas med bilden att de är "offer" som är "förtryckt" av "strukturerna" och "normerna"? Nej! Det leder bara till ett destruktivt samhälle där individen på sikt tappar tron på sig själv och blir passiv. Det bygger upp en känsla hos individen av att inte kunna påverka sitt eget liv och det skapa en förväntan av att staten istället ska ta ansvar för varje enskild medborgare, istället för att individen själv ska göra det. Men staten kan aldrig ta ansvar för varje enskild medborgare. Staten är ingen övermänsklig varelse med gudomlig kraft. Staten består också av individer. Individer som inte har större förmåga att ta hand om andra än vad de enskilda medborgarna har att ta hand om sig själva.²⁰⁸

---

²⁰⁶ Se till exempel Ström, Pär, 2012-03-16: Vad vill jämställdisterna (2013-03-05)
<http://genusnytt.wordpress.com/2012/03/16/vad-vill-jamstalldisterna/>

²⁰⁷ Medborgarperspektiv, 2011-01-07: Släng offerkoftan och blicka framåt istället (2013-03-25)
<http://medborgarperspektiv.blogspot.se/2011/01/slang-offerkoftan-och-blicka-framat.html>

²⁰⁸ Medborgarperspektiv, 2011-01-07: Släng offerkoftan och blicka framåt istället (2013-03-25)
<http://medborgarperspektiv.blogspot.se/2011/01/slang-offerkoftan-och-blicka-framat.html>

Här framträder en bild av ett samhälle som matar sina medborgare med föreställningen om att de saknar möjlighet att påverka sitt eget liv. Detta gör att individen blir passiv och det skapar en förväntan att staten ska ta hand om sina medborgare. Att staten kan ta hand om sina medborgare är enligt *Medborgarperspektiv* en omöjlighet. Här blir det tydligt att de som avviker från rörelsens ontologiska antagande, att samhället består av fria individer med fri vilja bortom strukturer och normer, inte ryms inom diskursen. Att artikulera betydelser i relation till en övergripande struktur görs omöjligt.

Det finns dock röster inom rörelsen som inte helt vill förkasta strukturbegreppet, även om samtliga förkastar hur de anser att feminismen använder begreppet. Billing anser att människor påverkas av strukturer:

En grov definition är att en struktur är ett mönster i kulturen eller i samhället. Sedan kan man prata hur nyanserat och komplext som helst om begreppet, men i slutändan räcker den definitionen väldigt långt. Ett exempel på en samhällsstruktur är vår lagstiftning. Det är en oerhört stark struktur, som påverkar människors beteende i betydande omfattning. [...] Självfallet finns det även svagare strukturer, så som subtila normer om hur du bör bete sig i olika sociala sammanhang. Vi känner alla av dem och följer dem oftast (fast inte alltid).²⁰⁹

Här skiljer Billing på starka och svaga strukturer, och genom rörelsens gemensamma argumentation görs den starka strukturen, lagen, till den viktigaste. Ström uttrycker en tro på individens förmåga att ta sig bortom de mönster och normer som formar dem. Här talar han om tvånget på kvinnor att bry sig om sitt utseende, och att de därför får mindre tid att lägga på karriären:

Men det där tvånget är förstås bara snömos, eftersom begreppet Patriarkatet är antijämställdistiskt snömos. Däremot kan jag hålla med om att det finns vissa *förväntningar* på att kvinnor ska tänka på sitt utseende. [...] Men det kan ju inte vara så förtvivlat svårt att strunta i förväntningarna, om man nu är en karriärsugen kvinna.²¹⁰ (Min kursivering)

Hur dessa förväntningar på individerna som är kvinnor skapas är ingenting som Ström definierar närmare. Han konstaterar att dessa finns men att det inte kan vara så svåra att strunta i. *Kvinnaochantifeminist* skriver:

Ett centralt begrepp som så gott som alltid dyker upp i diskussioner och debatter med feminister är struktur. Men sällan eller aldrig har jag sett någon riktig definition för detta begrepp. En brist som jag tänker försöka åtgärda här. Feminister kommer otvivelaktigt att nedvärdera och dissa mitt försök, vilket de är i sin fulla rätt att göra, men till dess att de själva faktiskt framlägger en hållbar, och begriplig, definition på ett av sina egna nyckelbegrepp reserverar jag mig rätten att klassificera deras användning av strukturer i debatten som rent

---

²⁰⁹ Billing, Pelle, 2012-02-06: Strukturer, strukturer, strukturer (2013-03-11)
<http://www.pellebilling.se/2012/02/strukturer-strukturer-strukturer/>

²¹⁰ Ström, Pär, 2011-12-17: Kan skönhet och karriär förenas (2013-03-05)
<http://genusnytt.wordpress.com/2011/12/17/kan-skonhet-och-karriar-forenas/>

flum och trams utan innehåll. [...] Så det är något av en ödets ironi att när Pär Ström ger feministerna rätt och verkligen pekar ut den strukturella diskriminering som faktiskt finns i dagens samhälle, så klagar feminister på att han inte analyserar de osynliga och icke-existerande gummistrukturer som bara finns i de kollektivistiska egenintressenternas febriga fantasier.²¹¹

Feminister kan inte definiera sina egna begrepp, anser *Kvinnaochantifeminist*. På grund av detta tar "hon sig rätten" och klassificerar användningen av det feministiska strukturbegreppet som flum och trams. Feministers strukturbegrepp finns bara i fantasin.

Genom rörelsens återkommande tal om feminismens osynliga strukturer kontra rörelsens eget fokus på verkliga strukturer i form av formell diskriminering i lagen, görs att någon annan förståelse av struktur inte blir möjlig. Att fastslå att feminismen själv inte kan definiera "strukturer" gör att de avfärdas och därför görs den feministiska artikuleringen kring samhällsstrukturer omöjlig. Detta trots att flertalet inom rörelsen erkänner att det finns samhällsmönster och normer som påverkar människor.

Att se normer och mönster som strukturer är det dock ingen inom rörelsen som vill göra. Man har i dekonstruktionen av rörelsens användning av strukturer kunnat se att strukturellt tänkande endast tycks vara gångbart när det stärker rörelsens egna argument.

Den liberala förståelsen av politik, individer och av samhället i stort är en genomgående röd tråd genom all fortsatt argumentation. Det rationella, fria subjektet framträder här som en nod inom diskursen. Noden utgör ytterligare ett så kallat privilegierat moment, det som andra moment inom diskursen samlas kring. Det rationella, fria subjekt formar sedan synen på vad samhället är och vad det inte är inom diskursen. Det är också i relation till det fria, rationella subjektet som jämställdhet inom rörelsen görs begripligt. Samtliga förståelser av samhället som inte tillskrivs betydelse genom det fria subjektet faller utanför diskursen.

När jag nu genom den liberala förståelsen av politik och den individuella, fria, rationella människan, ska gå vidare till rörelsens syn på kön framträder dock en mer komplex och motsägelsefull bild. En bild där den fria individen möter konservativa värderingar.

4.3 Män och kvinnor är fundamentalt olika

Pelle Billing menar att orsaken till att män i mycket högre utsträckning än kvinnor är beredda att göra dessa uppoffringar måste sökas i biologin. Olika gener. Jag vet att detta är något som får feminister att resa ragg och börja frusta så det kommer rök ur öronen, men jag har aldrig förstått varför biologiska skillnader anses så kontroversiella.

---

²¹¹ Kvinnaochantifeminist, 2012-09-26: Struktur struktur i feminismens värld säg vem som förtrycktast i landet är (2013-03-18) <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/09/26/struktur-struktur-i-feminismens-varld-sag-vem-som-fortrycktast-i-landet-ar/>

Hur manifesterar rörelsen kön när de talar om könade individer, män och kvinnor? Här framträder en bild av män och kvinnor bortom de för rörelsen så viktiga liberala utgångspunkterna.

För mig är det till exempel en självklarhet att människor själva ska få leva sina liv som de vill. Vi ska inte styra hur gifta par och sambor fördelar hemarbetet och förvärvsarbetet mellan sig. Vi ska heller inte försöka styra pojkar och flickor att göra politiskt korrekta val i sina karriärer (de ska uppmuntras att lyssna på sig själva).

Vissa andra i debatten (läs statsfeminister, mediefeminister) är istället väldigt missnöjda med hur folk lever sina liv, och vill med lagstiftning, övertalning och milt tvång få folk att välja "rätt". [...] Trots att det första förslaget framstår som mer livsbejakande och inspirerande än det andra, saknas det politiskt självförtroende i Sverige att driva en sådan typ av jämställdhetspolitik. De enda som vågar säga något alls i den riktningen är KD och SD, medan de andra partierna snällt inordnar sig i statsfeminismen.²¹²

Här förespråkar Billing först att alla människor ska få leva som de själva vill och att detta alternativ är det mest "livsbejakande". Sedan går han vidare och betonar att det inte finns något parti som driver en sådan jämställdhetspolitik idag, förutom Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna. Detta är ett intressant utdrag då Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna är de två partier i Sveriges riksdag som kan sägas ha den mest konservativa synen på kön.

I sin programförklaring skriver Ström, angående att både män och kvinnor har fördelar respektive nackdelar: "Att mäta och jämföra dessa för- och nackdelar är omöjligt, eftersom det är som att jämföra äpplen och päron. Därför är det omöjligt att upprätta en balansräkning över köns totala ställning och utpeka det ena könet som nettovinnare och det andra som nettoförlorare."²¹³

Att bedriva forskning som undersöker människors situation i samhället, utifrån kön, är enligt Ström omöjligt. Detta för att könen är fundamentalt olika, precis som äpplen och päron. Om man ska följa fruktmetaforen är könen här olika arter, med egenskaper och förutsättningar som inte kan studeras eller jämföras. Rörelsen menar att de snarare endast kan konstateras genom naturvetenskaplig forskning.

Exemplen från Ström och Billing är början på ett intressant mönster inom rörelsen. Den liberala förståelsen av individerna består så länge rörelsen inte talar om individens kön.

---

²¹² Billing, Pelle, 2011-10-04: Dags att sluta huka sig (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2011/10/dags-att-sluta-huka-sig/>

²¹³ Ström, Pär, 2012-03-16: Vad vill jämställdisterna (2013-03-05) <http://genusnytt.wordpress.com/2012/03/16/vad-vill-jamstalldisterna/>

När rörelsen börjar tala om kön och könsskillnader skapas en konservativ diskurs, bortom den om fria individers förmåga att välja sitt liv som de vill. Den konservativa diskursen skapas genom en syn på män och kvinnor som olika och åtskilda, med olika biologiska förutsättningar som avsevärt påverkar deras olika positioner i samhället.

I talet om kvinnors och mäns olika positioner i samhället ges en blandning av olika förklaringar. Billing talar om könen olika positioner i termer av "funktionell anpassning till yttre förhållanden":

En långt troligare förklaringsmodell är att män och kvinnor har inordnat sig i olika könsroller för att kunna producera mat effektivt, och för att hålla kvinnor skyddade så att de kan föda nästa generation i lugn och ro. Könsroller kan därmed ses som en funktionell anpassning till yttre förhållanden, och genom detta synsätt kan man förklara hur könsrollerna har uppstått och förändrats genom världshistorien.²¹⁴

Här skriver Billing fram en funktionalistisk diskurs kring könsroller. En diskurs som betonar att mäns och kvinnors roller styrs av dess olika funktioner i en större struktur. Han ser kvinnor och mäns könsroller som föränderliga och förändringen sker genom yttre förhållanden. Billing förklarar dock i ett flertal andra inlägg att mäns och kvinnors olika positioner i samhället till stor del beror på biologiska skillnader. Han skriver om detta i sitt manifest:

Fenomenet att män dominerar de positioner som ger makt och inflytande i ett samhälle, är för övrigt inte någon ny företeelse. I alla kända kulturer genom tiderna, så är det männen som dominerat de samhällspositioner som ansetts ha hög status i just den kulturen. Med tanke på att det är ett transkulturellt fenomen att vi finner flest män på toppen, så är det sannolikt att fler män än kvinnor har en medfödd drift att nå upp till toppen, oberoende av de uppoffringar som krävs.²¹⁵

Flertalet inom rörelsen lyfter olika exempel på när könsskillnad kan sökas i mäns och kvinnors kroppar, i form av *genetisk skillnad*. Ström skriver:

Visst finns det statistiska skillnader mellan könen, men skillnader beror inte per automatik på diskriminering. Exempelvis är det väl känt att kvinnor inte i samma utsträckning som män är villiga att offra allt vad familjeliv heter och jobba dygnet runt för att göra karriär. Det beror sannolikt på en genetisk skillnad.²¹⁶

Också *Bittergubben* talar om dessa biologiska skillnader:

Det finns skillnader mellan män och kvinnor, kvinnorna är relativt mer inriktade på omhändertagande än männen, männen är relativt mer inriktade på försörjning än kvinnorna.

---

²¹⁴ Billing, Pelle, 2009-09-29: Konspirationsteorier om patriarkatet (2013-03-11)

<http://www.pellebilling.se/2009/09/konspirationsteorier-om-patriarkatet/>

²¹⁵ Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.10.

²¹⁶ Ström, Pär, 2009-09-19: Olikheter är inte automatiskt diskriminering Borgström (2013-03-05) <http://genusnytt.wordpress.com/2009/09/19/olikheter-ar-inte-automatiskt-diskriminering-borgstrom/>

Det finns nästan säkerligen underliggande biologiska orsaker till det. Skillnaden leder till att kvinnorna gör en relativt stor del av vården av småbarn, och männen en relativt stor del av försörjningen.²¹⁷

Det finns väldigt många exempel liknande dessa i samtliga av bloggarna. När man dekonstruerar talet om kön framträder en bild av kön som både styrt av sociala och biologiska faktorer. Dock framställs här de biologiska förklaringarna i termer av "sannolikhet" och "nästan säkerligen". Det är således inte alltid tydligt vad de sociala respektive biologiska faktorerna innebär för individen och dess möjligheter i samhället.

Oavsett om det är sociala eller biologiska orsaker som konstruerar de könsroller män och kvinnor lever i skriver rörelsen fram en väldigt heteronormativ syn på kön. Kvinnor och män skrivs fram som fundamentalt olika. Så olika att de inte kan jämföras. Kön fixeras till ett entydigt moment med betydelsen biologisk olikhet. Könen kompletterar varandra och i talet om kön finns det inga exempel på något annat än en heterosexuell relation mellan könen. Detta genom det återkommande talet om att män är ute i samhället och jobbar medan kvinnorna är hemma och tar hand om barnen. Att prata om jämställdhet inom en icke-heterosexuell relation görs omöjlig.

4.3.1 Män och kvinnors olika för- och nackdelar

I talet om män och kvinnor talar rörelsen om dessa två köns olika för- och nackdelar och att dessa inte kan jämföras.

Billing skriver: "Vi [män] har fötts in i detta system precis som er kvinnor, och våra tydliga fördelar balanseras upp av våra tydliga nackdelar. Vi vet att vi har haft ekonomisk och politisk makt, men vi har samtidigt haft rejäl brist på överlevnadsmakt och relationsmakt (kontakt med barn, socialt nätverk, osv)."²¹⁸ Här talar han om att könens olika former av makt balanseras upp av respektive köns nackdelar samt använder ett strukturellt tänkande, i talet om ett "system".

Med anledning av att Billing talar om mäns och kvinnors olika medfödda drifter kommer han fram till att driften "både kan ses som en nackdel och en fördel för individen, beroende

---

²¹⁷ Bittergubben, 2012-10-31: Hanna Gustafsson förklarar sin feministiska vrede mot Pär Ström (2013-03-20) <http://bittergubben.wordpress.com/2012/10/31/hanna-gustafsson-forklarar-sin-feministiska-vrede-mot-par-strom/>

²¹⁸ Billing, Pelle, 2011-01-10: Vad händer när män börjar tala (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2011/01/vad-hander-nar-man-borjar-tala/>

på vilka faktorer vi anser vara viktiga för en hög livskvalitet."²¹⁹ Billing talar här om att det är upp till var och en att bestämma vad som ger "hög livskvalitet".

Då talet om köns olika roller i samhället skrivs fram genom att hänvisa till individens upplevelse av livskvalitet, kan några andra förklaringar för hur det är att vara kvinna eller man i samhället inte artikuleras. En övergripande samhällsstrukturens potentiella påverkan blir omöjlig att manifesteras inom diskursen.

Billing skriver: "Nuförtiden skulle nog de flesta säga att livskvalitet bygger lika mycket på bra relationer som på materiella tillgångar, men detta är sällan eller aldrig något som tas upp i jämställdhetsdebatten - och man osynliggör då det faktum att den kvinnliga könsrollen även innehåller inbyggda fördelar."²²⁰ Här skapas "vad de flesta skulle säga", som utgångspunkt för att argumentera för att män och kvinnors könsroller ses som lika mycket värda på ett generellt plan.

Genom dekonstruktionen av rörelsens syn på kön har man kunnat se att det inte är varken önskvärt eller möjligt att jämföra män och kvinnors olika roller i samhället. *Bittergubben* skriver explicit om att det är helt irrelevant att ställa sig frågan "varför ser det ut som det gör?"

Män bryr sig mer än kvinnor om lönen. Mer än så behövs inte för att förklara att kvinnoyrken har lägre löner. [...] En feminist kanske invänder något om att ovanstående skulle vara biologism, att det bara är samhällets normer som gör att folk betar sig så. Vilket är absurt, eftersom ovanstående inte på något sätt säger någonting om orsakerna till varför män bryr sig mer än kvinnor om lönen, och att kvinnor är mer benägna att arbeta deltid, utan bara konstaterar att det är så. Resonemanget påverkas inte av i vilken grad beteendet är biologiskt drivet eller kulturellt. *Det enda som spelar roll i ovanstående är hur stor skillnaden i beteende är, inte vad som orsakar den.*²²¹ (Min kursivering)

Det enda som spelar roll för rörelsen är således konstaterandet att män och kvinnor *är* olika och inte *vad* som orsakar det.

I talet om att kvinnor och män värderas utifrån olika former av diskurser, att man aldrig kan säga vad som är "bättre" eller "sämre" på något mer övergripande plan, manifesteras en diskurs där den feministiska förståelsen av samhället och köns livssituationer omöjliggörs. Att tala om grupper över och underordning i samhället generellt, görs omöjligt. Detta genom att rörelsen aldrig artikulerar att det finns någon samhälleligt måttstock på hur kvinnors och mäns olika könsroller värderas.

---

²¹⁹ Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.10.

²²⁰ Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.4.

²²¹ Bittergubben, 2011-05-27: Därför är kvinnoyrken lågavlönade (2013-03-20) <http://bittergubben.wordpress.com/2011/05/27/darfor-ar-kvinnoyrken-lagavlonade/>

Sammanfattningsvis kan man konstatera att rörelsens tal om kön pendlar mellan en konservativ och en liberal diskurs. Vad det innebär att vara i en kvinnlig respektive manlig könsroll "är upp till var och en" och på samma gång är det medfött och kan därför inte påverkas av individens vilja.

5. Hur förstås feminismen - om fantasi, verklighet och radikalitet

Från att ha varit en idé om frihet så har den rådande radikalfeministiska rörelsen istället utvecklats till en auktoritär ideologi som ser som sin uppgift att uppfostra vanliga kvinnor och män. Tron på människors förnuft och alla människors förmåga att själva ta ansvar för sina liv har helt försvunnit. Med detta har också feminismen blivit allt det den en gång sade sig vara emot.

- Medborgarperspektiv, "Mer feministisk dubbelmoral", 2011-09-10.

När rörelsen manifesterar sin politiska identitet gör den det hela tiden i förhållande till en redan existerande, en som varit ledande inom den större jämställdhetspolitiska rörelsen sedan länge: *feminismen*. Nu ska jag dekonstruera hur rörelsen förstår feminismen och olika varianter av den.

Jag ser det här som viktigt att poängtera att när jag skriver om "feminism" och "feminister" är det uteslutande genom rörelsens förståelse av begreppen. Detta för att på ett tydligt sätt visa hur just denna diskurs manifesterar och fixerar feminism, och också visa vilka betydelser som faller ur i diskursen, ut i det diskursiva fältet.²²²

De flesta inom rörelsen lyfter fram det historiska bidrag den feministiska rörelsen har åstadkommit i form av kampen för lika rättigheter mellan könen. Majoriteten av bloggarna säger dock uttryckligen, efter en del resonerande fram och tillbaka, att "vi borde gjort annorlunda från början".

Bashflak talar om feminismens historia och menar att det var år 1983 som feminismen "gick i mål":

1983 avskaffades de sista yrkesförbuden för kvinnor, så man kan säga att det var året när feminismen gick i mål, åtminstone den liberala feminismen som anses vara den ursprungliga varianten. Sedan 1983 har svenska kvinnor alla rättigheter som män har. [...] Och sedan 1983 har feminismen definitivt gått för långt. I stället för att få ordning på jämställdheten genom att avskaffa den kvarvarande mansdiskrimineringen, har feminismen sedan dess tagit oss längre bort från jämställdhetsmålet, genom att inrätta fler unika rättigheter för kvinnor.²²³

I avsnittet om rörelsen olika epitet kunde man se att även Ström och Billing talade om feminismens historia i delvis positiva ordalag.

Varför menar då rörelsen att den feministiska rörelsens tid är förbi? Att feminismen har gått för långt? Detta visar sig som bäst genom att dekonstruera de två begrepp som

---

²²² Laclau & Mouffe 2001, s. 111.

²²³ Bashflak, 2013-01-12: Året var 1983 (2013-03-22) <http://bashflak.wordpress.com/2013/01/12/aret-var-1983/>

feminismen, och framförallt den *statsfeminism* som sägs vara rådande inom svensk jämställdhetspolitik, bygger på: *könsmaktsordning* och *kön som social konstruktion*. Men först lite om de olika varianterna av feminism som rörelsen artikulerar och hur de förstås.

5.1 De många feminismerna

Statsfeminism, *radikalfeminism* och *mediafeminism* är de tre olika former av feminism som rörelsen återkommer till.

Statsfeminismen utgör grundbulten i svensk jämställdhetspolitik. Att jämställdhetspolitiken styrs av statsfeminismen manifesteras i de flesta bloggarna, med hänvisning till olika regeringsdokument, de jämställdhetspolitiska målen etcetera. *Medborgarperspektiv* skriver:

"Idag är feminismen en integrerad del av samhället. Den finns fastlagd i lagar och förordningar. Det utgår myndighetsdirektiv som bygger på "teorin om könsmaktsordningen". Vi har därmed fått ett statsfeministiskt samhälle".²²⁴

Begreppen könsmaktsordning och kön som social konstruktion är vägledande för samtida feminism och de mest centrala begrepp som får rörelsen att förkasta feminismen.

Billing skriver att radikalfeminismen är den gren av feminismen som ligger till grund för statsfeminismen, och därför är det den som rörelsen borde fokusera på i sin kritik.²²⁵ Rörelsen följer Billings uppmaning då det är den radikala feminismen som omskrivs mest.

Medborgarperspektiv beskriver radikalfeminismen på följande vis:

Under de senaste årtiondena har en den radikalfeministiska falangen kommit att dominera feminismen. Radikalfeminismen bygger inte på individens frihet och lika värde, utan på en kollektivistisk syn där människor delas upp i grupper baserat på kön och som sedan ställs mot varandra. Den egna gruppen (kvinnorna) betraktas som god och den andra gruppen (män) betraktas som ond. Det är en konfliktsökande ideologi som bär stora likheter med kommunismens och nazismen.²²⁶

Radikalfeminism som sägs vara den dominanta idag, definieras som "en kollektivistisk syn där människor delas upp i grupper". Detta synliggörs som en direkt motsättning mot rörelsens egen förståelse av frihet och lika värde.

---

²²⁴ Medborgarperspektiv, 2012-03-09: Visst är vi alla hatare och detta är vårt budskap (2013-03-25) <http://medborgarperspektiv.blogspot.se/2012/03/visst-ar-vi-alla-hatare-och-detta-ar.html>

²²⁵ Billing, Pelle, 2010-09-30: Börjar Sverige få nog av radikalfeminismen? (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2010/09/borjar-sverige-fa-nog-av-radikalfeminismen/>

²²⁶ Medborgarperspektiv, 2011-11-04: Bakom den feministiska masken finns ingen jämställdhet (2013-03-25) <http://medborgarperspektiv.blogspot.se/2011/11/bakom-den-feministiska-masken-finns.html>

Ytterligare en intressant aspekt manifesteras i citatet från *Medborgarperspektiv*. Här härleds radikalfeminismen till kommunismen och nazismen i egenskap av att samtliga är konfliktsökande ideologier.

I talet om sin egen politiska ideologi som neutral och i talet om den ideologi rörelsen förkastar, den dominerande delen av feminismen, som konfliktsökande görs en avpolitiserings av det politiska begreppet ideologi. Rörelsen förnekar här det centrala hos den politiska dimensionen, nämligen konflikten. Här skrivs konflikt fram som något dåligt, skadligt.

Genom Mouffe kan denna avpolitiserings förstås genom rörelsens liberala syn på politik. Det Mouffe menar att man kan se hända i en politisk kontext som styrs av en stark liberal politisk förståelse, är en politik som utspelar sig i moralens register. Det är fortfarande en distinktion mellan *vi och de*, men inte i form av politiska termer utan nu åtskiljs *vi och de* i moraliska termer. I samtida liberala politiska diskurser försöker kampen mellan ”höger och vänster” ersättas med en kamp mellan ”rätt och fel”.²²⁷

Medborgarperspektiv skriver här fram den liberala förståelsen av politik där de själva står för de liberala värdena frihet och lika värde medan feministerna är förespråkare av konflikt, vilket här uttrycks som något dåligt, i moralisk mening. Detta då feminismen skapar män som onda och kvinnor som goda. Här tillskrivs feminismen bristande moral snarare än att omskrivas som en ideologiskt förankrad politisk motståndare.

Ekvalist använder radikalfeminism synonymt med *könsmaktsfeminism*:

Dialog biter inte på könsmaktsfeminismen som fenomen. Men det finns ändå ett värde i att debattera med könsmaktsfeminister och det är att utomstående inser att könsmaktsfeminismen är skadlig och bygger på felaktiga antaganden. Med tillräckligt med dialog går det även att "avprogrammera" vissa könsmaktsfeminister genom att så tvivel hos dem.²²⁸

Rörelsen skriver fram feminismen som en ideologi som bygger på "felaktiga antaganden", konflikt, och bristande moral. Feminismen framträder som en "verklighetsfrånvarande ideologi."²²⁹

Rörelsen talar om olika varianter av feminismen på liknande sätt. Det som är centralt är att det är den radikala versionen av feminismen som skrivs fram som den gällande i Sverige idag.

---

²²⁷ Mouffe 2005, s. 5.

²²⁸ Ekvalist, 2012-11-10: Radikalfeminism ointresserad av dialog (2013-03-23)
<http://ekvalist.blogspot.se/2012/11/radikalfeminism-o-intresserad-av-dialog.html>

²²⁹ Kvinnaochantifeminist, 2012-09-14: Könscrollsproblematik en del av jämställdismen (2013-03-18)
<http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com/2012/09/14/1832/>

Det är genom meningsskapande kring dessa begrepp som denna feminismkritiska jämställdhetsdiskurs skapas. Feminism fixeras genom artikuleringar som verklighetsfrånvänd, konfliktsökande och omoralisk. I dekonstruktionen av feminism framträder det än mer omöjligt att inom denna diskurs artikulera feministiska förståelser av världen, samhället och människors i det. Alla politisk artikulation som görs i termer av feminism eller någon variant av den, görs omöjliga. Det är dags att ta itu med rörelsens förståelse av begreppet könsmaktsordning.

5.2 Könsmaktsordning, patriarkat och kön som social konstruktion

Pelle Billing skriver i sitt inlägg *Missförstånd kring patriarkatet*:

Ord som "patriarkat" och "könsmaktsordning" är vanliga i dagens jämställdhetsdebatt, och bägge orden ger uttryck för en övertygelse om att män som grupp har makt över kvinnor som grupp. Samtidigt är det fler och fler som börjar fråga sig om dessa begrepp beskriver verkligheten på ett korrekt sätt. Är det t o m så att begreppen är ihopfantiserade och helt saknar relevans i verkligheten?²³⁰

Här förkastas den feministiska förståelsen av verkligheten, den manifesteras som en fantasi.²³¹ Billing skriver här att fler och fler börjar ifrågasätta feministers beskrivning av verkligheten.

Då begreppet könsmaktsordning är centralt i den feministiska ideologins förståelse av samhället och verkligheten är det just detta begrepp som denna feminismkritiska rörelse fokuserar på när de kritiserar feminismen.

Ekvalist talar om att förståelsen av samhället som präglad av makt mellan grupper utgör skiljelinjen mellan dem och feministerna, och kärnan i genusdebatten:

Anser du att kvinnor som grupp är förtryckta av män som grupp?" Svarar du "ja" på den frågan finns chansen att du använder ord som Patriarkatet, Könsmaktsordningen och (osynliga) Strukturer för att förklara detta påstådda förtryck. Tre ord som jag kallar för Treenigheten eftersom de har lite skild betydelse men betecknar ungefär samma sak. Svarar du "nej" på frågan finns chansen att du inte tror på Treenigheten Patriarkatet, Könsmaktsordningen eller Strukturerna. [...] Där tror jag kärnan ligger i den så kallade Genusdebatten.²³²

Begreppen *patriarkat* och könsmaktsordning används genomgående tillsammans i denna rörelsens artikulering av de feministiska utgångspunkterna. *Ekvalist* skriver om patriarkatet på ett personligt plan:

---

²³⁰ Billing, Pelle, 2010-04-15: Missförstånd kring patriarkatet (2013-03-11)
<http://www.pellebilling.se/2010/04/missforstand-kring-patriarkatet/>

²³¹ Här kan man dra sig till minnes att det var så *Kvinnaoch antifeminist* talade om *strukturer*, som just en fantasi.

²³² Ekvalist, 2012-11-14: Oenighet om treeninggheten (2013-03-23)
<http://ekvalist.blogspot.se/2012/11/oenighet-om-treenigheten.html>

Hallå, Patriarkatet! Var är du? ropade jag tyst några gånger i början av mitt pappaskap, ända tills jag insåg att inget Patriarkat skulle komma till någon undsättning. Därmed föll de sista illusionerna om att kvinnor är "strukturellt underordnade" män.²³³

Pär Ström skriver: "För övrigt är det väldigt många som pratar om det berömda *patriarkatet* men jag har aldrig sett det. Finns det över huvud taget någon som har sett det? På vilken adress kan man åka och beskåda det?"²³⁴

I inlägget *Patriarkatets oundviklighet i primitiva strukturer* skriver Billing fram en intressant koppling mellan patriarkat och makt:

Patriarkatet är helt enkelt en *konstruktion* där män i genomsnitt får mer formell makt än kvinnorna, mot att de i genomsnitt tar på sig huvuddelen av de farliga uppgifterna. Sättet att organisera sig är ingenting som männen eller kvinnorna valt, eller medvetet funderat igenom. Det är helt enkelt ett *samhällsmönster* som fungerat för att producera mat, resurser och ett effektivt försvar mot omgivningen – medan återväxten tryggas.²³⁵ (Mina kursiveringar)

Här framkommer en avvikelse från andra resonemang. Billing erkänner att patriarkat handlar om formell makt och att det är en konstruktion, ett samhällsmönster. Dock påpekar han att ha makt eller att inte ha makt är ingenting som någon har valt. Här framträder en avvikelse från den liberala diskursen om fria individers möjlighet att välja. I talet om patriarkatet som ett samhällsmönster vill Billing dock inte relatera detta mönster till någon struktur. Här kan man se ytterligare ett exempel på den diskursiva kamp som hela tiden pågår inom denna politiska diskurs. En kamp mellan en konservativ och en liberal diskurs kring kön och individer.

Ström skriver i ett annat inlägg, om feministen och politikern Gudrun Schyman:

Det Gudrun kommer med är det gamla vanliga. Återigen den tröttsamma könsmaktsordningen och patriarkatet. Snälla Gudrun, det där har verkligen passerat sitt bäst-före-datum. Sluta älta ditt manshat i offentligheten. Väldigt många är väldigt trötta på det. Släpp dina aggressioner, get a life!

Här återkommer bilden som Billing tidigare målat upp. Rörelsen skriver mycket om att det finns en trötthet i samhället inför den feministiska verklighetsberättelsen. Här likställs på samma gång talet om ett en könsmaktsordning och patriarkat med manshat.

Billing skriver att det endast är "möjligt att mynta och upprätthålla ett begrepp som "könsmaktsordning" ifall vi glömmet att se de fördelar som finns med den kvinnliga

---

²³³ Ekvalist, 2013-01-12: Förälder nummer två (2013-03-23) <http://ekvalist.blogspot.se/2013/01/foralder-nummer-tva.html>

²³⁴ Ström, Pär, 2009-02-09: Nu har även FN börjat prata om patriarkatet (2013-03-05) <http://genusnytt.wordpress.com/2009/02/09/nu-har-aven-fn-borjat-prata-om-patriarkatet/>

²³⁵ Billing, Pelle: 2011-12-26: Patriarkatets oundviklighet i primitiva kulturer (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2011/12/patriarkatets-oundviklighet-i-primitiva-kulturer/>

könsrollen. Ifall vi öppnar ögonen för hela verkligheten så ser vi att de två traditionella könsrollerna innehåller både fördelar och nackdelar.”²³⁶

Medborgarperspektiv använder samma argumentation kring att män och kvinnor har olika fördelar och nackdelar som förklaring på sitt förkastande av teorin om könsmaktsordningen.

Fler och fler får upp ögonen för att feminismen inte är vägen till ett mer jämställt samhälle. Dess budskap om att män är systematiskt överordnade och kvinnor underordnade stämmer helt enkelt inte överens med vanligt folks vardag. På vissa områden har kvinnor nackdelar och män fördelar i samhället, men på andra områden är rollerna de omvända. Det existerar helt enkelt inget patriarkat eller könsmaktsordning. Det behövs heller ingen förljugen genusvetenskap för att propagera ut en falsk syn på jämställdhet, baserad på feminismens svartvita ideologi.²³⁷

Här återkommer talet om att människor i termer av "vanligt folk" inte upplever den feministiska beskrivningen av samhället i sin vardag, och utifrån detta dementeras teorin om könsmaktsordningen.

I min dekonstruktion av begreppen könsmaktsordning och patriarkat inom denna rörelse framkommer det tydligt att dessa begrepp, genom dess feministiska betydelse, är något som framstår som en ihopfantiserad historia. Könsmaktsordning förstås som en myt, en vandringsägen bland feminister, som sedan gjorts till en sanning genom statsfeminismen. Rörelsen frågar sig var kan jag finna detta patriarkat? De ropar efter det men får inget svar. Det sammankopplas med manshat och fantasier.

Ett exempel på rörelsens förståelse av feminismen som något som bygger på fantasi och verklighetsfrånvända analyser av samhället, är den bok som Pär Ström gav ut 2011 med titel *Sex feministiska myter - sann jämställdhet ska byggas på sanningens grund*.²³⁸ Boken är strukturerad kring sex olika feministiska frågor som Ström talar om som *myter*. Myterna som tas upp är: Kön som social konstruktion, kvinnor får lägre lön för samma jobb, kvinnor har svårare att göra karriär, män slår kvinnor, kvinnor dubbelarbetar och kvinnor får sämre sjukvård. Dessa sex myter återkommer majoriteten av bloggarna till i sitt förkastande av feminismen.

Förutom att artikulera könsmaktsordningen som en fantasi görs den inom denna diskurs obegriplig av två huvudsakliga anledningar. Den första är att rörelsen förstår kvinnor och män som fundamentalt olika, med sina olika för och nackdelar. Den andra är att det inte går

---

²³⁶ Billing, Pelle, 2009-06-18: När ideologi blir sanning del 3 (2013-03-11)
<http://www.pellebilling.se/2009/06/nar-ideologi-bli-sanning-statsfeminismen-del-3/>

²³⁷ Medborgarperspektiv, 2010-10-11: Skål alla genusrebeller! (2013-03-25)
<http://medborgarperspektiv.blogspot.se/2010/10/skal-alla-genusrebeller.html>

²³⁸ Pär Ström, *Sex feministiska myter - sann jämställdhet ska byggas på sanningens grund* (Den nya välfärden: 2011)

att jämföra män och kvinnor som grupp. Genom dessa två grundantaganden i diskursen om kön görs könsmaktsordningen omöjlig som beskrivning av hur samhället ser ut.

Det är genom rörelsens förståelse av kön som de förkastar teorier om kön som social konstruktion. Genom analysen har det framkommit att kön som socialt konstruerat är en marginaliserad del av denna rörelses tal om kön. Inte bara i dekonstruktionen av rörelsens förståelse av kön utan också genom dekonstruktionen av könsmaktsordningen. Rörelsen artikulerar att exempelvis makt inte är någonting man kan välja och därmed måste antas är något som är medfött, biologiskt. Här kan man således konstatera att kön som fundamentalt olika är ett privilegierat moment då det inte endast fixerar diskursens betydelsetillskrivning av kön utan också dess förståelse av könsmaktsordning och feminismen.

6. Motstånd

Men det är dags att säga ifrån. Det är dags att stå upp mot feminismens hatiska propaganda. Det är dags att stå upp för alla Sveriges män. Det är dags att göra motstånd!

- Medborgarperspektiv, "Ta ingen skit", 2010-10-05.

Vad som utgör *motstånd* är omdiskuterat bland teoretiker men det finns en tudelad definition som de flesta kan enas kring: att motstånd är en handling och att motstånd står i någon form av oppositionell relation till makt.²³⁹

Genom Foucaults förståelse är makt och motstånd oskiljaktiga.²⁴⁰ Att rörelsen befinner sig inom den konfliktfyllda sfär präglad av makt som utgör det politiska, präglas den också av motstånd.

Motståndsforskarna Mona Lilja och Stellan Vinthagen förstår förhållandet mellan makt och motstånd som en dynamisk relation, där det är omöjligt att avgöra vad som "kommer först", makt eller motstånd. De ser dock motståndet som en reaktion på makt, men detta innebär inte att det endast är en reaktion. Motståndet har också en egen produktiv kreativitet och initiativ.²⁴¹ Vad som däremot är viktigt att påpeka här är att motstånd konstituerar makt. Motstånd måste alltid, explicit eller implicit, peka ut makt. Utpekandet är i sig ett bekräftande av makt.²⁴² Lilja och Vinthagen definierar motstånd som "en underordnads svar på makt, en praktik som kan utmana och underminera makt". Med underordnad menar de här "någon i underordnad position i relation till makten i fråga".²⁴³

Motståndet mot feminismen görs inom rörelsen genom att peka ut feministiska frågor som myter. Rörelsen gör motstånd genom att framhäva en alternativ bild av verkligheten som de artikulerar bygger på sann kunskap.

Hur framträder då utpekande av makt i rörelsen? Hur konstitueras makten? Och hur artikulerar rörelsen en underordnad position? Ser de sig själva som offer?

---

²³⁹ Jocelyn A. Hollander and Rachel L. Einwohner, 2004: Conceptualizing Resistance. I: *Sociological Forum*, Vol. 19, No. 4 (Dec., 2004). s. 538.

²⁴⁰ Foucault i Gordon (red.) 1980, s.142.

²⁴¹ Lilja & Vinthagen 2009, i Lilja & Vinthagen (red.), s. 52-53.

²⁴² Lilja & Vinthagen 2009, i Lilja & Vinthagen (red.), s. 53.

²⁴³ Lilja & Vinthagen 2009, i Lilja & Vinthagen (red.), s. 51.

6.1 Den feministiska hegemonin

Rörelsen utgör en motståndsrörelse mot feminism. Formandet av sin kollektiva identitet gör rörelsen genom en gemensam kritik mot feminismen. Det är genom denna artikulationsprocess som de skapar sin egen utopiska diskurs, den bortom feminismen och för den riktiga, verkliga jämställdheten. Men hur förstår rörelsen feminismens roll i samhället i stort?

Medborgarperspektiv skriver om sin förståelse av feminismen i dagens samhälle:

Parallellt med att feminismen har integrerats i samhället och blivit en del av det som styr samhället, så är också feminismen kvinnornas fackförbund. Feministerna anser sig företräda landets alla vanliga kvinnor och gör sig många gånger till dess talespersoner (vare sig de vanliga kvinnor vill det eller ej). Om då män blir svikna av kvinnor och samhället, vad är då mer naturligt att vända denna besvikelse mot än just feminismen? Den representerar ju både kvinnorna och samhället!²⁴⁴

I ovanstående citat kan man se ett av många exempel på hur talet om feminismen på samma gång belyser rörelsens förståelse av samtiden. Feminismen representerar som en styrande del i dagens samhälle.

Billing beskriver utvecklingen de senaste 20 åren som en "våg av mansföraktande feminism som svept över Sverige" och fortsätter:

Den variant av feminismen som dominerat svenska media och svensk politik de senaste 20 åren är en ytterst radikal variant, som har väldigt lite gemensamt med feminismens ursprungliga tanke. [...] De radikala krafterna har varit så framträdande i tidningar och övriga medier att många svenskar idag tror att de är feminismen, och inte bara en gren av feminismen.²⁴⁵

Han sammanfattar resonemanget med att beskriva den svenska feministiska rörelsen som "Där har de radikala elementen gått från marginella till hegemoniska."²⁴⁶ Här kan man se att radikalfeminism och mediafeminism smälter samman till en. Dessa utgör båda den mer radikala formen av feminism som rörelsen ser som den dominanta, den hegemoniska, i Sverige idag. Också *Medborgarperspektiv* talar om den "feministiska eliten" och den feministiska hegemonin som styr Sverige.²⁴⁷

Rörelsen framträder här explicit som en motståndare mot en genom rörelsen artikulerad, hegemonisk politisk ordning. Genom talet om feminismen som en hegemoni och sin kritik

---

²⁴⁴ Medborgarperspektiv, 2012-03-09: Visst är vi alla hatare och detta är vårt budskap (2013-03-25) <http://medborgarperspektiv.blogspot.se/2012/03/visst-ar-vi-alla-hatare-och-detta-ar.html>

²⁴⁵ Billing, Pelle, 2011-12-19: Om skuld, ansvar och radikalism i könsfrågedebatten (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2011/12/om-skuld-ansvar-och-radikalism-i-konsfragedebatten/>

²⁴⁶ Billing, Pelle, 2011-12-19: Om skuld, ansvar och radikalism i könsfrågedebatten (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2011/12/om-skuld-ansvar-och-radikalism-i-konsfragedebatten/>

²⁴⁷ Medborgarperspektiv, 2011-10-06: Den feministiska hegemonin i sin egen (mindre vackra) prydnad. (2013-03-25) <http://medborgarperspektiv.blogspot.se/2011/10/den-feministiska-hegemonin-i-sin-egen.html>

mot den framträder rörelsen som en mothegegonisk diskurs.²⁴⁸ Rörelsen utgör en politisk diskurs som vill upplösa den politiska ordning de själva manifesterar som rådande.

I sitt tal om samtiden skriver *Medborgarperspektiv* om att det är feminismens fel att Sverigedemokraterna kom in riksdagen. Han skriver:

Sverigedemokraternas entré i Riksdagen är en konsekvens av vänsterns och feminismens allt extremare polarisering under de senaste 10-15 åren. Där framför allt vita heterosexuella män har pekats ut som grunden till allt ont på jorden. Det är i den samhällsmiljön som den stora merparten av Sverigedemokraternas väljare har fått växa upp. En miljö där de från barnsben har mött ett hat och ett förakt från samhällets sida. Detta skapar naturligtvis en vanmakt [...] Det är en väldigt ond spiral som landets ledande feminister har skapat. En ond spiral som haft sitt ursprung inom hela vänstern och som funnits representerad ända uppe i den Socialdemokratiska regeringsmakten. [...] Sverigedemokraternas framgång är helt enkelt feminismens draksådd. Som man sår får man skörda!²⁴⁹

Medborgarperspektiv skriver om hur feminismen och vänstern har polariserat samhället det senaste decenniet och att de har skapat en vanmakt hos män, som föder hat och förakt. Här återkommer talet om feminismen i moraliska termer genom att manifestera att feminismen talar om män som onda. Feminismen görs då moraliskt, snarare än politiskt, förkastlig. Genom att peka ut män som onda skapar feminismen hat hos män.

Den konfliktfyllda dimensionen av det politiska blir återigen tydligt. Motståndet artikuleras i antagonistisk anda, en vän och fiende- relation, genom utpekande av makt. Rörelsen pekar ut de två av samhällets stora maktcentrum, som de anser att feministerna styr: den nationella politiken och massmedia.

6.2 Den svenska jämställdhetspolitiken och massmedia

Rörelsen skriver om deras starkt konfliktfyllda relation till dagens jämställdhetsdebatt. Det är genom en konfliktfylld relation som ett motstånd mot samtida jämställdhetspolitik och massmedia framträder.

Billing skriver att för att veta var man står i jämställdhetsdebatten bör man ställa sig tre frågor: "Medfödda könsskillnader eller ungefär likadana kön?", "Individuell frihet eller 50/50-fördelning?" och "Kvinnofrågor eller båda könen frågor?"²⁵⁰

---

²⁴⁸ Mouffe 2005, s. 18.

²⁴⁹ Medborgarperspektiv, 2010-09-20: Feminismens draksådd (2013-03-25) <http://medborgarperspektiv.blogspot.se/2010/09/feminismens-draksadd.html> Även *Matematik* skriver om Sverigedemokraternas framgångar som "feministernas draksådd" i sitt inlägg "SD är statsfeminismens draksådd", 2010-09-20. (2013-03-18) <http://matematiksblogg.blogspot.se/2010/09/sd-ar-statsfeminismens-draksadd.html>

²⁵⁰ Billing, Pelle, 2012-08-29: Skiljelinjerna i jämställdhetsdebatten var ställer du dig (2013-03-11) <http://www.pellebilling.se/2012/08/skiljelinjerna-i-jamstalldhetsdebatten-var-staller-du-dig/>

Det är dessa frågor som, enligt Billing, är vattendelarna i dagens jämställdhetsdebatt. Som jag har visat under analysens gång är det medfödda könsskillnader, individuell frihet och båda könen frågor som utgör rörelsens tre stöttepelare. Ungefär likadana kön, 50/50 fördelning och kvinnofrågor är det som rörelsen tillskriver feminismen och samtida jämställdhetspolitik. Det är genom den svenska jämställdhetspolitiken som feminismen styr. Feminismen har dock inte endast tagit över inom den svenska jämställdhetspolitiken utan också i massmedia. Återigen sammanfattar Billing läget:

De senaste 20 åren har radikalfeminismen fått frodas bland politiker och journalister utan att stöta på något större motstånd. Journalisterna har inordnat sig i ledet, liksom våra riksdagspolitiker. Sverige är ett konsensusland och om vi har bestämt oss för att något är gott och rätt så hoppar alla som är intresserade av en karriär på det tåget. Att ”sitta still i båten” är något som kommer med den svenska modersmjölken. Men frågan är nu om vi inte är på väg mot en brytpunkt i debatten, där fler och fler vågar säga att de inte håller med radikalfeminismen.²⁵¹

Det samtida svenska samhället beskrivs som ett samhälle där radikalfeministerna styr med järnhand. Här skrivs Sverige fram som ett land där motstånd görs omöjligt inom den jämställdhetspolitiska diskursen. En diskurs där de liberala världen som rörelsen manifesterar som så centrala inte får utrymme. Men Billing talar om att det har börjats göra motstånd och skriver mer om uppkomsten till detta motstånd:

Ibland undras det varför motståndet mot jämställdhetspolitiken, genuspedagogiken och mediefeminismen är så starkt. Varför är människor så upprörda? Varför stormar det i alla kommentarsfält? Den mest uppenbara förklaringen är att man uppifrån försöker införa jämställdhetsprinciper som är kommunistiska till sin natur, vilket upplevs som en kränkning av den privata sfären hos medborgare som vant sig vid sina friheter.²⁵²

Här sammanfattar Billing rörelsens förståelse av samtida politik. Samtida jämställdhetspolitik inskränker medborgarnas rättigheter och därför föds motstånd.

Den stora jämställdhetsdebatten förs som rörelsen själva skriver, i etablerad massmedia. Enligt rörelsen är denna debatt starkt präglad av feminism. *Medborgarperspektiv* skriver:

Den politiska debatten har dock traditionellt sett förts i media av journalister, ledarskribenter och krönikörer. Detta har varit den grupp i samhället som haft makt över vilka frågor som ska få komma upp på dagordningen i samhällsdebatten och hur dessa frågeställningar ska vinklats. Även inom media har feminismen en mycket stark ställning. Merparten av alla som arbetar inom media röstar vänster och är feminister.²⁵³

---

²⁵¹ Billing, Pelle, 2010-09-30: Börjar Sverige få nog av radikalfeminismen? (2013-03-11)
<http://www.pellebilling.se/2010/09/borjar-sverige-fa-nog-av-radikalfeminismen/>

²⁵² Pelle Billing, 2012-02-13: Vad betyder jämställdhet för olika ideologier? (2013-03-11)
<http://www.pellebilling.se/2012/02/vad-betyder-jamstallldhet-for-olika-ideologier/>

²⁵³ Medborgarperspektiv, 2012-06-20: Manshatarna på skabbteatern (2013-03-25)
<http://medborgarperspektiv.blogspot.se/2012/06/manshatarna-pa-skabbteatern.html>

Här framträder det rörelsen manifesterar som mediafeminism. Att feministerna styr dagens media och ger de politiska diskussionerna i dessa medier en stark feministisk prägel skrivs fram av samtliga inom rörelsen.

Också *Bittergubben* skriver om denna "feministiskt vinklade diskurs" som utgör massmedia:

I den offentliga diskursen – i gammalmedia, inom akademiska sammanhang, i politik, även inom skola och dagis – så finns en feministiskt vinklad diskurs. Kvinnor måste respekteras, men det är ok att snacka skit om män. Kvinnor är ett syfte, frågan hur samhället skall bli bättre för kvinnor ställs i alla sammanhang – män är istället ett problem, och frågorna som ställs är hur samhället skall hantera detta problem. Man bedriver kvinnoforskning för att lyfta fram kvinnor och hjälpa kvinnor inom allehanda områden, men problematiserar mannen med "kritisk mansforskning". Det är bara på internetbloggar som den här kvinnochauvinismen utmanas.²⁵⁴

Här formulerar *Bittergubben*, liksom Billing i tidigare avsnitt, att den egna rörelsen kan förstås som en motdiskurs mot den stora offentliga feministiska diskursen. Rörelsen skriver fram sig själv som ett motstånd mot den bild som massmedia förmedlar. Detta kan förstås i ljuset av den nätpolitik som rörelsen skapar. Att bloggar kan utgöra ett alternativ till redan etablerade medier återkommer i rörelsens tal om sig själva som en motdiskurs.

Genom sina politiska bloggar och sina gemensamma diskussionsforum vill rörelsen utmana de frågeställningar som massmedia tar upp. De gör motstånd mot den hegemoni media besitter i form av "dagordningssättande", *agenda-setting*.²⁵⁵ Sociologen Ragnar Lundström skriver att dagordningsteorin grundar sig i idén om nyhetsproducenternas urval av nyheter följer vissa generella mönster, vilket begränsar möjligheterna för alternativa nyheter att få genomslag.²⁵⁶ Här kan bloggar skapa förutsättningar för att bryta de stora mediernas makt över dagordningen. I dekonstruktionen av rörelsens syn på sin egen politiska organisering på nätet blir det tydligt att bloggarnas politiska potential är något aktörerna inom rörelsen är mycket medvetna om.

De stora mediakanalerna har länge haft ett stort övertag i att sätta den politiska agendan och agendan för vad som kan diskuteras och inte i den offentliga debatten. Genom sina bloggar skapar rörelsen en alternativ berättelse om jämställdhet och feminism. En berättelse som de själva menar inte kommer fram i dagens allmänna jämställdhetsdebatt och som rörelsen själv tror kan utmana berättelsen som de stora medierna framför.

---

²⁵⁴ Bittergubben, 2011-07-04: Den viktigaste mansfrågan i dagens Sverige - den feministiskt vinklade diskursen (2013-03-20) <http://bittergubben.wordpress.com/2011/07/04/den-viktigaste-mansfragan-i-dagens-sverige-den-feministiskt-vinklade-diskursen/>

²⁵⁵ Lundström 2012, s.73.

²⁵⁶ Lundström 2012, s.73.

I dekonstruktionen av rörelsens förståelse av och samtidigt framträder ett explicit motstånd mot feminismen och samtida politik. Genom att tala om feminismen som en politisk hegemoni fixeras rörelsen som en motståndsrörelse.

Rörelsen artikulerar inte konflikt som något som är nödvändigt inom politiken utan här endast som ett ont krig startat av feministerna. Den antagonistiska relationen som inte, genom demokratins hjälp, tämjs in i en relation präglad av *agonism*, fortsätter präglas av att de två sidorna är fiender och inte har någon gemensam grund.

Agonism är en konfliktfylld relation, som politiken måste vara, men det är två politiska motståndare som ömsesidigt respekterar varandra och som befinner sig inom ett gemensamt "symboliskt utrymme"²⁵⁷, där konflikten äger rum. Detta skapas genom en viss grad av konsensus, en konsensus som innebär att man ser sig tillhöra samma politiska sammanslutning. Det måste råda samförstånd om de institutioner som är grundläggande och bestämmande för demokratin, liksom de värden som demokratin bygger på - frihet och jämlikhet för alla. Det som dock är centralt att komma ihåg är att det alltid kommer att finnas en oenighet om vad dessa värden betyder och hur de ska implementeras i samhället. Det är oenigheten som ger den demokratiska politiken innehåll.²⁵⁸ En demokrati kräver således en konfliktpräglad konsensus.²⁵⁹

Genom mina dekonstruktioner har jag visat att rörelsen inte hyser respekt för feminismen som politisk motståndare. Detta då rörelsen artikulerar att feminismen bygger på fantasier medan de själva driver politik förankrad i verkligheten. Genom denna fixering görs feministiska förståelser omöjliga och kan inte utgöra en respekterad politisk motståndare.

Dagens jämställdhetspolitik bygger inte på verklig kunskap och är, genom radikalfeminismen, kommunistisk till sin natur. Genom att länka feminism till kommunism görs feminismen till liberalismens politiska motsatts. Feminismen kränker människors friheter och detta föder hat och missnöje. Konflikten med samtiden och motståndet mot den etablerade politiska jämställdhetsdiskursen är centralt inom denna rörelse och för dess kollektiva identitet.

---

²⁵⁷ Mouffe 2005, s.20. Min översättning.

²⁵⁸ Mouffe 2005, s. 31.

²⁵⁹ Mouffe 2005, s. 121

7. Politiska visioner - avslutande ord om framtiden

Det är dags att bryta den feministiska hegemonin i den svenska jämställdhetsdebatten. Det som istället behövs är, precis som Pelle Billing skriver, en jämställdhetsdebatten som präglas av en positiv grundsyn på båda könen. Där både kvinnofrågor och mansfrågor betraktas som lika viktiga för samhället och där lika rättigheter och lika skyldigheter försvaras i alla lägen

- Medborgarperspektiv, "Feministisk dubbelmoral", 2013-03-19.

Som sista avsnitt i analysen vill jag sammanfatta de politiska visioner, den framtidsutopi, som rörelsen skriver om. Det finns ett flertal uttalat politiska mål som grundar sig i den förståelse av kunskap, samhället, politik och människor som har framträtt i min dekonstruktion av denna rörelse.

I rörelsens artikulering av förståelse av samtiden framträder också deras syn på framtiden, dess utopi. Det är utifrån förkastandet av samtida politik och mediarapportering som rörelsen formulerar sina politiska visioner.

I sitt manifest har Billing en avslutande rubrik: *En vision för framtiden*. Här betonar han återigen att vi behöver en så korrekt verklighetsbeskrivning som möjligt, vilket statsfeminismen inte ger oss. Han skriver: "Det finns ingen anledning att ena könet ska ha tolkningsföreträde framför det andra, när vi insett att det inte är lättare eller mer fördelaktigt att födas till man".²⁶⁰ Detta har vi då insett genom rörelsens manifestering av könens olika för och nackdelar.

Också *Bittergubben* skriver om vikten av att ifrågasätta det feministiska tolkningsföreträdet: "Vi måste utmana den kvinnochauvinistiska feminismens tolkningsföreträde och värderingar. Om männens väl var lika viktigt som kvinnornas väl – om män och kvinnor var lika mycket värda i den offentliga diskursen – så skulle de andra mansfrågorna lösa sig."²⁶¹

Genom analysens gång har man kunnat se politiska mål och visioner artikuleras. Den absolut viktigaste politiska målet för rörelsen är könsneutral lagstiftning. Då kommer det rörelsen manifesterar som den enda formen av formell diskriminering som finns i dagens samhälle upphöra och jämställdhet råda. En liberal jämställdhetsdiskurs som denna motsätter

---

²⁶⁰ Billing, Pelle: Från feminism till jämställdhet (2013-03-11) http://www.pellebilling.se/wp-content/uploads/Manifest_Pelle_Billing.pdf s.16.

²⁶¹ Bittergubben, 2011-07-04: Den viktigaste mansfrågan i dagens Sverige - den feministiskt vinklade diskursen (2013-03-20) <http://bittergubben.wordpress.com/2011/07/04/den-viktigaste-mansfragan-i-dagens-sverige-den-feministiskt-vinklade-diskursen/>

sig kvotering, individualiserad föräldraförsäkring och alla andra förslag där "staten går in och styr över människors liv."

Ytterligare ett centralt mål för rörelsen är att misandrin i media måste upphöra.²⁶² Detta utgör enligt rörelsen en av de viktigaste mansfrågorna idag.²⁶³ Först när manshatet i media har slutat kan de mansfrågor rörelsen argumenterar för diskuteras ordentligt. Pär Ström sammanfattar de fyra viktigaste mansfrågorna: könsneutral lagstiftning, könsneutral myndighetsutövning, könsneutral politik och samma rättigheter för män.²⁶⁴

Utifrån dekonstruktionen av rörelsens förståelse av historien och samtiden kan rörelsens framtidsvision sammanfattas i en mening: den feministiska hegemonin i samhällets alla vrår måste brytas.

Genom rörelsens förståelse av sitt eget kollektiva motstånd mot samtida politik har det framträtt en hoppfull känsla hos rörelsen. Att de nu är politiskt organiserade ser de som början på en ljusare framtid.

Bittergubben skriver fram en framtidstro när han talar om att "pendeln svänger":

Men för varje decennium som går blir det allt fler som vuxit upp med kvinnochauvinismen. Rösterna som inte tillåts inom institutioner, som t.ex. gammalmedia, hörs på nätet och privat. När tillräckligt många är emot kommer feministerna börja tappa institutioner, och de institutioner som förblir kvinnochauvinistiska kommer börja uppfattas som just kvinnochauvinistiska och därmed tappa i auktoritet²⁶⁵

Trots att feminismen fortfarande har grepp om "gammelmedia" ser *Bittergubben* förändringspotentialen i att röster lyfts på "nätet och privat". Som man har kunnat se genom analysen delas denna tilltro till internets, och deras egen, förändrande politiska kraft, av majoriteten av bloggarna. Så också av *Mattematik*, som får sista ordet i denna dekonstruktion av en feminismkritisk jämställdhetsrörelse: "Mina damer, herrar och alla andra "hens" därute. Statsfeminismen skakar i sina grundvalar. Det är förändring på gång, men det är nu det börjar på allvar. De lär inte släppa makten ifrån sig så enkelt."²⁶⁶ Den politiska kampen mot feminismen fortsätter således för denna nya politiska rörelse.

---

²⁶² Bashflak, 2013-01-01: Misandri 2013 (2013-03-22) <http://bashflak.wordpress.com/2013/01/01/misandri-2013/>

²⁶³ Bittergubben, 2011-07-04: Den viktigaste mansfrågan i dagens Sverige - den feministiskt vinklade diskursen (2013-03-20) <http://bittergubben.wordpress.com/2011/07/04/den-viktigaste-mansfragan-i-dagens-sverige-den-feministiskt-vinklade-diskursen/>

²⁶⁴ Ström, Pär, 2012-10-12: Demonstrera utanför riksdagen på internationella mansdagen (2013-03-05) <http://genusnytt.wordpress.com/2012/10/12/demonstrera-utanfor-riksdagen-pa-internationella-mansdagen/>

²⁶⁵ Bittergubben, 2011-10-03: Pendeln svänger (2013-03-20) <http://bittergubben.wordpress.com/2011/10/03/pendeln-svanger/>

²⁶⁶ Mattematik, 2010-09-13: Vad "jämställdheten" handlar om (2013-03-15) <http://mattematiksblogg.blogspot.se/2010/09/vad-jamstalldheten-handlar-om.html>

8. Sammanfattning, slutdiskussion och frågor för framtiden

I den här uppsatsen har texter skrivna av en feminismkritisk jämställdhetsrörelse verksam på nätet dekonstruerats och analyserats. Rörelsen har en gemensam historieskrivning, samtidsanalys och utopi som byggs upp i relation till hur rörelsen förstår feminismens utveckling. Rörelsen skapar sin kollektiva politiska identitet genom motståndet mot feminismen.

Enligt rörelsen har feminismen de senaste 20 åren gått för långt och blivit en verklighetsfrånvärd fantasi som är skadlig för både män och kvinnor. Feminismen sägs styra samtida jämställdhetspolitik och massmedia. Den feministiska hegemonin i samhället gör enligt rörelsen att alternativa diskussioner kring jämställdhet inte får något utrymme i den offentliga debatten.

Rörelsen uttrycker dock hopp om framtiden genom att säga att människor är trötta på feminismens lögnar och fantasier och att det har börjat göras motstånd. Det är i direkt opposition mot den feministiska hegemoni som rörelsen skapas.

Att undersöka nya meningsskapande processer, nya röster som säger något väldigt kritiskt mot samhället vi lever i är centralt i forskning kring politik. Detta för att förstå hur olika politiska alternativ skapas genom att tillskriva politiska medel och mål en viss politisk mening och innebörd.

I studien synliggörs hur en motståndsrörelse kan skapas. Det är genom att stå i opposition mot feminismen som rörelsen får sin politiska kraft. I uppsatsen visar jag att en motståndssituation, som rörelsen uppfattar sig vara i, inte nödvändigtvis behöver betyda att man har olika politiska mål. Rörelsens synliggör sin politiska identitet som en jämställdhetsrörelse vars politiska mål artikuleras som frihet och jämställdhet för alla, precis som feminismen. Det uppsatsen visar är att *medlen* för att uppfylla de politiska målen och vad målen i sig innebär skiljer sig avsevärt. Vad är frihet? Vad är jämställdhet? Hur politiska mål och medel kan sägas är beroende av vilken syn på kunskap, samhälle och människor de olika rörelserna har. Det är genom att synliggöra dessa skiljelinjer som det är möjligt att förstå hur politik och motstånd skapas.

I de debatter som förs inom rörelsen synliggörs två motstridiga kunskapsdiskurser. Den första utgörs av en positivistisk diskurs genom att kunskap fixeras som fri, neutral och sann verklighetsbeskrivning. Det är den objektiva, neutrala forskaren som kan finna kunskap. Rörelsen menar att jämställdhetspolitiken inte bygger på kunskap då den bygger på den ideologiskt präglade genusvetenskapen.

Den andra kunskapsdiskursen skapas genom att fixera kunskap som situerad. Aktörerna inom rörelsen situerar sig själva som personer och skaffar sig kunskap om verkligheten genom denna position. De använder den situerade kunskapen när de argumenterar för sina politiska idéer och när de dementerar feminismens bild av samhället och verkligheten. Samhället förstås inom rörelsen genom en liberal politisk diskurs. Rörelsens politiska idéer bygger på idén om den rationella, fria individen. Genom detta omöjliggörs den feministiska förståelsen av samhället som präglad av maktstrukturer som påverkar individens möjligheter.

Uppsatsen synliggör en meningsskapande process kring hur begrepp som frihet och jämställdhet får politisk mening. Tomheten i dessa begrepp är påtaglig och de har ingen betydelse i sig. De får betydelse genom politiska konflikter, som den mellan rörelsen och feminismen. Det är genom denna diskursiva kamp kring betydelse som begreppen får en specifik mening inom olika politiska diskurser. Motstånd blir synligt genom att rörelsen presenterar en annan bild av verkligheten och en annan syn på människan än den feminismen sägs presentera. Det är framförallt i betydelsetillskrivningen av olika politiska begrepp som rörelsen skiljer sig från feminismen, inte genom begreppen i sig.

Studien visar på ett av flera sätt att använda nätet politiskt. Rörelsen knyter sig till varandra och bildar ett nätverk genom bloggarnas tekniska potential. De individuella bloggarna har också skapat gemensamma nätpolitiska rum, gemensamma diskussionsforum, för att lättare kunna mobilisera kring politiska frågor. Den politiska potentialen i att använda internet som arena för mobilisering och opinionsbildande ger rörelsen en potentiell makt att förändra diskussionerna kring genus, jämställdhet och feminism. Användningen av nätet som politisk arena har gjort att rörelsen har fått ett visst inflytande i den offentliga debatten. Rörelsen har debatterat i etablerade politiska rum i egenskap av en alternativ jämställdhetsröst. Forskning kring politisk organisering på nätet, och vad det får för politiska konsekvenser i stort, är ett fortsatt högaktuellt ämne.

Genom dekonstruktionen av denna rörelsers texter framträder en konfliktfylld politisk diskurs i vilken olika diskursiva kamper pågår. När artikuleringar blir motsägelsefulla är det svårt att tyda vad som manifesteras gemensamt. Hur detta görs kan man förstå genom att förstå rörelsen som en oppositionsrörelse. Dess politiska argumentation är alltid i direkt relation till en annan. Talar feminismen om strukturer måste detta genast dementeras, för att sedan också omformuleras, vridas och vändas på av den feminismkritiska rörelsen själv. Detta gör att den politiska identiteten hos rörelsen blir snårig och full av motsägelser. Det tydligaste exemplet på en diskursiv kamp är den som pågår när rörelsen talar om kön. Å ena sidan sägs individen vara fri i liberal bemärkelse, men när den tillskrivs ett kön framträder en

konservativ diskurs där könen begränsas och styrs av sina biologiska förutsättningar. Könen kan heller aldrig jämföras så att lyfta analysen av könens olika livssituationer från individnivå till en samhällsnivå görs omöjligt.

Jag har genom den här studien visat på några av de spänningar och konflikter som finns i dagens offentliga politiska diskussioner kring jämställdhet och feminism. Studien visar att vi inte är överens om hur ett jämställt samhälle ser ut eller hur vi tar oss dit. Jag har genom uppsatsen visat hur begreppet jämställdhet inom rörelsen tillskrivs en viss politisk betydelse och därmed utesluter andra.

Rörelsens förståelse av jämställdhet som likhet inför lagen och frihet från statlig inblandning får helt andra politiska konsekvenser än en feministisk förståelse av jämställdhet mellan könen i termer av lika tillgång till makt och inflytande. Att förstå hur olika politiska alternativ artikuleras är nödvändig för att den jämställdhetspolitiska debatten ska bli just politisk. Eftersom forskning kring motstånd mot feminism i Sverige idag är bristfällig blir kunskapen från denna studie ett viktigt forskningsbidrag.

Talet om att det råder en konsensus kring jämställdhet i Sverige idag är oroande för den demokratiska, politiska utvecklingen. För vad säger det att vi alla vill ha jämställdhet? Betyder detta att alla människor ska ha lika rättigheter eller att alla människor ska ha makt att forma sitt eget liv? Vems verklighetsbeskrivning utgår man ifrån när man säger ”vi vill alla ha jämställdhet”? Hur ska en jämställdhetspolitik kunna drivas om avgörande skillnader i förståelsen av människor och samhälle inte framträder på den politiska agendan? Genom denna studie har jag visat hur olika politiska alternativ kan framträda och vad det får för konsekvenser för vad som kan sägas och vilka politiska mål som görs möjliga och vilka som då också görs omöjliga. Studien synliggör en politisk kamp om vad jämställdhetsbegreppet ska innebära.

Denna kamp utspelar sig inte som en kamp mellan två politiska motståndare utan snarare som en kamp mellan vän och fiende. De olika politiska positionerna intar agonistiska positioner och erkänner inte den andra parten som legitim. Genom att tala om sin egen ideologi som neutral och om feminismen som moraliskt, snarare än politiskt, förkastlig bidrar rörelsen till en avpolitisering av jämställdhetsdebatten. Hur ska denna konfliktfyllda relation tämjäs in i en agonistisk relation, den konfliktfyllda konsensus som bygger upp demokratin? För att detta ska ske måste tydliga politiska alternativ synliggöras på den nationella politiska arenan. Den politiska debatten kring jämställdhet måste visa tydligt åtskilda ideologiskt förankrade alternativ inom demokratins ramar. Om alternativen inte blir tydliga kan inte olika jämställdhetspolitiska mål, och medel för att nå dit, framträda.

I relation till den studie som uppsatsen utgör blir det centralt att i framtiden studera den feministiska organiseringen på nätet. Rörelsen jag undersökt har växt på nätet och den har mött motstånd på nätet, både på sociala medier och i massmedia. Hur förstår organiserade feminister denna feminismkritiska rörelses framväxt? Hur görs motstånd?

En av de mest centrala frågorna inför framtiden vill jag rikta mot det politiska fältet i stort. Vad får nya rörelser för inverkan på den politiska agendan? Vad kan sägas och vad kan inte sägas? Omfattningen av vilken påverkan den feminismkritiska jämställdhetsrörelsen får över den jämställdhetspolitiska agendan och debatten kring den i stort har jag inte kunnat undersöka inom ramen för den här studien men bör undersökas i framtiden. Det som dock kan sägas är att hur rörelsens position omskrivs i media får betydelse för hur dess kollektiva identitet synliggörs för allmänheten.

Politik måste belysas genom sina mest centrala förutsättningar: konflikter och motstånd. Konflikter, motsättningar och meningsskiljaktigheter är grunden för demokratin. Det är inte en gemensam konsensus från höger till vänster som skapar jämställdhetspolitik. Politik görs när olika politiska alternativ artikuleras. Politiska alternativ framträder genom olika förståelser av verkligheten, samhället och människorna i det. Konflikter och motstånd måste således också vara i fokus i forskning kring politik som verkar på demokratins arenor. Oavsett om det är på gatorna, i riksdagen eller på nätet.

9. Litteraturlista

Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj, 2008: *Tolkning och reflektion - vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur.

Andersson, Linnea & Andersson, Kaisa, 2011: *För lite kuk? En studie om kränkningar och kvinnliga krönikörer*. Kandidatuppsats. JMG- Institutionen för Journalistik, Medier och Kommunikation, Göteborgs Universitet. Finns här!
http://expo.jmg.gu.se/sites/default/files/pdf/andersson_andersson_pa2_0.pdf (2013-05-05)

Bashflak: <http://bashflak.wordpress.com> (2013-03-22)

Billing, Pelle, 2012-10-03: "Det behövs en bredare bild av männens situation" (2013-03-18)
http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/det-behovs-en-bredare-bild-av-mannens-situation_7550264.svd.

Billing, Pelle, 2012: *Jämställdhetsbluffen*. Stockholm: Pelle Billing.

Billing, Pelle: <http://www.pellebilling.se/blogg/> (2013-03-11)

Bittergubben: <http://bittergubben.wordpress.com> (2013-03-20)

Björk, Nina, 1996: *Under det rosa täcket - om kvinnlighetens vara och feministiska strategier*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Carlsson, Eric, 2012: "Digital aktivism". I: Lindgren, Simon (red.), *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern*. Malmö: Gleerups. S. 87-105.

Ek, Anne-Charlotte m.fl., 1999: *Metod, makt och kön i ett feministiskt samtalsrum*. Umeå Universitet: Kvinnovetenskapligt forums rapportserie, 1999:8.

Ekvalist: <http://ekvalist.blogspot.se> (2013-03-25)

Engström, Kerstin, Enbom Jesper & Lindgren, Simon, 2012: "Ett nytt medielandskap". I: Lindgren, Simon (red.), *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern*. Malmö: Gleerups. S. 7-21.

Faludi, Susan, 1992: *Backlash - kriget mot kvinnorna*. Stockholm: Norstedts Förlag.

Faludi, Susan, 2006: *Backlash - the Undeclared War Against American Women. The 15th Anniversary Edition*. New York: Three Rivers Press.

Findahl, Olle, 2012: *Svenskarna och internet 2012*. .se.

Foucault, Michel 1977: "Power and strategies" I: Gordon, Colin (red), 1980: *Power/Knowledge: Selected interviews and other writings 1972-1977 Michel Foucault*. New York: Pantheon. S.134-145.

- Gordon, Colin (red), 1980: *Power/Knowledge: Selected interviews and other writings 1972-1977 Michel Foucault*. New York: Pantheon.
- Hansson, Niklas, 2008: *Nätverkspolitik - Organisering, öppenhet och kontroll i Göteborgs Sociala Forumprocess 2003-2005*. Göteborg: Mara.
- Haraway, Donna, 1989: *Primate Visions. Gender, race and nature in the world of modern science*. New York & London: Routledge.
- Haraway, Donna, 1991a, "A Cyborg Manifesto: Science, Technology, and Socialist-Feminism in the Late Twentieth Century". I: Haraway, Donna, *Simians, Cyborgs, and Women - The Reinvention of Nature*. London: Free Association Books. S. 149-181.
- Haraway, Donna, 1991b, "Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective". I: Haraway, Donna, *Simians, Cyborgs, and Women - The Reinvention of Nature*. London: Free Association Books. S.183-201.
- Hollander, Jocelyn A. and Einwohner, Rachel L., 2004: "Conceptualizing Resistance". I: *Sociological Forum*, Vol. 19, No. 4 (Dec., 2004). s. 533-554.
- Koopmans, Ruud & Olzak, Susan, 2004: "Discursive Opportunities and the Evolution of Right-Wing Violence in Germany". I: *American Journal of Sociology*, 2004. Vol. 110, No. 1. s. 198-230.
- Kullenberg, Christopher, 2010: *Det nätpolitiska manifestet*. Stockholm: Ink Bokförlag.
- Kvinnaochantifeminist: <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com> (2013-03-18)
- Laclau, Ernesto, 1993: "Power and representation". I: Poster, Mark (red.), *Politics, Theory and Contemporary Culture*. New York: Columbia University Press. S. 277-296.
- Laclau, Ernesto & Mouffe, Chantal, 2001: *Hegemony and the Socialist Strategy - Towards a Radical Democratic Politics*. 2 uppl. London & New York: Verso.
- Lilja, Mona & Vinthagen, Stellan, 2009: "Motståndsteorier". I: Lilja, Mona & Vinthagen, Stellan (red.), *Motstånd*. Malmö: Liber. S. 47-93.
- Lindgren, Simon (red.), 2012: *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern*. Malmö: Gleerups.
- Lindgren, Simon 2012: "Nya medier och ny kommunikation". I: Lindgren, Simon (red.), *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern*. Malmö: Gleerups. S. 157-160.
- Lundström, Ragnar, 2012: "Medborgares egna nyhetsberättelser". I: Lindgren, Simon (red.), *Nya medier och kommunikation - makt och meningsskapande i den digitala tidsåldern*. Malmö: Gleerups. S. 71-86.
- Lykke, Nina, 2009: *Genusforskning - en guide till feministisk teori, metodologi och skrift*. Stockholm: Liber.

- Matte matiks blogg: <http://mattematiksblogg.blogspot.se> (2013-03-15)
- Medborgarperspektiv: <http://medborgarperspektiv.blogspot.se> (2013-03-25)
- Mouffe, Chantal, 2005: *On the political*. London & New York: Routledge.
- Nationalencycledin, sökord: *anomali* <http://www.ne.se/lang/anomali/115299> (2013-05-02)
- Nationalencycledin, sökord: *jämställdhet* <http://www.ne.se/jämställdhet> (2013-04-16)
- Rockibarocki: <http://rockibarocki.wordpress.com> (2013-03-22)
- Rönblom, Malin, 1999: "Vad är 'god vetenskap'? En feministisk doktorand i mötet med sin disciplin" I: Ek, Anne- Charlotte m.fl., 1999: *Metod, makt och kön i ett feministiskt samtalsrum*. Umeå Universitet: Kvinnovetenskapligt forums rapportserie, 1999:8. S.47-70.
- Rönblom, Malin, 2011: "Vad är problemet? Konstruktioner av jämställdhet i svensk politik". I: *Tidskrift för genusvetenskap* 2011:2-3. S.35-55.
- Satzman Chafetz, Janet & Dworkin Gary, Anthony, 1987: "In the face of threat: Organized Antifeminism in Comparative Perspective". I: *Gender & Society* 1987:1 nr. 1. s. 33-60.
- Stattin, Erik, 2005: "Bloggar i nyhets- och opinionsbildningen". I: Våge, Lars, Stattin, Erik & Nygren, Gunnar, *Bloggtider*. Stockholm: Institutet för Mediestudier. S. 49-81.
- Ström, Pär, 2007: *Mansförtryck och kvinnovälde*. Stockholm: Den nya välfärden.
- Ström, Pär, 2011: *Sex feministiska myter - sann jämställdhet kan bara byggas på sanningens grund*. Stockholm: Den nya välfärden.
- Ström, Pär, 2012: *Mansförbudet - könsdiskriminering av män och pojkar*. Stockholm: Pär Ström.
- Ström, Pär 2012-02-10: "Feministerna har inte kunnat hantera sin framgång" (2013-05-22) <http://www.dn.se/kultur-noje/debatt-essa/par-strom-feministerna-har-inte-kunnat-hantera-sin-framgang>.
- Ström, Pär: <http://genusnytt.wordpress.com> (2013-03-05)
- Sveland, Maria, 2012-03-27: "I tystnaden vilar förnekelsen av orättvisorna." (2013-05-25) <http://www.dn.se/kultur-noje/debatt-essa/i-tystnaden-vilar-fornekelsen-av-orattvisorna>
- Sveland, Maria, 2013: *Hatet - en bok om antifeminism*. Stockholm: Leopard.
- Svenningsson, Malin, Lövheim, Mia & Bergqvist, Magnus, 2003: *Att fånga nätet - Kvalitativa metoder för internetforskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Thurén, Torsten, 2007: *Vetenskapsteori för nybörjare*. 2 uppl. Malmö: Liber.

Thörn, Håkan, 1997: *Modernitet, sociologi och sociala rörelser*. Göteborg: Sociologiska institutionen Göteborgs universitet.

Utbildningsdepartementet, 2005-08-01, Makt att forma samhället och sitt eget liv - jämställdhetspolitiken mot nya mål, SOU 2005:66, (2013-05-25)
<http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/47912>

Vita kränkta argbiggor: <http://vitakranktakvinnor.wordpress.com> (2013-03-21)

9.1. Övriga referenser från internet

Stiftelsen *Den nya välfärden*: <http://www.dnv.se> (2013-04-20)

Newsmill: <http://www.newsmill.se> (2013-04-14)

Mansnätverket: <http://mansnatverket.org> (2013-04-11)

Turteatern: <http://turteatern.se/scum-manifestet/> (2013-05-05)

Debatt, 2011-11-24. (Sveriges Television) Uppladdad på Youtube.com 2012-03-11. (2013-05-05) http://www.youtube.com/watch?v=vK_GUVgUdnM

Bilaga 1 - Om de tio bloggar som utgör uppsatsens material

Basflak - sunt förnuft i samhällsdebatten

Bloggarens namn: okänt

Under rubriken "om mig":

"Vit medelålders heterosexuell man. Civilingenjör bosatt i sydsverige. Jobbar som seniorspecialist inom forskning och utveckling i ett globalt storföretag. Lyckligt gift med min tonårsförälskelse, trebarnsfar, villaägare med egen strandtomt. Rocksångare. Kör bil och båt med många hästkrafter. Äter gärna kött. Med andra ord, allt det där som PK-folket på Södermalm hatar"

Första inlägg publicerades: 5 november 2012
Sista inlägg publicerades: fortfarande aktiv
Blogglänk: <http://bashflak.wordpress.com>

Bittergubben - ytterligare en av de vita kränkta männen

Bloggarens namn: okänt

Under rubriken "om mig":

"Jag är jämställdist, jag vill att män och kvinnor skall ha samma rättigheter, skyldigheter och värde, även om könen skiljer sig åt i beteenden, preferenser och förmågor. Tyvärr är Sverige ett feministsamhälle där kvinnor får särskilda rättigheter och privilegier, medan män blir diskriminerade. Jag har visserligen inte åldern inne att räknas som gubbe, men man är ju så gammal som man känner sig, och jag är trött bortom mina år."

Första inlägg publicerades: 6 maj 2011
Sista inlägg: fortfarande aktiv
Blogglänk: <http://bittergubben.wordpress.com>

Ekvalist

Bloggarens namn: okänt
Under rubriken "om mig": har ingen sådan eller liknande rubrik
Första inlägget publicerades: 8 november 2012
Sista inlägget publicerades: fortfarande aktiv
Blogglänk: <http://ekvalist.blogspot.se>

Genusnytt

Bloggarens namn: Pär Ström
Under rubriken "om mig": se info under rubriken *1.4.2 Pär Ström och Pelle Billing* i uppsatsen
Första inlägg publicerades: 22 januari 2009
Sista inlägg: 8 november 2012
Blogglänk: <http://genusnytt.wordpress.com>

Kvinnaochantifeminist

Bloggarens namn: Ninni
Under rubriken "om mig": har ingen sådan eller liknande rubrik
Första inlägg publicerades: 13 september 2011
Sista inlägg publicerades: 23 maj 2013 (Ninni lägger sin egen blogg "i träda" för att enbart blogga på genusdebatten.se)
Blogglänk: <http://kvinnaochantifeminist.wordpress.com>

Matte matiks blogg

Bloggarens namn: Mathias
Under rubriken "om mig": har ingen sådan eller liknande rubrik
Första inlägg publicerades: 4 januari 2010
Sista inlägg publicerades: fortfarande aktiv
Blogglänk: <http://mattematiksblogg.blogspot.se>

Medborgarperspektiv

Bloggarens namn: okänt, kallar sig "*Medborgare X*"

Under rubriken "om mig":
" En av Sveriges alla osynliga medborgare. En sådan som går till jobbet varje dag och betalar sin skatt pliktskyldigt. En sådan som bidrar till att samhället ska fungera och att de som har det sämre trots allt får en liten skärva. En sådan som ser till att den ständigt växande byråkratin och makteliten kan äta brakmiddagar på medborgarnas bekostnad. En sådan som tidigare trott att media faktiskt granskar makten. En sådan där ..... lättmanipulerad dumskalle!"

Första inlägg publicerades: 15 februari 2009
Sista inlägg publicerades: fortfarande aktiv
Blogglänk: <http://medborgarperspektiv.blogspot.se>

Pelle Billing

Bloggarens namn: Pelle Billing
Under rubriken "om mig": se info under rubriken *1.4.2 Pär Ström och Pelle Billing* i uppsatsen
Första inlägg publicerades: 14 maj 2009
Sista inlägg publicerades: 12 november 2012
Blogglänk: <http://www.pellebilling.se/blogg/>

Rockibarocki

Bloggarens namn: okänt, kallar sig "Rocki"
Under rubriken "om mig": "Kvinna. Inte feminist."

Första inlägget publicerades: 18 november 2011
Sista inlägget publicerades: fortfarande aktiv
Blogglänk: <http://rockibarocki.wordpress.com>

Vita kränka argbiggor

Bloggarens namn: okänt, kallar sig "Sir Patriarch"
Under rubriken "om mig": har ingen sådan eller liknande rubrik
Första inlägget publicerades: 15 november 2012
Sista inlägget publicerades: fortfarande aktiv
Blogglänk: <http://vitakranktakvinnor.wordpress.com>

Samtliga av de inlägg som har analyserats har sparats i en databas och finns således tillgängliga även om bloggarna i framtiden tas bort från nätet.

"Sann jämställdhet ska byggas på sanningens grund". Så lyder underrubriken i Pär Ströms bok *Sex feministiska myter*. Ström har varit med och startat en ny jämställdhetsrörelse de senaste åren. En motståndsrörelse mot feminism. Denna rörelse har vuxit sig större och större de senaste åren genom att mobilisera på nätet. De har startat diskussionsforum, anordnat pubträffar och bjudits in till TV-sända debatter på temat feminism och jämställdhet.

Hur skapas då denna rörelse? Vilken syn på kunskap människor, samhälle och politik uttrycks? Vilka är deras politiska mål? Hur skiljer de sig från feminismen? Och vilken är då den sanna jämställdheten rörelsen talar om?